DANMARKS STØRSTE PC-MAGASIN

KOMPUTER FOR ALLE

3·2009 PRIS: 69,95
WWW.KOMPUTER.DK

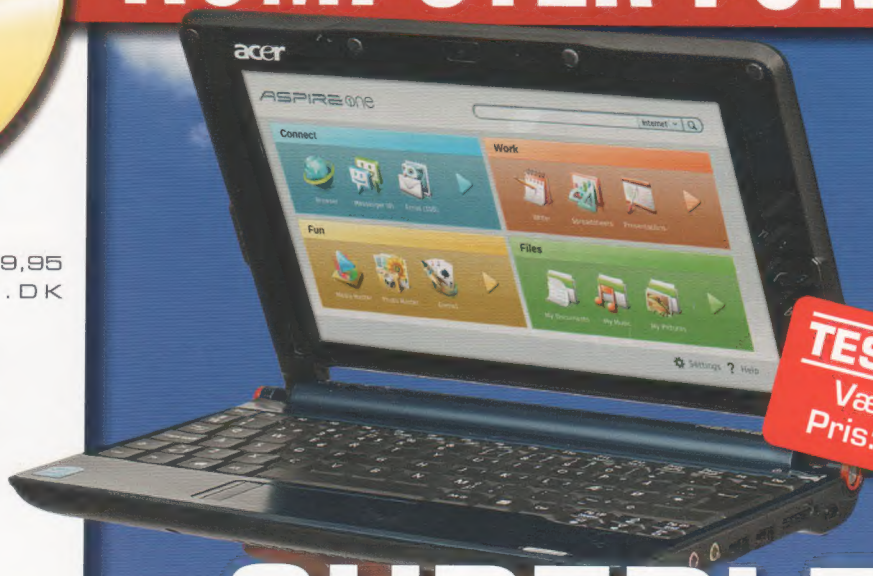

TESTVINDEREN
Vægt: 995 gram
Pris: 2.299 kroner

SUPERLETTE BÆRBARE

Netbooks har aldrig været billigere
Side 20

SÅ NEMT ER DET:
Byg din egen Facebook
Side 66

STOR PROGRAMTEST:
Word i hård dyst mod gratis tekstbehandling
Side 36

DE BEDSTE FIF:
17 geniale tips til Gmail
Side 76

KONKURRENCE:
Vind lækre harddiske for 25.000 kroner
Side 9

Windows – som det burde være!
Side 50

BK 12.02.09-04.03.09
5 701862 000041 00003

CHEFREDAKTØR
Leif Jonasson

Stik og standarder

I en test i en stor avis, som vi skal lade forblive anonym, brokker journalisten sig over, at Nokias nyeste *N85*-telefon nu igen har fået nyt stik til opladeren.

Det var træls, sidst det skete (selv om de nye opladere var mindre og bedre), fordi man ikke kunne låne oplader af en kollega med en ældre model. Men denne gang er vi ikke enige i kritikken. Nokia er nemlig gået over til mini-USB, som kendes fra digitalkameraer, GPS, MP3-afspillere og en hoben andet udstyr. Og telefonen bruger samme stik til både data og strøm.

> “Herfra så jeg gerne en fremtid, hvor alle smådimser brugte samme kabel”

Ændringen er sket, fordi Nokia er blevet enige med andre mobilproducenter om at bruge USB som standard – så i fremtiden kan du måske ikke låne oplader af ham med en ældre Nokia, men til gengæld af naboen med en spritny Sony Ericsson. Heerfra så jeg gerne en fremtid, hvor alle elektroniske smådimser bruger samme kabel. Tak til Nokia med flere for at gøre min mobile hverdag lettere.

VELKO

Bærbare i miniformat

STORTEST: Vi tester seks billige og lette bærbare mini-pc'er på størrelse med en bog.

Stortest side 20

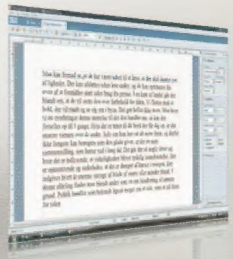

Skriv bedre og spar penge

SOFTWARETEST: De fleste bruger Word, når de skriver på pc'en. Vi har testet den nyeste udgave af tekstbehandleren og fem stærke konkurrenter.

Stortest side 36

Automatisk beskæring til fladskærmen

Se, hvordan du kan beskære dine digitale billeder, så de passer til en fladskærms bredformat, uden at der vises sorte bjælker i toppen og bunden.

Spørg os side 12

FÅ ENDNU MERE UD AF KOMPUTER FOR ALLE

PC-HJÆLP TIL DIG

KUN FOR ABONNENTER! Der er ikke noget mere irriterende end en fejl på pc'en – eller når et af dine programmer ikke lige virker, som det skal. Heldigvis får du, som abonnent på Komputer for alle, gratis adgang til personlig pc-hjælp: Døgnet rundt kan du besøge vores Spørg os-service på nettet og sende dine spørgsmål til vores eksperter, som vil gøre deres bedste for at hjælpe dig. Åbn vores hjemmeside, og klik på "Stil et spørgsmål" for at komme i gang.

www.komputer.dk

DIN EGEN HJEMMESIDE

Værdi 516 kr. pr. år

KUN FOR ABONNENTER! Hvorfor betale en formue for at have din egen hjemmeside og endda skulle bøvle med teknikken, når du som abonnent på Komputer for alle ganske gratis kan lave din egen superflotte side? Det er nemt, og du får over 200 kreative og nyttige skabeloner som fx fotoalbum, stamtræer, video og meget mere.

www.komputer.dk/dinhjemmeside

123hjemmeside.dk

NEM KUNDESERVICE

KUN FOR ABONNENTER! Har du spørgsmål om dit abonnement, din regning eller leveringen af bladet? Så tag fat i Komputer for alles kundeservice, hvor du nemt og bekvemt kan ordne langt de fleste ting døgnet rundt, når det gælder dit abonnement .

www.komputer.dk/kundeservice

4 GB BACKUP PÅ NETTET

Værdi 150 kr. pr. år

KUN FOR ABONNENTER! Nu kan du få dine familiebilleder, dokumenter og andre dyrebare filer på helt sikker afstand af både pc-nedbrud og indbrudstyve. Som abonnent på Komputer for alle får du nemlig gratis hele 4 GB plads til sikkerhedskopiering af dine data hos Keepit Online Backup. Få glæde af det stærke tilbud på:

www.komputer.dk/backup

keepit

Illustration: Claus Lunau. Foto: Kenneth Bo Drabæk.

MMEN

Mød dine naboer på nettet

Indkald naboerne til møde på nettet, og diskuter vedligeholdelse og snerydning af vejen. De sociale netværk giver masser af smarte muligheder, og vi viser, hvordan du opretter dit helt eget.

2. sektion side 66

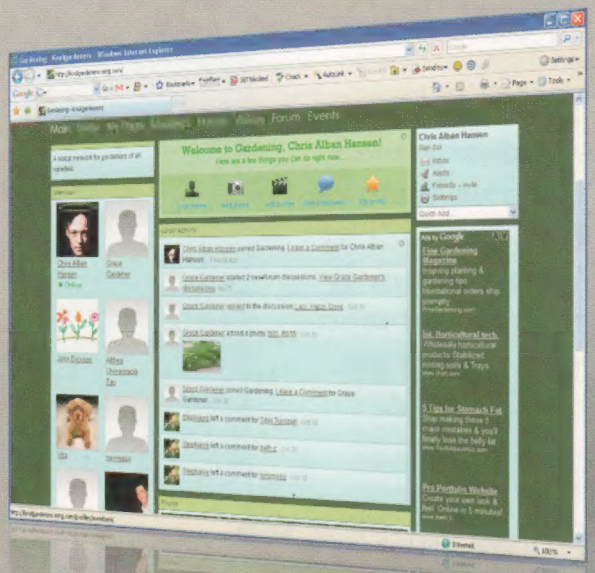

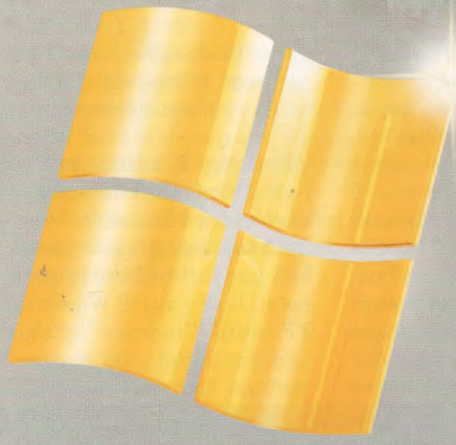

Windows XP og Vista – som de burde være

Giv dit Windows de funktioner, som styresystemet hele tiden har manglet, og få en bedre og hurtigere computer.

2. sektion side 50

CD'EN

FOR ALLE! Med cd'en, der følger med Komputer for alle, får du mulighed for at prøve de programmer, vi beskriver i magasinet. Du finder hver gang et væld af nye spil, udvalgte artikler fra bladet og masser af nyttigt tilbehør og værktøjer.

KOMPLET PC-SIKKERHED

FOR ALLE! På cd'en – under punktet "Sikkerhedscenter" – finder du altid en gratis og opdateret sikkerhedspakke, der effektivt beskytter din pc mod virusangreb og hackere.

MASSER AF NYHEDER OG TEST

FOR ALLE! På vores hjemmeside finder du dagligt friske nyhedshistorier og test, så du altid er opdateret på pc-området og klædt på til dit næste indkøb af computerudstyr. Hver eneste dag tester og bedømmer vi mindst ét nyt produkt, og alle resultaterne finder du på **www.komputer.dk**

INDHOLD

Nyhederne
Masser af spændende nye produkter og en konkurrence, hvor du kan vinde en stor harddisk.
side 4

Spørg os
Vores svar på læsernes spørgsmål – og læsertips!
side 12

Læserne har ordet
side 19

Stortest
Vi tester seks bærbare mini-pc'er.
side 20

Test
Test af en minicomputer til skrivebordet, en netværksserver til fildeling og 14 andre spændende nye produkter.
side 28

Stortest
Vi tester seks forskellige tekstbehandlingsprogrammer.
side 36

Indhold på CD 3/2009
side 44

2. sektion

Windows XP og Vista – som de burde være
Med 18 små programmer kan du gøre Windows endnu bedre.
side 50

10 supertips til IrfanView
Få mere ud af dine digitalfotos med læsernes egne tips til det gratis program IrfanView.
side 60

Mød dine naboer på nettet
Opret dit eget sociale netværk for fx en forening, en klub eller vennerne i nabolaget.
side 66

Tag kontrol over mapperne
Du bruger mappevisning, når du dobbeltklikker på en mappe i Windows. Du kan indstille visningen, så den passer perfekt til dig.
side 72

Få mere ud af din Gmail
Vi giver dig en stribe nyttige tips, så du endnu bedre kan udnytte de mange smarte funktioner i Googles mailtjeneste, Gmail.
side 76

Hvis du har været tilbageholdende med at købe den udskældte Windows Vista og i øvrigt er tilfreds med XP, er der godt nyt. Vistas afløser Windows 7 kommer om et års tid, og du kan sagtens klare dig med gode gamle XP indtil da – også selv om Microsofts gratis support lukkes ned.

Hold fast på XP et år mere

››› Microsoft har valgt at lukke for den gratis support til *Windows XP* fra april i år. Da har styresystemet også otte år på bagen, og firmaet vil i stedet bruge ressourcerne på *Windows Vista* og dens afløser *Windows 7*. Det på trods af at en undersøgelse fra analysebureauet Gartner viser, at mere end en milliard computere på verdensplan anvender *Windows XP*. Faktisk har omkring 70 procent af alle Windows-brugere en *XP*-maskine. Med så stor udbredelse behøver du nok ikke frygte, at din pc pludselig er forældet.

Stadig opdateringer

Microsoft vil nemlig fortsætte med at sende vigtige gratis opdateringer ud til styresystemet, og de store hardware-producenter vil sandsynligvis også fortsætte med at levere drivere til *XP* – i hvert fald så længe udbredelsen er så stor, som det er tilfældet nu.

XP's support stopper

Hvis du er godt tilfreds med *Windows XP*, vil det være fornuftigt at overveje, om du kan klare dig med den udgave et års tid mere. Til den tid sender Microsoft nemlig *Vistas* afløser på markedet. Den skulle rumme mange forbedringer i forhold til det udskældte *Vista*.

Selv om supporten til *XP* stopper, vil man hos enkelte producenter, fx Dell, fortsat kunne købe en ny pc med operativsystemet installeret, takket være en såkaldt "nedgraderingslicens", hvor en *Vista*-licens kan anvendes til at installere *XP*.

Og har du købt en ny computer hos en af de store producenter, kan du naturligvis stadig anvende deres support i stedet for Microsofts, hvis noget uventet sker.

Microsoft understøtter normalt et styresystem i 10 år. De første fem år får man gratis support, mens de sidste fem år koster penge. Faktisk burde *XP*'s gratis support være stoppet for nogle år siden, men perioden blev forlænget, da *Vista* blev stærkt forsinket. Det betyder, at *Windows XP* fortsat understøttes med opdateringer og betalingssupport, indtil den 8. april 2014.

Hvis du alligevel står og skal have en ny pc, vil du normalt få *Vista* med helt automatisk, men hvis din pc ikke trænger til udskiftning, kan du kun få *Vista* ved at købe en dvd i butikkerne. Og den koster trods alt mellem 1.000 og 3.000 kroner. Penge, der er bedre givet ud på afløseren *Windows 7*, som snart rammer hylderne.

Windows 7 endnu bedre

Faktisk sagde selveste topchefen fra Microsoft, Steve Ballmer, for nylig, at det er helt forståeligt, hvis brugerne vil holde sig til *Windows XP*, indtil *Windows 7* er klar ved årsskiftet – og dermed springe *Vista* helt over.

Samme Steve Ballmer har da også meldt ud, at "*Windows 7* bliver ligesom *Windows Vista* – bare bedre".

Det kommende styresystem skulle bruge mindre hukommelse og strøm end *Vista* og vil ikke blot kunne starte og slukke hurtigere, det vil også kunne genkende de tilsluttede enheder hurtigere og mere præcist end *Windows Vista*. Men du kommer altså til at vente et år.

Find hjælp til Windows XP

Selv om Microsoft stopper den gratis support til *XP*, betyder det heldigvis ikke, at du er helt alene i verden. Der findes masser af fora og grupper på nettet, som har specialiseret sig i at løse ethvert tænkeligt problem med styresystemet. Og har du købt en pc hos en af de store producenter, kan du naturligvis også stadig benytte deres support. Sidst, men ikke mindst, kan du også finde svar hos Komputer for alles SPØRG OS SERVICE på nettet. Tjenesten er gratis for abonnenter af Komputer for alle – via www.komputer.dk.

Find hjælp på disse sider:

Komputer for alles Spørg Os Service: **www.komputer.dk**
Microsofts Windows XP diskussionsforum: **www.tinyurl.com/75nvm**
Hjælp hos siden TechArena: **www.tinyurl.com/598t4s**
Forum for XP hos PCbanter.com: **www.tinyurl.com/6r84hy**
Hjælp hos All Experts: **www.tinyurl.com/6me2fo**

Liste over pc-forhandlere og pc-producenter

http://support.microsoft.com/gp/oemphone

Af Lene Theill.

NYHEDSREDAKTØR
Henning Rasmussen

AMILO Notebook Si 3655 er en let, men hårdfør bærbar med gode specifikationer.

Stærk letvægtsbærbar til rejsen

››› Fujitsu Siemens nyeste bærbare pc, *AMILO Notebook Si 3655*, er med sine beskedne dimensioner og lave vægt på 2,3 kilo en rigtig letvægter til rejsen. Men når det kommer til indmaden og de tekniske specifikationer, åbenbarer der sig en kraftig krabat, der byder på masser af hukommelse og harddiskplads, de nyeste netværksstandarder og en stærk processor.

Dertil kommer, at den er udstyret med et Logitech-webkamera på 1,3-megapixels og et stænksikkert tastatur, der (ifølge producenten) kan tåle op helt til 50 milliliter væske, inden den bærbares følsomme elektronik tager skade. Den koster fra 6.999 kroner.

www.fujitsusiemens.dk

Nyt kraftfuldt og støjsvagt kabinet fra Shuttle

››› Shuttles nyeste skud på stammen af stuevenlige *XPC*-computere hedder *SG45H7*. Den nye og diskrete sorte boks ligner Shuttles vanlige design, men under motorhjelmen er der en del nyheder. Bundkortet med de nyeste Intel-chips er forberedt til enten en *Core 2 Duo*- eller en *Core 2 Quad*-processor med op til fire højtydende kerner. Den megen regnekraft skal sikre, at *XPC SG45H7* både bliver en hurtig pc til krævende opgaver, men også fuldt i stand til at vise perfekte High Definition-film (HD) som mediecenter-pc. *Intel GMA X4500HD*-grafikchippen er designet til HD-afspilning, og Shuttles nye computer bliver den første mini-pc, der kan rumme op til 16 GB hukommelse. Prisen uden ram og processor er på omkring 3.000 kroner, så mon ikke en færdigbygget pc løber op i mindst det dobbelte.

www.shuttle.dk

Shuttle XPC SG45H7 har et diskret sort ydre, der skjuler et potentielt monster, som kan rumme en Quad Core-processor, 16 GB hukommelse og op til to grafikkort i tandem.

Årets mest voldsomme spil
Ved udgangen af 2008 kårede det amerikanske institut for familie og medier de mest voldelige pc-spil. Kåringen var egentlig en julekøbsguide til forvirrede forældre. Blandt de spil, der blev advaret kraftigt imod at investere i, var: *Gears of War 2*, *Fallout 3*, *Far Cry 2* og *Dead Space*.

www.tinyurl.com/5vqc67

AMD og Intel med samme navn
Synes du, at det er frustrerende, når it-virksomheder kalder deres produkter en fuldstændig tilfældig blanding af tal og bogstaver? Så skal du vide, at det bliver værre. Ærkekonkurrenterne på processormarkedet, AMD og Intel, har nu begge valgt at nummerere deres kommende processorer 920 og 940.

LÆSERUNDERSØGELSE

Hvad tror du er den største trussel mod din pc?

Virus	42 %
Hackere	18 %
Spam	6 %
Phishing	8 %
Pop-up-vinduer	2 %
Sløseri med adgangskode	20 %
Ved ikke	4 %

Læs om de fem værste trusler mod din pc i næste nummer af komputer for alle, og deltag i læserundersøgelser på www.komputer.dk

LÆS FLERE NYHEDER PÅ: www.komputer.dk/nyheder

Atari dropper jagt på pirater
Spilfirmaet Atari har droppet heksejagten på folk, der har downloadet firmaets spil ulovligt. Det sker, efter at et advokatfirma på vegne af Atari har sendt trusselsbreve ud til et ældre – fuldstændig uskyldigt – ægtepar, som blev bedt om at betale for deres download, hvis ikke de ville risikere en retssag. De gik til pressen, hvilket fik Atari til at trække følehornene til sig.
www.atari.com

Nyt falsk antivirus-program
Sikkerhedsfirmaet F-secure advarer nu mod programmet *Virus Remover 2009*. Programmet er fuldstændig spild af penge og ikke nok med det: Køber du det alligevel, inficerer det din pc med virus.

Bryllupsrejse endte i øde skov
Et nygift tysk par bandede givetvis deres GPS-anlæg langt væk, da apparatet i forruden skulle lede dem til et afsides, idyllisk skovhotel. Det – indtil da – lykkelige par blev ført ad en smal, puklet skovvej og endte med at køre fast. Efter flere timer blev de hjulpet fri af politiet og fandt endelig frem til hotellet og fik forhåbentlig en dejlig nat.

LÆS FLERE NYHEDER PÅ:
www.komputer.dk/nyheder

Eksterne harddiske til de modebevidste brugere

››› LG gør op med den kedelige grå kontor-hardware og lancerer med *XD1* en række af flotte og smarte eksterne harddiske. Harddiskene fås i både sort og vinrød, og de mest avancerede af dem byder foruden USB-tilslutningen også på en eSATA-tilslutning, så der kommer ekstra høj fart på kopieringen. Bliver harddiskene rystet godt og grundigt på rejsen, skulle der heller ikke ske noget ved det. De er nemlig i besiddelse af en anti-rystefunktion, som forhindrer skader. Harddiskene leveres oven i købet med et læderetui til en samlet pris af mellem 749 og 999 kroner.
www.lge.com

LG XD1 fås med fire forskellige kapaciteter og koster mellem 749 og 999 kroner.

Nokia vil snart navigere os rundt indendøre

››› Den finske mobilproducent Nokia er i øjeblikket i gang med at teste, hvordan vi kan benytte navigation indendøre. Vi skal kunne finde hinanden i store kontorbygninger, p-kældre og storcentre. Mange mobiltelefoner har allerede GPS-teknologien indbygget, men da vi tilbringer 80-90 procent af vores tid indenfor, er mulighederne for navigation begrænsede. Derfor skal navigationen i fremtiden også foregå via trådløst netværk. Nokias vision for fremtiden er, at du i et nyt indkøbscenter fx kan bruge din mobil til at finde et apotek og et posthus. Eller du skal kunne finde venner og kollegaer i samme bygning eller område. Systemet fungerer allerede nu i 40 af Nokias kontorer verden over. Ideen er, at brugerne på sigt selv lægger skitseplaner af bygninger ud på nettet. Hvis du så er faret vild i bygningen, kan du finde din position og dele den med andre og finde lokale tjenester.
www.nokia.com/A41229024

I fremtiden vil du kunne se skitser over bygninger på din mobiltelefon.

Gyldendals leksikon gratis på nettet

››› Gyldendal har åbnet Danmarks største online-leksikon, *Den Store Danske – Gyldendals åbne encyklopædi*. Her kan du slå op i mere end 160.000 artikler. Ideen er at forene det bedste fra det traditionelle leksikon med internettets muligheder for samarbejde – ligesom på *Wikipedia*. I den forbindelse søger Gyldendal frivillige eksperter, der har lyst til at skrive nye artikler, redigere de eksisterende, uploade billeder og film og kommentere artikler. Du kan registrere dig som ekspert på denstoredanske.dk. Gyldendal håber på den måde, at redaktionen i samarbejde med frivillige eksperter kan sikre, at hjemmesiden indeholder artikler, der hele tiden er opdaterede.

Besøg leksikonet på: www.gyldendalsleksikon.dk

Gyldendals leksikon på nettet er et godt sted at søge informationer.

Højttalere i projektørdesign

Altec Lansing Expressionist Classic er et sæt højttalere, der både kan tilsluttes pc'en og en MP3-afspiller.

››› Hvis du trænger til noget anderledes at se på ved skrivebordet, kunne et nyt sæt højttalere fra Altec Lansing være et glimrende bud.

Højttalerne med navnet *Expressionist Classic* skiller sig ud ved at have en front i gennemsigtig plexiglas, mens resten af højttalerne vel mest ligner en projektørlampe. Men det er naturligvis kun lyd, der kommer ud af de nye 10-watts-højttalere, som har indbygget bas og dermed ikke kræver en selvstændig subwoofer.

Du slutter højttalerne til pc'en via et 3,5 mm jackstik, og der er også stik til, at du kan tilslutte en MP3-afspiller eller en iPod direkte. Højttalerne koster 599 kroner.

www.alteclansing.com

Ny topmodel fra finnerne

››› Nokia har ikke helt fundet fodfæste i markedet for de dyreste mobiltelefoner, siden *iPhone* blev lanceret og charmerede alverdens velbeslåede mobilkøbere. Men nu har Nokia endelig noget, der ligner et godt bud på en udfordrer til *iPhones* trone.

Nokia N97 har samlet stort set alle de funktioner, der kan proppes i en mobiltelefon i dag: Her er 5-megapixels kamera, video i god kvalitet, alverdens netværksteknologier, GPS og 32 gigabytes hukommelse, der kan udvides helt op til 48 gigabytes, hvis man mod forventning skulle løbe tør for plads.

Nokia N97's 3,5 tommer store trykfølsomme skærm er i 16:9-format, der egner sig godt til at se film på.

Telefonen styres fra en 3,5 tommer stor trykfølsom skærm i 16:9-format. Når der skal skrives sms'er eller e-mails, trækker man bare et minitastatur ud i bunden af telefonen.

Nokia N97 overtager mange af fordelene fra sine forgængere *N95* og *N96*, fx den vellykkede GPS med programmet *Maps*, hvor man kan hente kortene via pc'en og gemme dem på telefonen og dermed slippe for konstant at skulle hente dyre kortdata ned via 3G-netværket. Her er også et minijack-hovedtelefonstik, så man kan bruge sine yndlingshovedtelefoner. Prisen forventes at havne på den grimme side af 5.000 kroner.

www.nokia.dk

PÅ VEJ

Nyt program afslører din alder

››› Forskere ved University of Illinois i USA har udviklet en algoritme, der kan afsløre menneskers alder, blot ved at se deres ansigter. Kobles muligheden sammen med et webkamera, kan det være en smart måde at undgå, at mindreårige besøger nettets "voksne" sider. Det kan for eksempel også stoppe dem på vej ind på en bar. Det nye system er dog endnu ikke superpræcist. Der er kun 50 procents sikkerhed for den anslåede alder inden for en margin på fem år, men over 80 procents sikkerhed, hvis marginen hedder 10 år. Til gengæld kan algoritmen aldersbestemme mennesker på mellem 1 og 93 år.

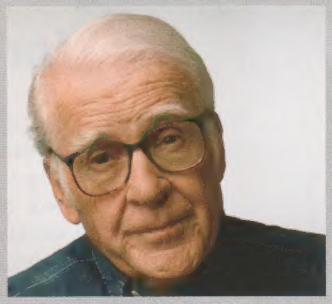

Denne unge herre vil i fremtiden ikke have held med at lyve sig ældre, end han er.

SIDSTE NYT

Windows 7 uden grafikkort
Microsoft arbejder på at udvikle såkaldt emulator-software, der skal gøre det muligt at køre grafiktunge programmer, uden at pc'en er udstyret med et dyrt grafikkort. Programmet har fået det foreløbige navn *Warp 10* og åbner for muligheden for, at mini-pc'er eller håndholdte computere også kan spille de nyeste spil ved at lade CPU'en klare grafikberegningerne.

www.microsoft.com/windows7

Politiet ransager via nettet
EU's justitsministre her netop vedtaget en femårsplan mod pc-kriminalitet. Planen giver politiet muligheder for at gennemføre ransagninger af mistænktes computere via nettet. Det foregår ved, at politiet "sparker" pc'ens firewall ind og tjekker indholdet på pc'en – uden at efterlade sig det mindste spor. Det er specielt børnepornoringe, man håber kan optrævles på denne måde.

Nyt historisk billedarkiv
Google har åbnet for adgangen til over en million fotografier fra det amerikanske tidsskrift Life. Billedarkivet med masser af fotos fra historiske begivenheder er blevet digitaliseret og kan nu frit beskues på Googles hjemmeside:

http://images.google.com/hosted/life

Microsoft med gratis antivirus
Overraskende nok har Microsoft opgivet at sælge sin sikkerhedspakke *OneCare*, som aldrig nåede til Danmark. I stedet tilbyder Windows-giganten gratis antivirus til alle brugere af styresystemet. Med i gratispakken, der har fået kodenavnet *Morro*, følger også beskyttelse mod trojanere, spyware og rootkits. *Morro* er først klar sidst i 2009.
www.microsoft.com

Hele USA på trådløst internet
Den amerikanske telestyrelse FCC er på banen med et vildt forslag. Styrelsen vil nemlig gennemføre en såkaldt frekvensauktion af en fjerdedel af hele frekvensspektret. Vinderen af auktionen får ret til at levere trådløst internet til hele landet, men får samtidig også forsyningspligten. Forbindelsen bliver gratis for lavere hastigheder, mens der skal betales for mere fart.
www.fcc.gov

Kameraer sætter "fingeraftryk"
En ny metode kan afgøre, præcis hvilket kamera der har taget et bestemt billede. Det er skidt nyt for kidnappere, som nu løber en større risiko ved at sende et foto at den kidnappede person. Det er den såkaldte farverekonstruktion, der afslører kameratypen.

LÆS FLERE NYHEDER PÅ:
www.komputer.dk/nyheder

Billigt flash-videokamera

Camileo H10 HD er et sporty letvægtskamera, der nemt kan være i lommen eller i tasken.

››› Toshiba har lanceret et lille videokamera på bare 340 gram, som du nemt kan have med på farten. Det nye *Camileo H10* er ikke større, end at du kan have det i lommen, og det passer perfekt i hånden, så du diskret kan optage familien og vennerne på video. På trods af størrelsen er der ikke sparet på de tekniske specifikationer. *Camileo H10* er et HD-videokamera til SD-hukommelseskort, har 5x optisk zoom og 4x digital zoom. Opløsningen er på 1280 x 720 pixels. Alle videoer er kodet i H.264/MPEG4-formatet. Kameraet har 64 MB indbygget hukommelse og understøtter helt op til 32 GB SDHC-kort. Som tommelfingerregel kan du optage cirka 30 minutters video per gigabyte. Kameraet kan også fungere som digitalt stillkamera, der kan tage billeder med 10 megapixels. Alle billeder kan ses på den lille 2,7-tommer TFT LCD-skærm – eller på dit fjernsyn via HDMI-udgangen. Der medfølger software, der giver dig mulighed for at redigere dine optagelser. *Camileo H10* koster 1.795 kroner.
www.toshiba.dk

Se tv på din pc-skærm

Compro VideoMate V200F er en tv-boks, der gør dig i stand til at se tv på din skærm, uden at computeren behøver være tændt.

››› Nu kan du forvandle din pc-skærm til et fjernsyn og se alle dine yndlingsserier og programmer uden at have den støjende computer tændt. Det kræver blot *Compro VideoMate V200F*, der er et eksternt tv-kort, som sluttes direkte til skærmen. Du sætter så et antennekabel bagi, og nu kan du zappe dig igennem dine tv-kanaler. Du kan også tilslutte en dvd-afspiller, VHS-maskine, videokamera, *PlayStation 3* eller *Xbox*. Og så kan du endda lytte til FM-radio via de indbyggede højttalere.

VideoMate V200F tilpasser sig din skærm, hvad enten den er i formatet 4:3 eller 16:9, og den understøtter en opløsning på op til 1680 x 1050 pixels, der gør den perfekt til skærme fra 15 til 22 tommer. Tv-boksen fungerer også sammen med Windows, så du kan have programmer åbne, samtidig med at du ser tv i et vindue på Skrivebordet.

Den vejledende pris for tuneren *Compro VideoMate V200F* er 595 kroner.
www.comprousa.com

Fem vilde forudsigelser fra IBM

››› Forskere fra IBM har fremlagt en prognose for, hvad vi kan vente os på den teknologiske front de næste fem år. Der er tale om mildest talt saftige forudsigelser om, hvilke teknologier der slår igennem. Før du ryster på hovedet af dem, skal du dog tænke på, at nutidens GPS-anlæg og MP3-afspillere nok også ville have virket som ren science-fiction for tyve år siden. Her er IBM's fem forudsigelser:

1: Solceller bliver integreret direkte i vejenes asfalt og biler.

2: Lægerne vil tegne et komplet genetisk kort. For 200 dollars vil du få en prognose for resten af dit liv.

3: Talegenkendelse udbreder internettet for folk, som ikke kan læse og skrive.

4: Omklædningsrum i tøjbutikker vil udstyres med digitale assistenter, der kan fortælle dig, om du har valgt en passende størrelse og model.

5: Huskesedlen i papirform dør. Vi bliver i stedet omgivet af mobile enheder.

www.ibm.com/ibm/ideasfromibm

KONKURRENCE

Vind smarte harddiske til skrivebordet

››› Nu har du chancen for at vinde en elegant ekstern harddisk med masser af plads til hele familiens billeder, dokumenter, musik og film.

Sammen med producenten Seagate sætter Komputer for alle hele 24 eksterne harddiske og otte dockingstationer med harddiskbokse på højkant i en konkurrence med præmier for mere end 25.000 kroner.

Den største harddisk, du kan vinde, har plads til imponerende 1 terabyte – det er det samme som 1.000 gigabytes og svarer til tusindvis af billeder og musikstykker, som nemt overføres via USB 2.0. Du kan endda også overføre via FireWire og eSATA på de store *FreeAgent XTreme*-diske.

Du kan vinde en af de tre forskellige harddisk-modeller *Seagate FreeAgent Go* på 320 GB i sølv, *Seagate FreeAgent Desk* på 1 TB i sølv og *Seagate FreeAgent XTreme* på 1 TB i sort. Derudover kan du vinde en flot harddiskboks med dockingstation, *FreeAgent Docking Station* og *Travel Case*, hvor du selv kan montere en almindelig intern harddisk – fx fra din gamle pc – og nemt overføre filer. På harddiskene ligger der et gratis program fra Seagate, der hjælper med backup og synkronisering mellem pc og harddisk.

Du kan vinde en Seagate FreeAgent Go på 320 GB i sølv, Seagate FreeAgent Desk på 1 TB i sølv og Seagate FreeAgent XTreme på 1 TB i sort. Du kan også vinde en flot harddiskboks med dockingstation.

Sådan deltager du:
Gå ind på www.komputer.dk/konkurrence, og giv os svaret på spørgsmålet til højre senest den 5. marts 2009. Vi trækker lod om i alt 8 stk. *Seagate FreeAgent Go* på 320 GB i sølv, 8 stk. *Seagate FreeAgent Desk* på 1 TB i sølv, 8 stk. *Seagate FreeAgent XTreme* på 1 TB i sort og 8 stk. *FreeAgent Docking Station* og *Travel Case* (samlet værdi cirka 25.500 kroner) blandt vores læsere i Danmark, Sverige, Norge og Finland.

De heldige vindere får direkte besked. Ved deltagelse i konkurrencen bliver du samtidig tilmeldt Komputer for alles gratis nyhedsbrev.

Vind flotte harddiske + dockingstationer. Præmier for 25.000 kroner

Hvor meget plads er der på den største harddisk her?

A 320 GB **B 1 TB** (1.000 GB)

Intel: Mini-pc'er er en døgnflue
Chip-producenten Intel har ikke synderlig tiltro til de nye minibærbare som for eksempel *ASUS Eee PC*. Firmaet mener, at der dybest set er tale om et stykke legetøj, som brugere vil lege med i "en time" og derefter vende tilbage til en rigtig pc. Netop derfor satser Intel ikke meget på chipsene til de små bærbare.
www.intel.com

Superopladere til mobilen
To virksomheder arbejder på produkter, der kan genoplade en mobil op til 20 gange, uden at den har adgang til strømnettet. Der er tale om gasdrevne ladere på størrelse med en pakke cigaretter, der kan oplade mobilen via et USB-stik.
www.tinyurl.com/6jgrml
www.tinyurl.com/2z5a9l

SSD læser en GB i sekundet
Harddisk-producenten Micron lover nu en læsehastighed på 1 GB i sekundet på deres nyeste Solid State-diske, som endnu ikke er navngivet. Selv de hurtigste almindelige harddiske kan ikke overføre med mere end 120 MB i sekundet.
www.micron.com

LÆS FLERE NYHEDER PÅ:
www.komputer.dk/nyheder

Iran blokerer hjemmesider
Præstestyret i Iran har spærret adgangen til dele af internettet for de – i øvrigt imponerende – 21 millioner iranere, der har adgang til det. Det er populære sider som Facebook, YouTube og udenlandske nyhedssider, som styret mener vil undergrave borgernes religiøse identitet.

Kun OpenOffice som konkurrent
Groft sagt er der kun én kontorpakke, der virkelig formår at true *Microsoft Office*, og det er det gratis *OpenOffice.org*. Det viser nye tal fra analysehuset ClickStream Technologies. På private hjemme-pc'er bruges *OpenOffice* af cirka 5 procent, mens fx Google Dokumenter kun bruges af 1 procent.
www.openoffice.org

Fik lukket tysk Wikipedia
Den tyske politiker Lutz Heilmann har fået nedlagt fogedforbud mod den tyske del af leksikonhjemmesiden Wikipedia (www.wikipedia.de). Forbuddet skyldes, at siden bragte tvivlsomme oplysninger om hans fortid i det østtyske sikkerhedspoliti Stasi, og det følte han sig krænket over. Man kan dog snyde lidt ved at bruge nedenstående link:
http://de.wikipedia.org/wiki

LÆS FLERE NYHEDER PÅ:
www.komputer.dk/nyheder

Familiens digitale samlingspunkt

Postallo Infocenter byder på masser af smarte muligheder i køkkenet – og så behøver man kun tilslutte to kabler (strøm og antenne).

››› *Postallo Infocenter* er luksusafløseren til det lille tv, der er skruet op på væggen i køkkenet. Her kan du se eller optage tv, surfe på internettet, tjekke lokalområdets laveste benzinpriser eller få inspiration til aftensmaden via *Postallos* egen opskriftsdatabase indeholdende 5.000 opskrifter.

Ved første øjekast ligner *Postallo Infocenter* en almindelig 17-tommer-skærm, men den er meget mere end bare det.

Den har nemlig en indbygget mediecenter-pc, som både byder på tv-tuner, trådløst netværk og en kraftig processor. *Infocenter* kan betjenes med bløde pegefingerstrøg direkte på skærmen. Og hvis du vil skrive en e-mail eller et brev, kan du bruge det medfølgende trådløse minitastatur som alternativ.

Postallo Infocenter koster 19.995 kroner inklusive moms og levering og fås med fem forskellige typer rammer til væggen.
www.postallo.dk

En anderledes spil-top-10

››› Websiden Torrentfreaks.com, som formidler links til såkaldte BitTorrent-filer, der som oftest er ulovligt kopierede spil og mediefiler, har overvåget trafikken og prøvet at lave en top-10 over de mest downloadede spil – altså piraternes foretrukne i 2008. Listen, der skal tages med et gran salt, da Torrentfreaks klart er part i hele piratdebatten, stemmer godt overens med, hvad man selv kan observere. Topspillet *Spore* er et af dette års mest populære spil og bør derfor også toppe her, men samtidig fik spilproducenten EA megen kritik for deres kopisikring af *Sims 2*, der altså ser ud til at have haft den omvendte effekt.

Spore ligger nummer et, når det handler om antallet af downloadede piratkopier.

Placering	Navn	Antal downloads	Udgivelsesdato
1	**Spore**	1.700.000	Sept. 2008
2	**The Sims 2**	1.150.000	Sept. 2004
3	**Assassins Creed**	1.070.000	Nov. 2007
4	**Crysis**	940.000	Nov. 2007
5	**Command & Conquer 3**	860.000	Mar. 2007
6	**Call of Duty 4**	830.000	Nov. 2007
7	**GTA San Andreas**	740.000	Jun. 2005
8	**Fallout 3**	645.000	Okt. 2008
9	**Far Cry 2**	585.000	Okt. 2008
10	**Pro Evolution Soccer 2009**	470.000	Okt. 2008

120 GB drev i miniformat

Plextor PPH120U er en ekstern harddisk på 1,8 tommer med 120 GB lagerplads.

››› Små harddiske til fx bærbare computere er normalt i størrelsen 2,5 tommer, men de kan faktisk gøres mindre endnu. 120 GB fordelt på et 1,8 tommer drev – det er, hvad Plextors nye miniatureharddisk, *PX-PPH120U*, kan prale med. Harddisken vejer 90 g og fylder ikke meget mere end tre almindelige USB-nøgler. Den er derfor ideel, hvis man skal have musik, film og billeder med sig på farten. Harddisken tilsluttes nemt en computer via USB-porten. Overførslen sker med 480 Mbps. Den vejledende pris for *PX-PPH120U* er cirka 1.200 kroner. Kan du nøjes med den halve kapacitet, skal du gå efter *PX-PPH60U* til cirka 750 kroner.

www.plextor-europe.com

På internettet på sekunder

GIGABYTE Netbooks vil være de første minibærbare, som leveres med det lynhurtige styresystem *Cloud*.

››› Så er der godt nyt til dem, der bare lige vil en tur på internettet, og som ikke gider vente en formiddag på, at Windows får snøvlet sig sammen og startet op. Firmaet Good OS er nemlig på trapperne med et lille og lynhurtigt styresystem, som er klar til brug, blot sekunder efter at man har sluppet pc'ens tænd/sluk-knap.

Cloud, som det lille Linux-baserede styresystem hedder, er endnu ikke tilgængeligt, men det bliver præsenteret på en kommende forbrugerelektronik-messe. Det forventes, at man kan installere Linux-systemet som et sekundært styresystem og så via en boot-menu vælge, om man vil starte normalt i Windows eller komme ind i en browser på få sekunder. Vi følger naturligvis udviklingen og holder dig opdateret.

www.thinkgos.com

GODT TÆNKT

Støjfri magnetisk køler til CPU'en

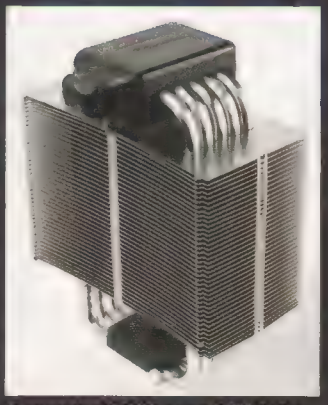

Danamics LM10 er en CPU-køler, der holder støj og varme nede på et minimum ved hjælp af flydende metal og magnetisme.

››› Alt for mange finder sig i støjen fra summende blæsere, når de sidder foran computeren. Heldigvis findes der støjsvage løsninger til at holde temperaturen i ikke mindst pc'ens processor nede. Et dansk firma har nu udviklet en helt ny teknologi, der holder både støjen og temperaturen nede i computere.

Danamics LM10 skal monteres oven på processoren og leder varmen herfra væk ved hjælp af flydende metal og magnetisme. Herligheden koster cirka 2.500 kroner og derfor henvender køleren sig først og fremmest til erklærede computerentusiaster, der selv bygger deres pc med de bedste komponenter.

Hvis salget går godt, vil det formentlig med tiden føre til en lavere pris og dermed bane vejen for salg til almindelige brugere, der ønsker så lidt støj fra computeren som muligt.

www.danamics.com

99 procent mindre energi

Det nystartede firma Pixel Qi har sat sig et ambitiøst mål. De vil lave computerskærme, som bruger 99 procent mindre energi end de almindelige LCD-skærme, der i dag dominerer markedet. Firmaet vil fokusere på billige skolecomputere med lavenergiskærme, som oven i købet er lysstærke. Kernen i teknologien er at benytte omgivelsernes lys.

www.pixelqi.com

Tåbe tjener penge på YouTube

På fjerde år tjener den dansende Matt Harding penge på sine tåbeligheder. Han er en af de få, der faktisk har tjent penge på at stryge til tops på YouTube's hitlister. Matt blev berømt, da han dansede en lallende dans overalt på sin jordomrejse, og folk videresendte linket til videoen. Nu betales han for at rejse. Se videoen her:

www.tinyurl.com/5dt3mn

Dba.dk er nu helt gratis

Den Blå Avis' internet-udgave blev for nylig købt af online-auktionshuset eBay. Det er en god ting for os forbrugere, for nu skal du ikke længere betale for at se kontaktoplysninger på sælger. Brugerfladen har også fået en tiltrængt overhaling.

www.dba.dk

LÆS FLERE NYHEDER PÅ:
www.komputer.dk/nyheder

BILLEDBEHANDLING

Automatisk beskæring til flad

? *Jeg har et 8,1-megapixels digitalkamera og vil gerne beskære mine billeder, så de passer i 16:9-formatet på min fladskærm, uden at der er sorte bjælker i toppen og bunden. Jeg tager mange billeder, og det ville være rart, hvis jeg bare kunne beskære alle på én gang.*

! Et fladskærms-tv er ganske rigtigt i bredformatet 16:9 (forholdet mellem bredde og højde af billedet). Flere nyere digitalkameraer tager billeder i det format og skal altså ikke ændres, hvis man bare vil fylde skærmen ud uden sorte streger i top og bund. Men langt de fleste digitalkameraer tager billeder i formatet 4:3, som svarer til det gammelkendte og næsten kvadratiske fjernsynsformat (også det typiske format for billedet på pc-monitorer).

Har man derimod et digitalt spejlreflekskamera, så vil det højst sandsynligt tage billederne i formatet 3:2,

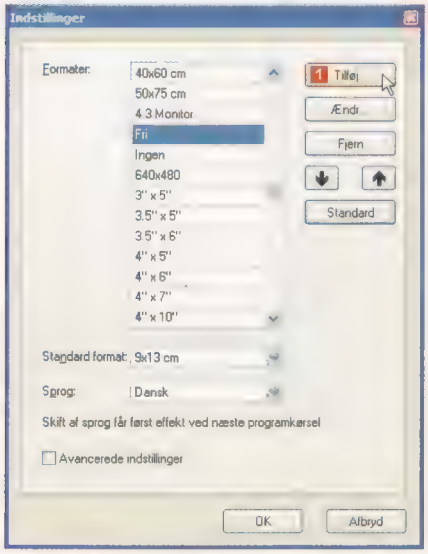

1 *JPEGCrops* har endnu ikke 16:9-formatet indbygget, så det vil vi sørge for nu. Vælg **Filer** og **Indstillinger ...**, og klik så på knappen **Tilføj ...** 1.

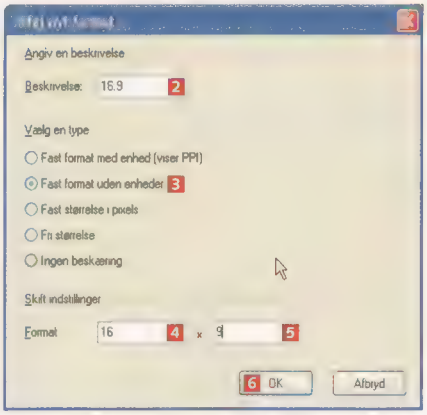

2 Nu skal du oprette dit 16:9-format. Giv først formatet et navn 2, og klik dernæst på **Fast format uden enheder** 3. Nu skriver du **16** 4 i det første felt og **9** 5 i det andet under **Format** og klikker så på **OK** 6.

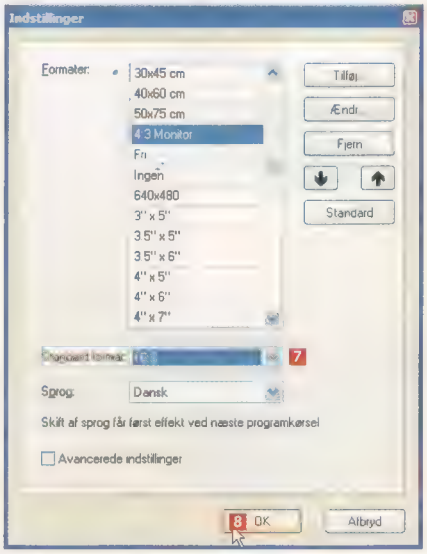

3 Nu vælger du dit nye format som **Standard format** 7 og klikker på **OK** 8.

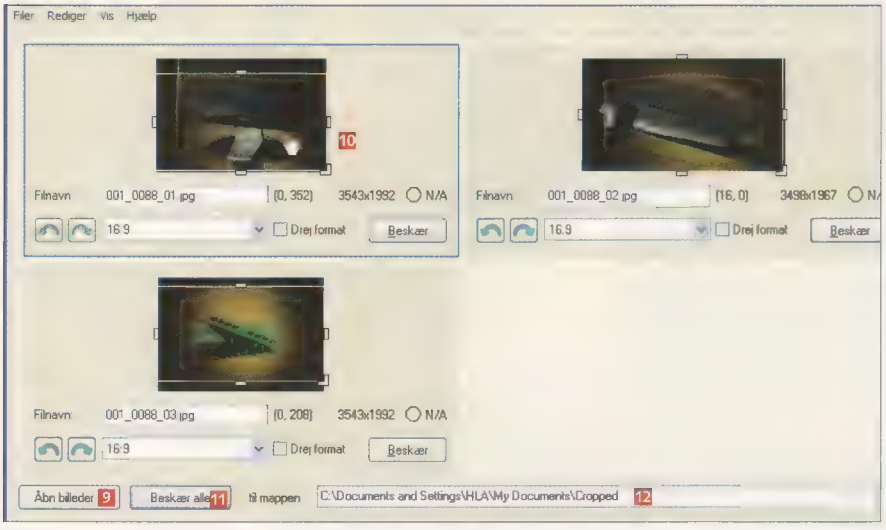

4 I hovedvinduet vælger du **Åbn billeder ...** 9 og derefter mappen, der indeholder dine billeder. Vælg et eller flere i det vindue, der dukker op, og tryk på **Åbn**. Bemærk, at *JPEGCrops* kun virker med formatet JPEG (.jpg), men det er også det format, langt de fleste kameraer bruger.

Nu kan du på en lille version af billederne se den foreslåede beskæring. Er du ikke enig, kan du med musen flytte firkanten 10, så den passer bedre. Når alle billederne er, som du vil have dem, så klikker du på knappen **Beskær alle** 11. Billederne havner som kopier i undermappen **Cropped** i den mappe, hvor du havde originalerne. Men det kan du ændre, hvis du vil 12.

skærmen

der svarer til det format, fotografer er vant til fra 35-mm-film.

De fleste billedbehandlingsprogrammer og programmer til at lave lysbilledshows på cd eller dvd kan automatisk ændre en stak billeder til det rigtige format, men de kan være svære at indstille, og det kan også blive for automatisk. Det duer jo ikke, hvis programmet bare skærer hovedet af moster Gerda for at få plads. Derfor bruger vi det danskudviklede gratisprogram *JPEGCrops*, der er en af den type programmer, vi elsker i Spørg os: et program, der løser én konkret opgave godt og uden for mange svære indstillinger.

LIGGER PÅ CD 3

JPEGCrops ligger under Aktuelle programmer

Smart bunkebehandling

Med dette strømlinede program kan du ændre størrelse eller beskæring på en række billeder og gemme dem automatisk. Programmet ændrer overhovedet ikke på billedets komprimering.

Skriv til SPØRG OS

Spørgsmål på disse sider er et uddrag af de henvendelser, vi har modtaget på Komputer for alles SPØRG OS SERVICE på nettet. Her kan bladets **abonnenter** – direkte og personligt – få svar på de fleste pc-spørgsmål. Nogle problemer og løsninger, som redaktionen vurderer har interesse for alle andre læsere, bringes efterfølgende her på siderne.

Ekstra for abonnenter!
Send os et spørgsmål via SPØRG OS SERVICE på **www.komputer.dk**

Mail til andre adresser, breve og telefoniske henvendelser kan vi desværre ikke påtage os at besvare.

Denne fladskærm kan også vise lysbilledshows via USB-indgangen, hvor man kan tilslutte en USB-nøgle eller et kamera. Men det går langsomt, hvis billederne er store og har mange megapixels.

Sæt fart på slideshowet

Selv om et moderne fladskærms-tv er i højopløsning (HD), så kan det slet ikke måle sig med opløsningen på et moderne digitalkamera. Så selv om dine billeder nu er i det rigtige format, så er den enkelte billedfil en del større end skærmens opløsning. Det kan skærmen sagtens vise, men hvis du fx har en skærm, hvor man kan sætte en USB-nøgle eller kameraets hukommelseskort direkte i, så bruger den lille indbyggede computer en del tid på at formindske billederne. Vil du have hurtigere billeder på skærmen, så lad din computers overlegne regnekraft gøre arbejdet først.

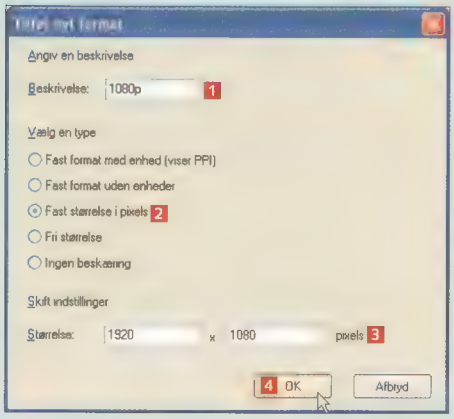

Åbn *JPEGCrops*, og vælg **Filer** og **Indstillinger ...**. Tryk dernæst på knappen **Tilføj**. Først skal formatet have et navn 1, og dernæst vælger du **Fast størrelse i pixels** 2. Har du et Full HD-fjernsyn (også kaldet 1080p), skriver du **1920 x 1080**, og har du et HD Ready-tv (720p), skriver du **1280 x 720** 3. Klik på **OK** 4. Nu kører du de billeder, du allerede har lavet i 16:9-formatet, igennem en gang til og har så en samling billeder, der passer perfekt.

Ordliste

Aspect ratio Forholdet mellem et billedes to sider. Som regel udtrykt med tal, der viser deres indbyrdes størrelsesforhold. Fx bredformatet 16:9, der er 16 enheder langt og 9 højt (kunne være 1920 pixels gange 1080 pixels).

Crop En beskæring af et billede, hvor man klipper et stykke ud. I modsætning til resize, hvor man blot giver billedet et mindre antal pixels at boltre sig på.

Excel det regneark, der er indbygget i den professionelle *Office*-pakke fra Microsoft. Har man ikke den (den er lidt dyr), så kan man bruge regnearket, som er en del af det gratis *OpenOffice*, eller det udmærkede letvægts online-regneark, som er en del af *Google Apps* – de små gratis programmer, som Google stiller gratis til rådighed på: **www.google.com/docs**

Slideshow Egentlig bare et lysbilledshow, hvor en lille film af digitale stillbilleder har afløst gamle dages diasbilleder, og den summende lysbilledviser er erstattet af fjernsynet eller pc-skærmen.

3 KORTE

Jeg har fået en værktøjsbjælke, der hedder Netværkssteder og fylder hele højre side af skærmen. Hjælp!

Trækker man ikonerne **Netværkssteder** eller **Denne computer** ud i en af siderne af skærmen i Windows, bliver de til værktøjslinjer. Træk hele værktøjslinjen ind på skærmen, slip den, og luk den så med et tryk på krydset i højre hjørne. Funktionen er dog smart nok, og på samme måde kan du faktisk gøre enhver mappe, som du bruger meget, til en permanent værktøjslinje.

Kan jeg fortryde, hvis jeg har givet en folder eller fil et nyt navn i Stifinder?

Ja. Før *Service Pack 3* til *XP* krævede det, at man først åbnede en mappe, men nu fungerer *Stifinders* Fortryd-funktion som i de fleste andre programmer. Gå op i menuen **Rediger**, og vælg **Fortryd**, eller benyt **Ctrl + Z**.

Hvordan låser jeg Windows, så andre ikke kan pille, mens jeg er væk fra pc'en?

Tryk samtidig på **Windows**-knappen + **L**. Nu springer Windows øjeblikkelig til din login-skærm. Du skal selvfølgelig have et kodeord på din Windows-konto for at forhindre, at folk ikke bare går ind i Windows igen.

OUTLOOK 2003

Flere kalendere i Outlook

Jeg bruger kalenderen i Outlook 2003 til at holde styr på mine aftaler – både de private og dem, der har med mit arbejde at gøre. Men jeg savner en måde at opdele kalenderen på, så jeg bedre kan skelne de forskellige typer aftaler fra hinanden. Ved I, om jeg fx kan oprette en ekstra bruger med sin egen kalender, som jeg kan flytte alle mine private aftaler til?

En brugerprofil i *Outlook* følger den brugerkonto, der er logget på Windows. Vælger du at oprette en ekstra bruger, vil det betyde, at du skal logge af og på Windows, hver gang du vil skifte mellem de to kalendere. Det bliver du nok hurtigt træt af, og heldigvis er der da også en langt mere simpel løsning. Du kan nemlig oprette flere kalendermapper i *Outlook* og på den måde adskille dine aftaler. Se her, hvor nemt det er.

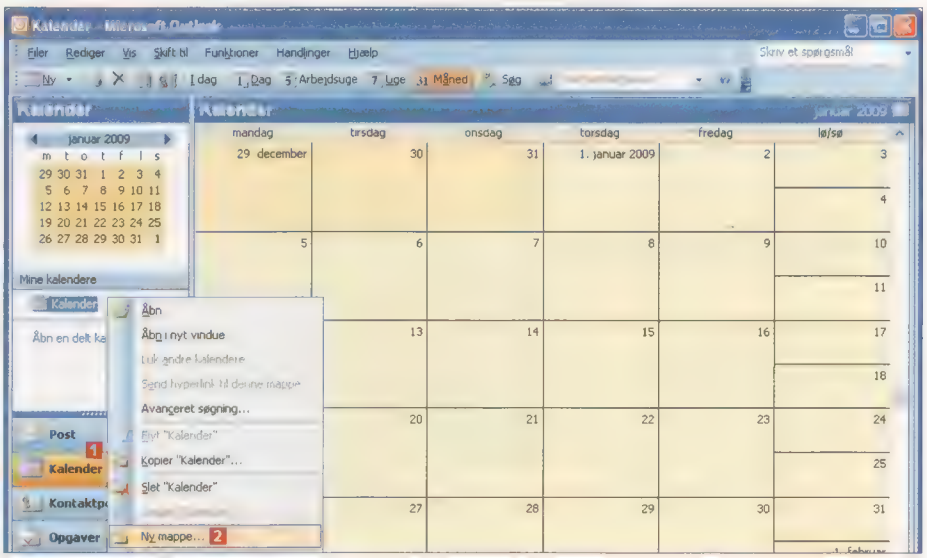

1 Højreklik på knappen **Kalender** 1 nederst i venstre spalte, og vælg punktet **Ny mappe ...** 2.

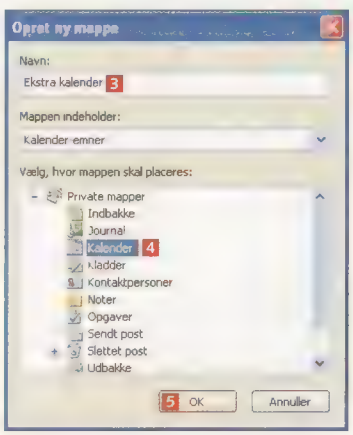

2 Skriv et navn til den nye kalender i feltet **Navn** 3, klik på **Kalender** 4 i listen, og tryk på **OK** 5.

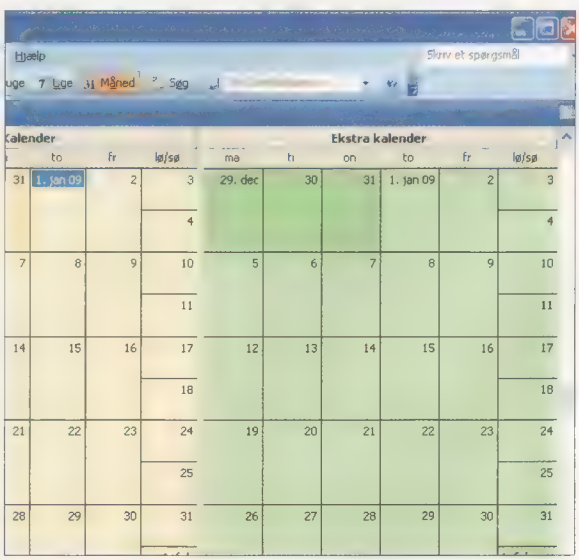

3 Nu har du to kalendere, som du kan fordele dine aftaler i. Du flytter en aftale fra den ene kalender til den anden ved at trække i aftalen med musen.

Dobbeltklik i slowmotion

Når jeg bruger min pc med XP, støder jeg ofte på problemer, når jeg skal klikke to gange på et ikon – fx for at åbne en fil eller et program. Tit klikker jeg for langsomt og får så kun markeret ikonet. Selv om jeg jo kan trykke på Enter på tastaturet for at komme videre, er det generende for mig. Har I en løsning?

Du kan justere, hvor lang tid der må være mellem to klik, hvis Windows skal opfatte klikkene som et såkaldt dobbeltklik. På den måde kan du tilpasse Windows til rytmen i dine dobbeltklik. Indstillingerne er de samme, hvad enten du bruger en rigtig mus eller som her en bærbars touchpad.

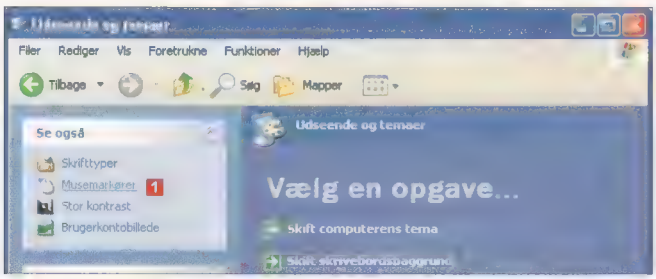

1 Du skal først åbne **Kontrolpanel** og klikke på **Udseende og temaer**. Klik så på **Musemarkører** 1.

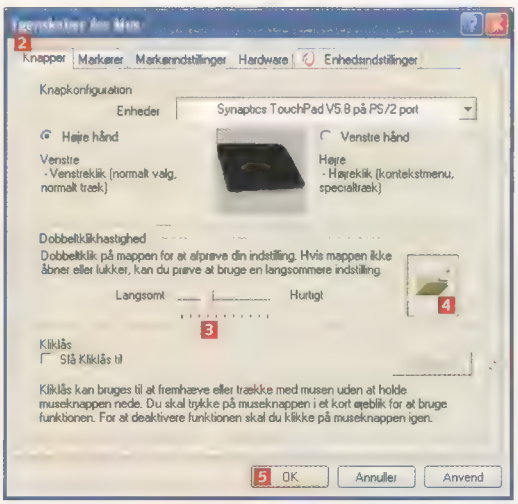

2 Klik på fanen **Knapper** 2, og træk skyderen 3 mod venstre. Test den nye indstilling ved at dobbeltklikke på mappen til højre 4, og træk eventuelt i skyderen igen, indtil du let kan åbne og lukke mappen. Til sidst klikker du på **OK** 5.

Trådløs forbindelse til mobilen

Jeg har fået en ny mobiltelefon, som jeg gerne vil forbinde med min stationære pc, så jeg fx kan overføre billeder og musik mellem de to enheder. For at undgå kabler vil jeg gerne bruge telefonens indbyggede Bluetooth-funktion til forbindelsen, men kan jeg overhovedet det, når min pc ikke er født med Bluetooth?

Ja, du kan godt få Bluetooth på din pc. Det kræver bare, at du investerer i en såkaldt Bluetooth-adapter, som du sætter i en USB-port på pc'en. Adapteren koster et par hundrede kroner og er på hylderne i de fleste computerbutikker.

Bluetooth-adapteren til pc'ens USB-port giver mulighed for trådløs forbindelse mellem den stationære pc og en mobiltelefon eller PDA.

LÆSER TIP

Undgå gennemslag på dine scanninger

I forbindelse med jeres artikel "Få mere ud af din scanner" i Komputer for alle nr. 17 har jeg et – synes jeg selv – ganske godt tip.

Det sker, at man skal scanne en side, hvor papiret er lidt tyndt, så man ved scanningen får svage aftegninger, af det, der står på bagsiden. Dette elimineres meget nemt ved at lægge et stykke sort papir på bagsiden af den scannede side. Vupti er gennemslaget væk, og man har en ren scanning.

Med venlig hilsen
John Balch Olsen

LæserTIPS ønskes

Har du et godt tip, så send det til red@komputer.dk. Bringer vi dit tip, får du en præmie. John Balch Olsen fik et computerheadset fra Plantronics.

NETVÆRK

Naboens netværk spøger

Vi har i en periode delt trådløst netværk med vores nabo, men nu har vi fået vores egen router, der også er af den trådløse slags. Vi har krypteret netværket og fik i første omgang også forbindelse til internettet fra en af vores pc'er med Windows XP. Men lige siden vi genstartede maskinen, har den stædigt koblet sig på naboens netværk i stedet for vores eget. Hvorfor?

Jeres pc husker, hvilke trådløse netværk den har været tilsluttet, og søger forbindelse med netværkene i den rækkefølge, de oprindeligt blev brugt. Da pc'en hos jer var koblet til naboens netværk først og senere til jeres eget, står nabonetværket øverst på hitlisten. Det er let at ændre rækkefølgen eller slette det uønskede netværk – se her hvordan.

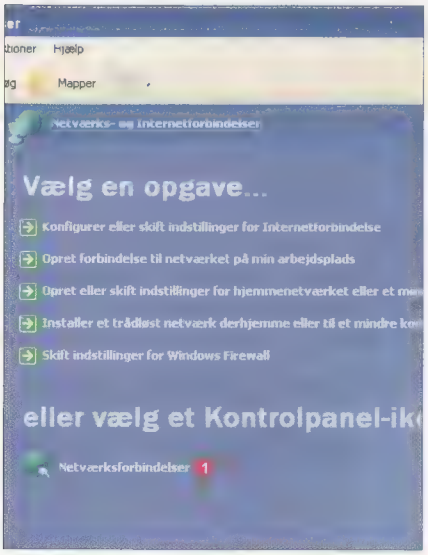

1 Først klikker du på **Start**, åbner **Kontrolpanel** og klikker på **Netværks- og Internetforbindelser**. Klik på **Netværksforbindelser** 1.

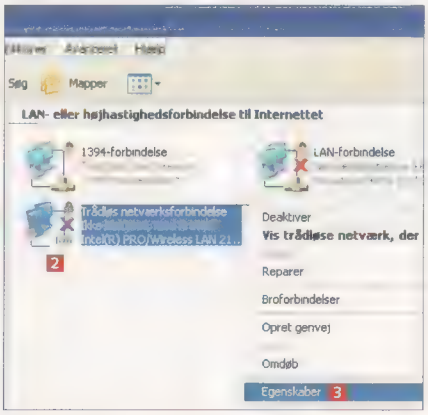

2 Klik med højre museknap på **Trådløs netværksforbindelse** 2, og vælg **Egenskaber** 3.

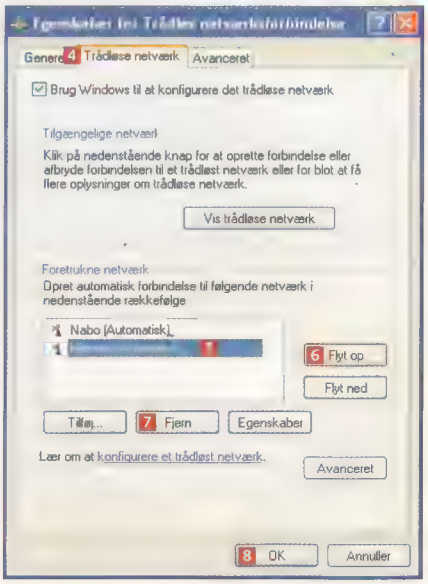

3 Klik på fanen **Trådløse netværk** 4. Klik på jeres eget netværk i listen **Foretrukne netværk** 5 og derefter på **Flyt op** 6. I kan markere naboens netværk på listen og klikke på knappen **Fjern** 7. Klik til sidst på **OK** 8.

SPØRG OS LEKSIKON

Hvad er widescreen?

Et af de første bredformater til film (oftest bare kaldet widescreen) kom frem i 1920'erne, hed *NaturalVision* og blev optaget på store 65-mm-negativer.

Navnet er godt, fordi det antyder, at det faktisk er mere naturligt med et bredt og fladere format end det næsten kvadratiske format, vi kender fra fjernsynet og pc-monitoren. Vores øjne sidder jo ved siden af hinanden og ikke lodret. Men formatet vi kender fra tv var faktisk standard for film i mange år, og det er også derfor, at det slog igennem for fjernsynsskærme. I 1950'erne begyndte man at filme i forskellige bredformater, som alle havde deres egne navne som *PanaVision* eller *CinemaScope*. Disse udnyttede 35- og specielt 70-mm-negativer bedst, og den suveræne billedkvalitet var et våben i kampen for at få folk i biografen igen.

Fordi langt de fleste film nu er optaget i en form for widescreen, er det også blevet mere og mere normalt, at fjernsyn er det. På pc-skærme er det ikke slået helt igennem. Mange bredformat pc-skærme kan også roteres på højkant, så man fx bedre kan overskue og arbejde i et helt ark papir på en gang.

Bredformatskærme på bærbare giver plads til at udnytte hele lågets størrelse – selv med et stort tastatur, som jo fylder mere i siderne. Brede pc-skærme er typisk i 16:10-format, hvor tv-skærme er 16:9.

Widescreen-formatet CinemaScope, der gav en forrygende billed- og lydkvalitet på de brede 70-mm-film, var en måde at sørge for, at biografoplevelsen overgik fjernsynet.

BÆRBAR

Batterialarmen kommer for sent

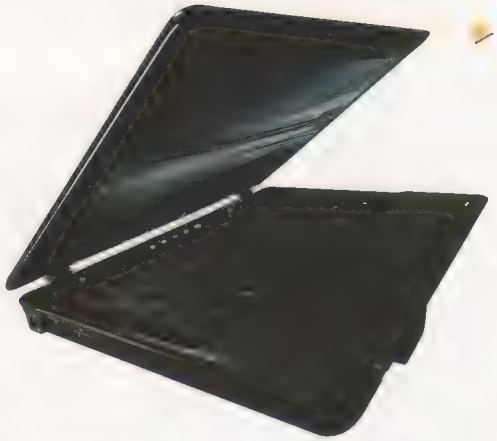

En advarsel, inden den bærbare løber helt tør for strøm, så man kan nå at gemme, er at foretrække. Heldigvis kan man indstille det.

Min bærbare pc har nogle år på bagen, og batteriet har efterhånden svært ved at holde maskinen kørende i længere tid ad gangen. Det er især et problem, når spændingen på batteriet nærmer sig nul, og Windows advarer om lavt batteriniveau. For ofte når jeg slet ikke at finde strømkablet frem, inden Windows sender pc'en i dvale. Kan jeg indstille Windows XP til at advare mig noget tidligere?

Ja, Windows har indstillinger for, hvor langt batterikapaciteten må komme ned, før du bliver advaret, og før pc'en går i dvale. Følg trinene her for at ændre indstillingen.

1 Først åbner du kontrolpanelet og klikker på **Printere og anden hardware**. Klik så på **Strømstyring** 1.

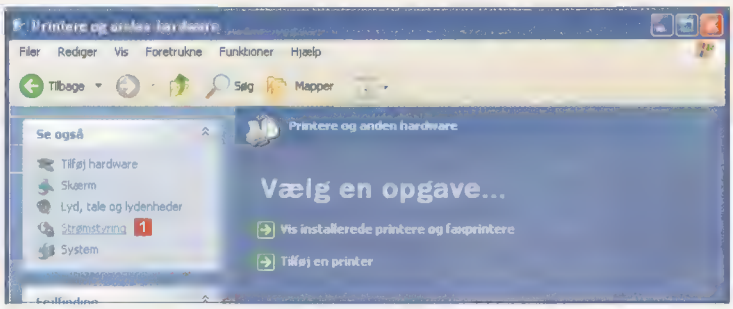

2 Klik på fanen **Alarm** 2, og træk skyderen 3 mod højre til fx 15 %. Måske skal niveauet endnu højere op, men her må du prøve dig frem. Tryk på **OK** 4.

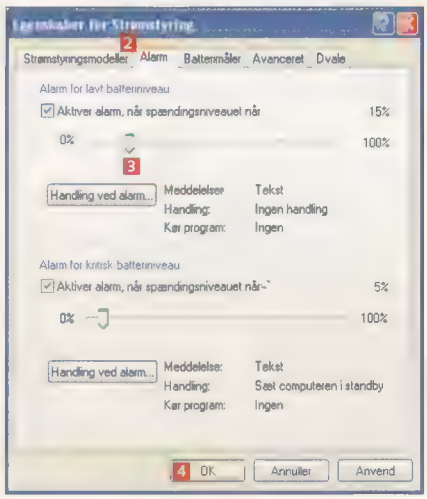

WORD 2007

Tæl ordene

Den gamle udgave af Word fra Office 2003 havde en funktion til at tælle ord og tegn i et dokument. Jeg mener, at funktionen lå i menuen Funktioner. Men i den nye udgave af Word, som jo ikke har de gode gamle menuer, kan jeg ikke finde funktionen. Kan I hjælpe mig?

Funktionen er som så mange andre flyttet i den nye udgave af *Word*. Det kan være besværligt, indtil man vender sig til det, så vil man indse, at den faktisk er praktisk placeret.

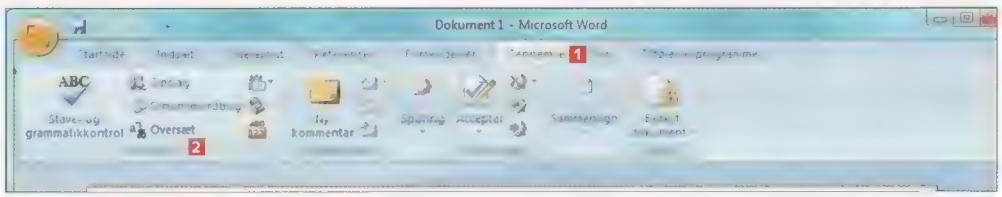

1 Funktionen hedder **Ordoptælling** og ligger på *Office*-båndet under **Gennemse** 1 i rubrikken **Korrektur** 2.

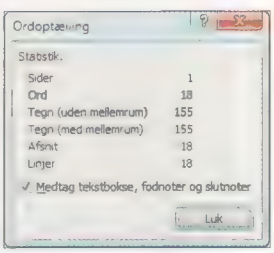

2 Der er også en permanent tæller nede i venstre hjørne 3. Klik på den, og boksen med den detaljerede optælling popper op.

LÆSER TIP

Lav medlemsliste i Excel

I forbindelse med læserspørgsmålet i blad nr. 16 om at alfabetisere i *Word*, så ligger det jo lige til højrebenet at anvende regneark til en medlemsliste i stedet for *Word*, som læseren brugte. Fx *Excel*, som jeg selv bruger.

Kolonne A: efternavn
Kolonne B: fornavn(e)
Kolonne C: adresse
Kolonne D: e-mail
Kolonne E: tlf.nr.
Fordelene er, at man kan omorganisere, tilføje/slette medlemmer og altid have listen i alfabetisk orden. Derudover kan listen udvides med nye kolonner efter behov, fx skyldigt kontingent, betalt kontingent osv., samt lave sammentælling af disse.

Med venlig hilsen
Per Hedegaard

LæserTIPS ønskes

Har du et godt tip, så send det til red@komputer.dk. Bringer vi dit tip, får du en præmie. Per Hedegaard fik et computer-headset fra Plantronics.

WINDOWS

Hold fast på dine udklip

LIGGER PÅ CD 3

ClipMagic ligger under Aktuelle programmer

Gem udklip

ClipMagic giver dig en avanceret udklipsholder, der kan rumme flere klip til senere brug.

Når jeg kopierer tekst i Word ved hjælp af menuen Rediger/Kopier, gemmer programmet kopien på en liste sammen med de andre kopier eller udklip, jeg har lavet. Det er smart, fordi jeg ikke mister mine tidligere udklip, når jeg laver nye, og derfor kan bruge alle klippene flere gange. Nu vil jeg gerne vide, om der findes en funktion i Windows, som kan det samme?

Nej, udklipsholderen i Windows er et midlertidigt lager, hvor tekst, billeder eller andet indhold bliver placeret, når du bruger kommandoerne **Kopier** eller **Klip**. Udklipsholderen indeholder kun én kopi ad gangen, og derfor forsvinder det tidligere indhold i holderen, næste gang du kopiere eller klipper noget nyt. Der findes programmer, som kan gemme dine udklip, og sådan et har vi lagt på cd'en. Med *ClipMagic* kan du både holde styr på forskellige slags udklip, redigere i dem og gemme dem på din computer til senere brug.

1 *ClipMagic* gemmer automatisk alle dine kopier og udklip på en liste i programmet. Når du skal bruge et stykke tekst, et billede eller andet indhold, højreklikker du på udklippet i *ClipMagic* 1 og vælger **Copy Clip** (kopier klip) 2. Nu er indholdet lagt ind i Windows' udklipsholder, og du kan skifte til det program, hvor klippet skal sættes ind. Du kan oprette kategorier til dine forskellige klip ved at klikke på knappen med hånden 3.

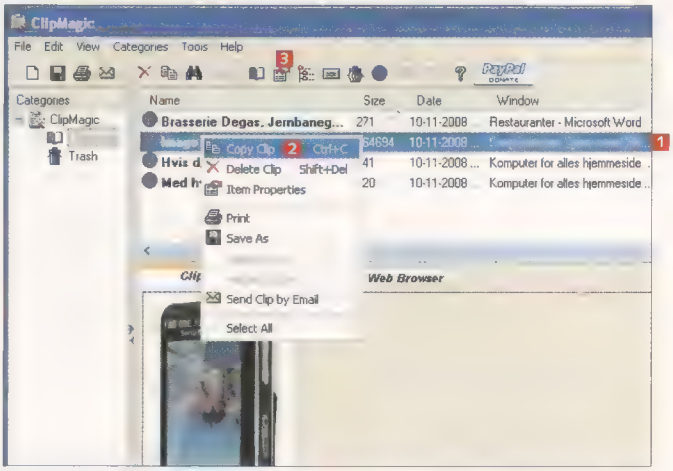

2 Kategorien giver du et navn ved at skrive i feltet 4 og klikke på **OK** 5.

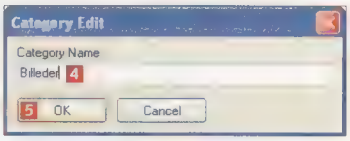

3 En fiks funktion i *ClipMagic* er muligheden for at lave et klip på en vilkårlig del af skærmen. Åbn menuen **Tools** (værktøj) 6, og vælg punktet **Capture Screen Area** (fasthold skærmudsnit) 7. Klik nu med venstre museknap i hjørnet af det område, der skal med i klippet, og hold knappen nede, mens du med musen trækker en firkant omkring hele området. Når du slipper museknappen, vises dit udklip i *ClipMagic*.

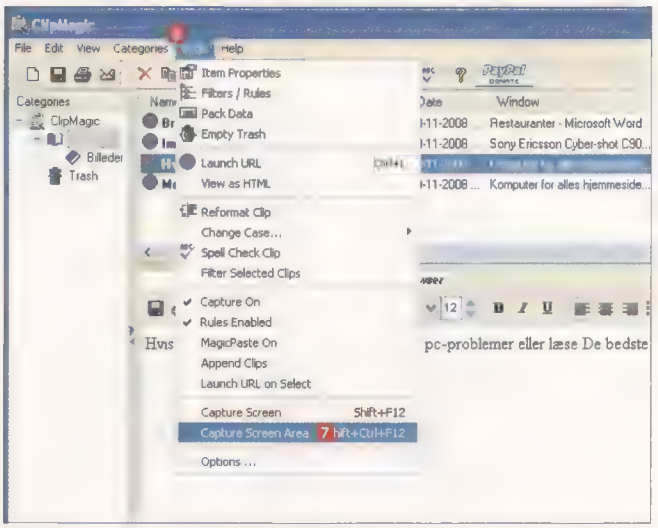

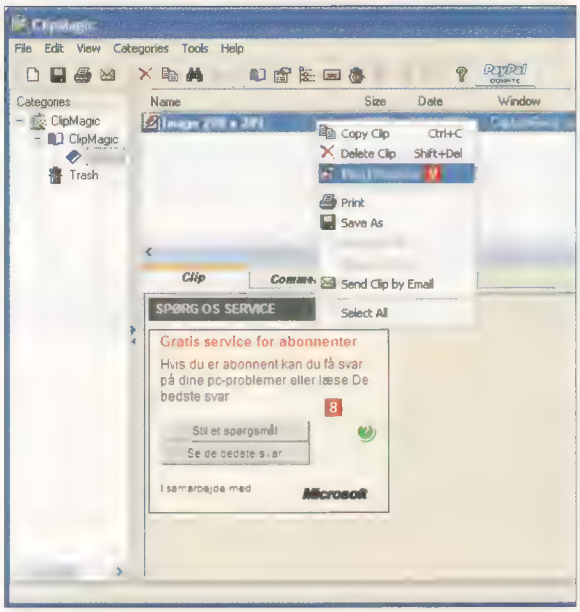

4 Det er en god idé at navngive de enkelte klip, så det bliver lettere at finde frem til dem igen. Højreklik på et klip 8, og vælg **Item Properties** (egenskaber) 9. I vinduet, som åbner nu, skriver du et navn til klippet i feltet **Name** (navn) og klikker på **OK**.

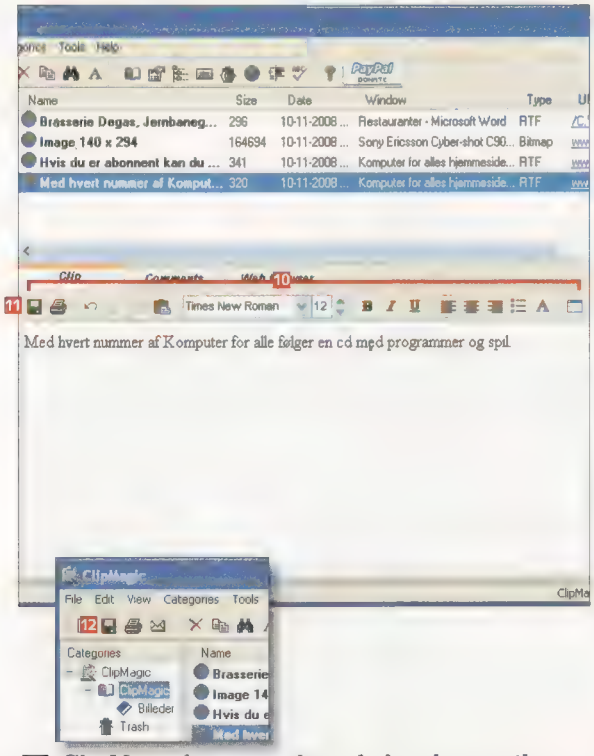

5 *ClipMagic* har et værktøj, du kan bruge til at redigere og formatere teksten i et udklip. Brug knapperne i værktøjslinjen 10 til at ændre skrifttype og -størrelse eller til at fremhæve tekst. Husk at gemme ændringerne med et klik på gem-knappen 11. Hvis du får behov for at gemme et udklip i en fil på din computer, klikker du bare på knappen med disketten på den øverste værktøjslinje 12, navngiver filen og klikker på **OK**.

BREVE FRA LÆSERNE

Forkortelser?

For længe siden udgav Komputer for alle et lille hæfte der hed "Forstå din PC". Det er en fremragende bog, som står godt på hylden. Men med alle de nye forkortelser, der er kommet til siden, ville det være meget rart at få den ajourført.

Så det ville være dejligt, hvis der kom en opdateret udgave. Er det noget, vi kan forvente?

Johan Grandt

Svar:
Vi er glade for, at du kunne lide bogen, og takker for dit udmærkede forslag. En ny udgave er ikke planlagt, men vi lægger dit brev i bunken med gode ideer. Indtil da håber vi, at vores artikler, hvor vi beskriver nye computerdele og teknologier, der stort set altid er udstyret med en omfattende ordliste, kan opfylde dit behov.

Red.

Vista fylder for meget!

I bringer rigtig mange gode artikler og tips i bladet, men det hele drejer sig efterhånden mest om Vista. Vi er trods alt mange, der endnu bruger Windows XP og ikke drømmer om at skifte til Windows Vista.

Kunne I ikke tænke lidt på os, hvis I stadig vil have os som kunder – eventuelt give en forklaring til begge systemer?

Ivan Larsen

Svar:
For et par numre siden talte vores chefredaktør op og nåede frem til, at omkring 95 procent af alle vores artikler var brugbare for folk, der stadig brugte *Windows XP* – som også er styresystemet på vores arbejdscomputere.

Alligevel får vi breve som dit, og det er vi kede af. At vores blad fortsat kan kalde sig "for alle" og mene det, ligger os meget på sinde, så derfor skal vi også skrive mest om det styresystem, som de fleste af vores læsere benytter. Det er også derfor, vi er et blad om Windows-pc'er og ikke om Apple eller (særlig tit) om Linux.

Og vi skriver også mest til *XP*. Men måske er vi ikke gode nok til at vise det? *Vista* og det kommende *Windows 7* fylder måske godt i Nyhederne, men det er, fordi der ikke er mange nyheder i *XP*, som Microsoft ikke udvikler nye ting til. Inde i bladet fylder *XP* mest. Vi har en gang eller to haft et lille program her i Spørg os, som kun virkede til *Vista*, men det er ikke tilfældet i de store artikler. Her virker programmerne altid til *XP* og som regel også til *Vista*.

Red.

Skriv til REDAKTIONEN

Har du en kommentar til indholdet i Komputer for alle, så send den til red@komputer.dk. Vi bringer et udvalg af de e-mails, vi modtager, her på siden.
OBS: Tekniske spørgsmål skal stilles til SPØRG OS SERVICE på www.komputer.dk

STORTEST

af seks supersmå bærbare

Bærbare i minifo

En bærbar computer på størrelse med en indbundet bog og til en meget overkommelig pris – der må stikke noget under, tænker de fleste sikkert. Det gør der også, for de såkaldte netbooks henvender sig til brugeren med et meget specifikt behov.

En netbook er en lille, let og billig bærbar computer. Faktisk er flere af dem så billige, at det ikke er en katastrofe, hvis de skulle komme til skade eller blive væk på rejsen. Samtidig er det en computer, der hverken fylder eller vejer særlig meget i tasken og derfor er nem at have med overalt. Og det er lige netop det, en netbook er designet til.

Computerne kan uden problemer håndtere de gængse behov for at surfe på internettet, tjekke mail eller benytte for eksempel tekstbehandling og regneark. Du skal imidlertid ikke regne med at kunne udføre tungere billedbehandling eller lignende, for så mister en netbook pusten. Men lad det være sagt med det samme: Når du vælger at købe en netbook, så vælger du samtidig at gå på kompromis med en række ting, som du ville forvente af en almindelig bærbar computer i fuld størrelse. Først og fremmest er de små maskiner udstyret med en strømeffektiv processor, der ikke sluger særlig meget batteri, men til gengæld heller ikke leverer mere ydelse end strengt nødvendigt. Med en netbook må du ligeledes nøjes med en lille skærm på maksimalt 10 tommer og et tastatur, der er noget mindre, end du er vant til. Maskinerne i testen er heller ikke udstyret med noget dvd-drev, så skal du overføre filer til eller fra computeren, skal det ske via netværk, Bluetooth, SD-hukommelseskort eller en USB-nøgle. Hvis du får behov for at installere for eksempel software fra en cd, må du investere i et eksternt cd-drev.

De fleste af de testede modeller benytter styresystemet *Windows XP* eller *Vista*, som er velkendt og trygt, men som også trækker temmelig hårdt på computernes ressourcer. To af maskinerne benytter i stedet det alternative

Kort og godt om de testede netbooks

Modelnavn	Acer Aspire One	HP 2133 Mini-notebook pc	ASUS Eee PC 1000HA	ASUS Eee PC 901	MSI Wind	X-ONE Roca B70M1
Processor	Intel Atom N270, 1,6 GHz	Via C7-M, 1,6 GHz	Intel Atom N270, 1,6 GHz	Intel Atom N270, 1,6 GHz	Intel Atom N270, 1,6 GHz	Intel Atom Z520, 1,33 GHz
Skærm	8,9 tommer	8,9 tommer	10 tommer	8,9 tommer	10 tommer	7 tommer
Hukommelse	512 MB SD-ram	1 GB DDR2	1 GB DDR2	1 GB DDR2	1 GB DDR2	1 GB DDR2
Drev	8 GB SSD	120 GB harddisk	160 GB harddisk	12 GB SSD	80 GB harddisk	30 GB harddisk
Vægt	995 gram	1,27 kilo	1,45 kilo	1,1 kilo	1 kg	922 gram
Styresystem	Linpus Linux	Suse Linux	Windows XP Home Edition	Windows XP Home Edition	Windows XP Home Edition	Windows Vista Home Premium
Pris	2.299 kroner	3.000 kroner	3.999 kroner	2.999 kroner	3.999 kroner	4.949 kroner
KARAKTER: Brugervenlighed	8 ✓	7	7	7	7	7
KARAKTER: Programmer	9 ✓	8	6	6	5	5
KARAKTER: Konfiguration	7	7	8 ✓	8 ✓	7	4
KARAKTER: Pris	9 ✓	8	8	8	7	4
KARAKTER: Design	8 ✓	8 ✓	8 ✓	7	5	4
KARAKTER: I alt	8,3 ✓	7,6	7,3	7,1	6,2	5,1

Af Thomas Berger. Foto Kenneth Bo Drabæk.

rmat

styresystem Linux, hvilket kan kræve lidt tilvænning at benytte, specielt hvis du får behov for at installere ny software på computeren.

En netbook er en rigtig god maskine at have med på farten. Men selv om sådan en lille computer for mange kan være alt rigeligt, så fungerer den ofte bedst som supplement til en større hjemmecomputer, der kan tage hånd om tungere opgaver som billedbehandling og lignende.

En netbook vejer typisk lige omkring et kilo, og så fylder den betydeligt mindre end almindelige bærbare.

TESTREDAKTØR
Morten S. Østergaard

TESTET AF
Thomas Berger

De angivne priser er indsamlet lige før bladets deadline. Der er tale om realistiske priser fundet via prisdatabaser som www.edbpriser.dk www.pricerunner.dk og www.gate2prices.dk

Ordliste

10/100 Den mest udbredte form for kabelnetværk.

802.11b, -g og -n Betegnelser for trådløst netværk. N er den hurtigste standard og kan overføre data med op til 300 megabit i sekundet.

Bluetooth En standard for trådløs dataoverførsel mellem fx computeren og en mobiltelefon.

Linux Gratis styresystem. Netbooks med Linux er tit udstyret med en skræddersyet brugergrænseflade.

Opløsning Opløsningen fortæller, hvor mange pixels skærmen har vandret og lodret. Jo flere pixels, desto højere er opløsningen.

SSD Solid State Drive. Alternativ til traditionelle harddiske. Lydløs, stødsikker og hurtigere end harddisken, men også meget dyrere.

SÅDAN TESTEDE VI

Uanset om en computer er stor eller lille, dyr eller billig, så mener vi, at **brugervenligheden** skal være i top. Styresystemet skal være til at hitte rede i, og maskinen skal fysisk være til at bruge, uden at du skal vride dine fingre af led.

Vi ser på, hvilke medfølgende **programmer**, der ligger på de enkelte maskiner, og vi sætter pris på, at der som minimum er tekstbehandling installeret på harddisken.

Ingen af de små bærbare computere i testen har de store hestekræfter, og det giver derfor ikke mening at vægte ydelsen særlig højt. Med **konfiguration** kigger vi derfor først og fremmest på maskinens batteritid, opstartshastighed og ekstraudstyr som Bluetooth med mere. Vores vurdering af **prisen** handler om, hvorvidt vi mener, at computeren og prisen stemmer overens i forhold testens andre vurderingselementer.

Når vi kigger på **designet** handler det ikke så meget om, hvor kønne de enkelte maskiner er, men i højere grad om, hvordan for eksempel tastatur og touchpad virker i brug, og om maskinen er solid.

Batteritiden er producentens officielle angivelse – denne skal tages med et gran salt, da den reelle batteritid afhænger af, hvad du benytter maskinen til, og ikke mindst om du har det trådløse netværk i brug, da det æder meget strøm.

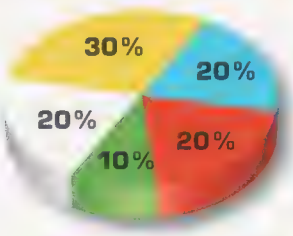

SÅDAN VÆGTER VI

- Brugervenlighed
- Programmer
- Pris
- Konfiguration
- Design

VÆGTNINGEN AF KARAKTERER

For hver af de bærbare har vi givet det enkelte "stykke" af lagkagen en karakter mellem 1 og 10. Karaktererne i de enkelte stykker er herefter blevet vægtet i forhold til de procentsatser, der er vist i lagkagen, og så lagt sammen. Decimalerne er afrundet til nærmeste første decimal.

ACER ASPIRE ONE

Acer Aspire One har et forholdsvis stort og behageligt tastatur.

Ingen harddisk

Acer har valgt at udstyre deres *Aspire One* med kun 8 GB lagerplads. Der er så tale om en såkaldt SSD-harddisk, der benytter sig af samme teknologi som fx SD-hukommelseskort og derfor gør maskinen i stand til at starte hurtigere end med en harddisk. Desuden indlæses Linux hurtigere end Windows. Faktisk er *Aspire One* klar til brug, under 20 sekunder efter at du har tændt den. Har du behov for yderligere lagerplads, er der i pc'ens venstre side en ekstra kortlæser, hvor du kan have et SD-kort siddende. Der er heller ingen risiko for, at du tror, du har fået en Windows-computer mellem hænderne. Acer har lagt deres helt egen Linux-brugerflade på maskinen, og den er både nem og meget indbydende at gå til. De programmer, du oftest bruger, ligger frit fremme og klar til brug, mens du med få klik kan komme dybere ned i det store udvalg af software, der er inkluderet på computeren. Her er alt fra *OpenOffice* til chat, film- og musikafspiller, e-mail, adressebog og en række små spil at fornøje sig med.

På trods af en skærm på 8,9 tommer har Acer formået at få plads til et tastatur, der er til at holde ud at skrive på, uden at du rammer de forkerte taster. *Aspire One* fås også med *Windows XP*, hvis man ikke har mod på at kaste sig over Linux.

Konklusion
Både brugervenligheden og udvalget af software på *Aspire One* er fremragende, og maskinen er fysisk velindrettet. Kun Bluetooth savnes.

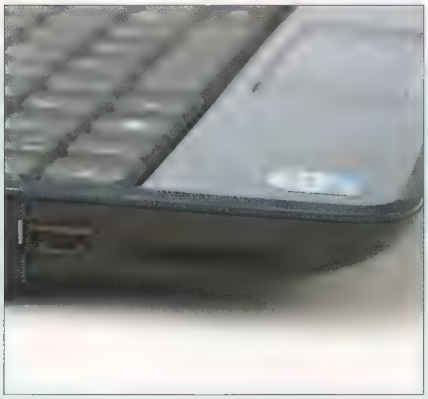

Aspire One har en SD-kortlæser, som kan bruges til at udvide maskinens hukommelse.

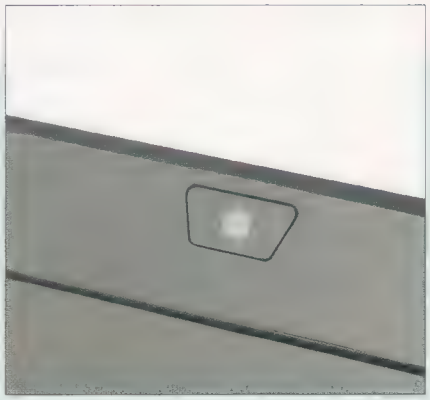

Alle testens computere er udstyret med webkamera og mikrofon.

Acer Aspire One

GODT & SKIDT

- Brugervenlig
- Masser af software
- Godt tastatur
- God pris
- Ingen Bluetooth

8,3

TEKNISKE INFORMATIONER

Processor	Intel Atom N270, 1,60 GHz
Hukommelse	512 MB SD-ram
Skærm	8,9 tommer
Opløsning	1024 x 600
Grafik	Intel Graphics Media
Skærmudgange	VGA
Lagring	8 GB SSD
Kortlæser	SD, MMC, RSMMC, MS, MS Pro, xD
USB	3 USB 2.0-porte
Bluetooth	Nej
Lyd	Stereo
Netværk	10/100
Trådløst netværk	802.11b/g
Størrelse (h, b, d)	29 x 249 x 170
Vægt	995 gram
Styresystem	Linpus Linux
Ekstra	Webkamera, 0,3 MP, mikrofon, ekstra SD-port
Batterilevetid	3 timer

Acer henviser til nærmeste forhandler på:
www.acer.dk

Pris: 2.299 kr.

HP har i 2133 som de eneste valgt ikke at inkludere en kortlæser.

Nem og logisk brugerflade

Første gang du starter *HP 2133*, ligner den en helt almindelig Windows-computer, men den er altså udstyret med det gratis styresystem Linux. Det bliver hurtigt tydeligt, når du åbner startmenuen.

Brugerfladen er både nem og logisk at finde rundt i og føles mest som en lidt klodset udgave af Windows. Computeren leveres med et fornuftigt udvalg af software, så du kan håndtere mail og adressebog, surfe på nettet og gøre alt det andet, du forventer at kunne med en computer. HP har også lagt *OpenOffice* på maskinen til tekstbehandling, regneark med videre. Det eneste, vi savner, er et enkelt spil eller to til at underholde.

Maskinen leveres med et stort sekscellet batteri, som kan levere en fornuftig batteritid, men som samtidig stikker et par centimeter ud af computerens bagende og dermed hæver tastaturet til en lige lovlig skrå vinkel, som ikke er behagelig at skrive i. Vinklen gør det også svært at vippe skærmen tilstrækkeligt langt tilbage. Til gengæld er computeren forsynet med et rigtig godt tastatur, som i den rette vinkel er behageligt at skrive på.

HP har desværre valgt ikke at inkludere en kortlæser i maskinen, og det gør det en smule mere besværligt at hive filer ud og ind af computeren.

Konklusion

Linux-brugerfladen føles velkendt, men også en smule klodset. Der er et godt udvalg af software, og så er tastaturet fremragende.

Det store batteri hæver computerens bagende, så tastaturet skråner lige vel rigeligt.

Museknapperne på HP's maskine skal trykkes meget langt ned, før de reagerer.

HP 2133 Mini-notebook pc

GODT & SKIDT

- Stor harddisk
- Rigt udvalg af software
- Godt tastatur
- Stejl hældning på tastatur
- Ingen kortlæser

7,6

TEKNISKE INFORMATIONER

Processor	Via C7-M, 1,6 GHz
Hukommelse	1 GB DDR2
[illegible]	8,9 tommer
[illegible]	1024 x 600 WSVGA
[illegible]	VIA Chrome 9
Skærmudgange	VGA
Drev	120 GB harddisk
Kortlæser	Nej
USB	2 USB 2.0-porte
Bluetooth	Nej
[illegible]	Stereo
[illegible]	10/100
Trådløst netværk	802.11a/b/g
Størrelse (h, b, d)	33 x 270 x 160
Vægt	1,27 kilo
Styresystem	Suse Linux
Ekstra	Webkamera, mikrofon
Batterilevetid	4,5 timer

HP henviser til nærmeste forhandler på: **www.hp.dk**

Pris: 3.000 kr.

ASUS Eee PC 1000HA er en solid og fornuftig maskine med en "stor" 10-tommer-skærm.

Testens største skærm

Denne computers skærm på ti tommer giver en fornemmelse af, at der er langt mere plads at bevæge sig på, også selv om opløsningen reelt er på samme niveau som testens andre deltagere.

Hvis du planlægger at skrive en del på farten, kommer du også til at sætte stor pris på tastaturet, hvor der er plads nok mellem tasterne, til at du rammer de rigtige bogstaver.

Computeren er indrettet med fire genvejstaster lige under skærmen, hvoraf de to første styrer skærmopløsning og batteritid, mens du selv kan definere, hvilke programmer de to sidste skal aktivere.

ASUS Eee 1000HA er installeret med *Windows XP* og derfor meget velkendt at finde rundt i. Der er fra starten installeret både *Star Office* og *Microsoft Works*, så det er lige til at komme i gang med at arbejde på computeren. Og med en 160 gigabytes stor harddisk er der rigeligt med plads at arbejde på.

ASUS leverer samtidig 10 GB online lagerplads med i købet i form af tjenesten *Eee Storage*. Det gør det nemt at gemme filer, du arbejder på online, så du med brugernavn og kodeord har adgang til dine filer, uanset hvor i verden og ved hvilken computer du befinder dig. Maskinen er samtidig udstyret med Bluetooth, så du trådløst kan udveksle filer med andre computere.

Konklusion

Den lange batteritid, store skærm og tastatur gør *Eee PC 1000HA* god til arbejde på farten, men *Windows XP* er lidt en klods om benet på ydelsen.

De små bærbare har alle ringe højttalere, men bruger man hovedtelefonstikket, går det fint.

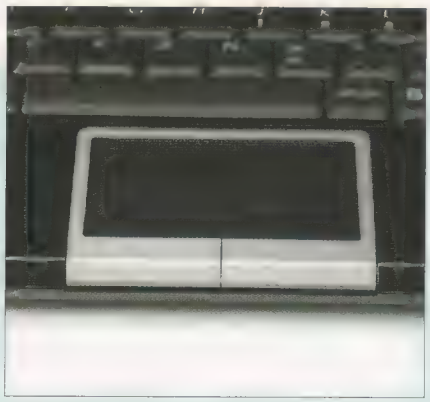

Musepladen er ikke stor – men faktisk har ASUS Eee PC 1000HA en af testens største.

ASUS Eee PC 1000HA

7,3

- ▲ Stor skærm
- ▲ Stort tastatur
- ▲ Star Office og Works installeret
- ▼ Lang batteritid
- ▼ Bluetooth

Processor	Intel Atom N270, 1,60 GHz
Hukommelse	1 GB DDR2
Skærm	10 tommer
Opløsning	1024 x 600
Grafik	Intel Graphics Media
Skærmudgange	VGA
Harddisk	160 GB harddisk
Kortlæser	SD, SDHC, MMC
USB	3 USB 2.0-porte
Bluetooth	Bluetooth 2.0
Lyd	Stereo
Netværk	10/100
Trådløst netværk	802.11b/g
Størrelse (h, b, d)	38 x 266 x 191
Vægt	1,45 kilo
Styresystem	Windows XP Home Edition
Ekstra	Webkamera, 1,3 MP, mikrofon, taske
Batterilevetid	7 timer

ASUS henviser til nærmeste forhandler på:
www.asus.dk

Pris:
3.999 kr.

ASUS 901's lille tastatur gør det lidt svært at skrive på, hvis man bruger alle 10 fingre.

Hurtigt trådløst netværk

ASUS har valgt at udstyre *Eee 901* med en såkaldt SSD-harddisk. På grund af den høje pris per gigabyte på den teknologi er lagerkapaciteten kun på 12 gigabytes. Dette suppleres af 20 gigabytes online lagerplads med tjenesten Eee Storage, så du kan opbevare dine filer på nettet og have adgang til dem hvor som helst.

SSD-harddisken skulle så i teorien give en computer, der er langt hurtigere til at starte op. I praksis er der imidlertid kun cirka fem sekunders forskel på, hvor hurtigt *Eee PC 901* er klar i forhold til *Eee PC 1000HA*. Til gengæld gør SSD-harddisken, at computeren bedre kan klare de knubs, den eventuelt får under transport.

Tastaturet på *Eee 901* er kompakt, og det er derfor svært at skrive uden at ramme to taster ad gangen – også i forhold til testens andre maskiner med en 8,9-tommer-skærm. Ligesom den større *Eee PC 1000HA* er der fire genvejstaster, hvoraf du selv kan programmere de to.

Denne maskine er også udstyret med Bluetooth, så filer kan udveksles trådløst. Og så er dette den eneste maskine, der understøtter 802.11n-standarden og dermed en hurtigere overførsel via trådløst netværk.

Den testede model benytter *Windows XP*, men ASUS tilbyder også *Eee 901* i en version med Linux-styresystem.

Konklusion

Tastaturet er meget kompakt og svært at bruge, men det kompenseres der for med den lange batteritid, lave vægt og lille størrelse.

To af de fire genvejstaster kan du selv programmere funktionen for.

Kortlæseren gør det nemt at kopiere filer til og fra den lille maskine.

ASUS Eee 901

BRUGERVENLIGHED
PROGRAMMER
KONFIGURATION

7,1

- SSD-harddisk
- Bluetooth
- Star Office og Works installeret
- HJ
- Lille tastatur

Processor	Intel Atom N270, 1,6 GHz
Hukommelse	1 GB DDR2
Skærm	8,9 tommer
Opløsning	1024 x 600
Grafik	Intel Graphics Media
Skærmudgange	VGA
Drev	12 GB SSD
Kortlæser	SD, SDHC, MMC
USB	3 USB 2.0-porte
Bluetooth	Bluetooth 2.0
Lyd	Stereo
Netværk	10/100
Trådløst netværk	802.11n
Størrelse (h, b, d)	38 x 225 x 177
Vægt	1,1 kilo
Styresystem	Windows XP Home Edition
Ekstra	Webkamera, 1,3 MP, mikrofon
Medfølger	Taske
Batterilevetid	8 timer

ASUS henviser til nærmeste forhandler på:
www.asus.dk

Pris:
2.999 kr.

MSI Winds tastatur er næsten lige så stort som på en almindelig bærbar.

Vipper når man skriver

Når du åbner MSI's lille bærbare computer, skal den store 10-tommer-skærm ikke vippes mange millimeter for langt bagover, før hele maskinen får overbalance og tipper baglæns. Det gør det umådeligt irriterende at arbejde siddende med *MSI Wind* i skødet, fordi du hele tiden skal holde øje med, at den ikke tipper bagover.

Den store skærm betyder imidlertid, at MSI har haft god plads til tastaturet, og det har de heldigvis også benyttet sig af. Der er god plads mellem tasterne, og det er til at sidde og skrive, uden at du rammer forkert. Maskinens touchpad er ligeledes rar at benytte.

MSI har valgt at udstyre deres maskine med *Windows XP* som styresystem, og det er velkendt og trygt – men også i dette tilfælde en smule kedeligt. Der er nemlig ingen ekstra software ud over den, som Microsoft som standard har inkluderet. Den eneste mulighed for at arbejde med computeren med det samme er at gøre brug af tilbuddet om en 60-dages gratis prøveversion af *Microsoft Office*. Men så kan du lige så godt gå på nettet og hente *OpenOffice* fra starten af.

MSI har i øvrigt indbygget et velfungerende webkamera og mikrofon, så det er nemt at komme i gang med videosamtaler over *Skype*, *MSN* eller lignende.

Konklusion

MSI leverer en god stor skærm og godt tastatur, men desværre får maskinen alt for nemt overbalance. Og så er vi skuffede over manglen på software.

Mikrofonen og webkameraet gør Wind velegnet til videosamtaler.

Skærmen er lille, men du kan slutte en almindelig computerskærm til via VGA-stikket.

MSI Wind Notebook

6,2

- ▲ Stor skærm
- ▲ Stort tastatur
- ▲ God touchpad
- ▼ Overflødig software
- ▼ Vipper bagover

Processor	Intel Atom N270, 1,6 GHz
Hukommelse	1 GB DDR2
Skærm	10 tommer
Opløsning	1024 x 600
Grafik	Intel Graphics Media
Skærmudgange	VGA
Drev	80 GB SSD
Kortlæser	SD, MMC, MS, MSpro
USB	3 USB 2.0-porte
Bluetooth	Nej
Lyd	Stereo
Netværk	10/100
Trådløst netværk	802.11b/g
Størrelse (h, b, d)	31,5 x 260 x 180
Vægt	1 kg
Styresystem	Windows XP Home Edition
Ekstra	Webkamera, 1,3 MP, mikrofon, taske
Batterilevetid	2,5 time

Inter-Data henviser til nærmeste forhandler på:
www.inter-data.dk

Pris:
3.999 kr.

X-ONE Roca er så lille, at den næsten kan være i en inderlomme – men det gør tastaturet for småt til at være praktisk anvendeligt.

Testens allermindste

X-ONE har testens mindste skærm på kun syv tommer, og det er virkelig meget småt. Så småt, at skærmen føles helt klaustrofobisk at finde rundt på. Samtidig har skærmen så dårlig en betragtningsvinkel, at du ikke skal vippe hovedet meget til siden, før billedet forringes væsentligt.

Det er tanken, at den lille skærm kan drejes helt omkring og vippes ned over tastaturet, så computeren kan benyttes som en elektronisk skriveblok. Maskinen har derfor en medfølgende styluspen, som du kan benytte til at navigere på skærmen.

Desværre er skærmen almindeligt trykfølsom og ikke elektrostatisk. Det betyder, at musemarkøren reagerer lige godt på pennen som på de dele af din hånd, der ved et uheld får rørt ved skærmen. Og det gør det meget akavet at sidde afslappet.

Vælger du at benytte *X-ONE* som almindelig computer, er tastaturet simpelthen for småt. Det er så lille, at det føles, som om du forsøger at skrive med vanter på. Men det passer selvfølgelig godt til computerens touchpad, der er på størrelse med et frimærke.

Maskinen er udstyret med *Windows Vista*, men er ikke blevet forsynet med yderligere programmer ud over dem, der allerede er indbygget i styresystemet.

Konklusion

En netbook bør være lille og kompakt, men *X-ONE* er et eksempel på, at det kan blive alt for småt – og så er skærmen meget skuffende.

Skærmen kan drejes omkring og klappes ned over tastaturet.

Under computeren er der plads til en pen, som kan bruges på den trykfølsomme skærm.

X-ONE Roca B70M1

GODT & SKIDT

5,1

- Lang batteritid
- Meget lille skærm
- Ingen software
- Ringe betragtningsvinkel på skærm
- Høj pris

TEKNISKE INFORMATIONER

Processor	Intel Atom Z520. 1.33 GHz
Hukommelse	1 GB DDR2
Skærm	7 tommer
Opløsning	800 x 600 pixels, WVGA
Grafik	Intel us15W integreret
Skærmudgange	VGA
Drev	30 GB
Kortlæser	MMC. RSMMC. SD. Mini-SD. SDIO
USB	2 USB 2.0-porte
Bluetooth	Bluetooth 2.0
Lyd	Stereo
Netværk	10/100
Trådløst netværk	802.11b/g
Størrelse (h. b. d)	30 x 228 x 171
Vægt	922 gram
Styresystem	Windows Vista Home Premium
Ekstra	Webcam, ExpressCard / 34
Batterilevetid	3 timer

Pris: 4.949 kr.

Købt hos Inter-Data Nørresø Handelscenter på www.inter-data.dk

ZEROTHERM FZ120

Næsten lydløs CPU-køling

En billig eller defekt køler kan være skyld i støjproblemer med pc'en. Løsningen er en ny, støjsvag køler. Denne processorkøler fra Zerotherm er i gigantstørrelse med en 120 mm blæser og høje køleribber. Det betyder, at du skal have minimum et midi-tower-kabinet. *FZ120* var næsten lydløs, da vi fik den installeret på vores testmaskine med en Intel Core 2 Duo dobbeltkerne-CPU på 3,14 GHz.

ZEROtherm FZ120 måler 126 x 61 x 156 mm og kræver god plads i kabinettet.

Blæseren roterer med kun 1.250 omdrejninger i minuttet og lover et støjniveau på 17 decibel, hvilket er så godt som lydløst. Med den originale køler, der fulgte med processoren, lå temperaturen på 57-65 grader – og støjniveauet var langtfra lydløst. Med *ZEROtherm FZ120 Nanoxia edition* var temperaturen mellem 41 og 48 grader. Køleren understøtter de kraftigste Intel-CPU'er med to og fire kerner og kan også installeres på AMD-processorer, men så kræves et montagekit til 30 kroner.

ZEROtherm FZ120 Nanoxia

Giver en imponerende god køling og er stort set lydløs. Men installationen er besværlig.

- Meget effektiv køling
- Så godt som lydløs
- Passer ikke i alle kabinetter

Kan købes hos StudieData:

www.studiedata.dk

Pris: 345 kr.

SHUTTLE BAREBONE X27D

Shuttle X27D fylder meget mindre end en almindelig computer.

Småt er godt

Denne minicomputer fra Shuttle er mange gange mindre end en normal computer og henvender sig især til dem, der er trætte af at have en stor grå kasse stående og fylde op under skrivebordet.

Størrelsen hedder Mini-ITX Form Factor, og selv om maskinen kun fylder en brøkdel, indeholder den det samme som en almindelig computer.

Shuttle X2700S, som vores model af *X27D* kaldes, rummer en processor fra Intel, 2 GB ram, 320 GB harddisk og dvd-brænder og lader i det hele taget ikke noget tilbage at ønske fra en hvilken som helst kontorcomputer. Maskinen er såkaldt barebone, hvilket betyder, at det kun er kabinettet og noget af indmaden, man køber. Den præcise opsætning af computeren kan man så selv bestemme, når man bestiller den.

Selve opsætningen gik lige ud ad landevejen. Det eneste, vi gjorde, var at tilslutte skærm, mus og tastatur, og så var vi i gang. Da vi havde tilsluttet strømkablet og tændt for maskinen, var det blot at installere *Windows Vista*.

Prisen for *Shuttle X2700S* på godt 4.000 kroner er yderst rimelig. Man får en ganske lille computer, der tilmed ser godt ud og sagtens kan tåle at stå fremme. Computeren har integreret grafikkort og kan ikke trække tunge grafikprogrammer og de nyeste 3D-spil. Spil med et par år på bagen går det fint med. De fleste vil nok bruge denne computer til almindelig kontorbrug, e-mail og web, og her er den fuldt tilstrækkelig.

Maskinen har tilslutning til netværk, hele seks USB-stik, fire bagpå og to bag en låge på fronten. Der er også både digital og analog skærmudgang, så der mangler man ikke noget.

Shuttle X27D har ikke meget plads på bagsiden, men der er de fleste tilslutningsmuligheder, som man kan få brug for.

Shuttle Barebone X27D

Shuttle X27D er et godt bekendtskab, hvis man ikke kan finde på at opgradere pc'en.

- Fylder ganske lidt
- God pris
- Fin kontormaskine
- Fine tilslutningsmuligheder
- Svær at udvide

- Intel Atom 330 1,6 GHz
- 2 GB DDR2-ram
- 320 GB harddisk
- Dvd-brænder
- Intel Graphics Media Accelerator 950
- Mål: 250 x 185 x 70 mm
- Vægt: 2,7 kg

Nærmeste forhandler:

www.shuttle.dk

Pris: 4.405 kr.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Produkterne i vores test får en karakter mellem 0 og 10, hvor 5 er middel og 10 er bedst. Karakteren 10 gives kun i meget sjældne tilfælde for det perfekte produkt. Karakteren 5 gives til det gennemsnitlige, men velfungerende produkt.

TESTREDAKTØR
Morten S. Østergaard

PINNACLE PCTV NANOSTICK DVB-T ULTIMATE

Rigtig god tv-tuner

Pinnacle PCTV fylder ikke meget i landskabet. Der følger også en lille antenne med.

Pinnacle PCTV nanoStick består af en ganske lille USB-nøgle med en digital tv-tuner, en lille antenne og noget software. Det lyder enkelt, og det er det også i de fleste tilfælde. Når programmet *TVCenter Pro* er installeret, stikker man USB-nøglen med tilhørende antenne i computeren og sætter programmet til at lede efter tv-kanaler. Hvis der er kanaler inden for rækkevidde, kan man se programmerne og optage dem. Det hele styres fra computeren eller med den medfølgende fjernbetjening. Ud over at optage og vise tv kan tv-softwaren også sende tv-programmerne via hjemmenetværket, så alle computere i huset kan modtage dem. Pinnacle leverer som regel vellykket computertilbehør, og *nanoStick* er ingen undtagelse. Hvis man er inden for rækkevidde af en digital tv-sender, virker det upåklageligt. Og hvis man ejer en kraftig computer, går det også rigtig godt. Hvis man ikke er inden for rækkevidde, eller hvis tv-signalet er for svagt, fryser tv-billedet eller bliver i bedste fald meget hakkende. Og hvis computeren ikke har kræfter nok (minimum en 2 GHz processor og 512 MB ram samt en 1 GB ledig plads på harddisken), så bliver resultatet praktisk talt ubrugeligt.

Den medfølgende antenne er forsynet med en praktisk magnet, så man kan sætte den fast, og man kan også tilslutte en almindelig antenne.

Pinnacle PCTV nanoStick DVB-T

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Pinnacle PCTV nanoStick er en fiks genvej til at se tv på en hurtig og kraftig pc.

- Flot billedkvalitet
- Lille USB-tuner
- Kræver en kraftig pc

Nærmeste forhandler på:
96 32 80 00
www.pinnaclesys.com
[illegible] kr

TESTPANEL

Erik Christensen

Henrik Ræder Clausen

De angivne priser er indsamlet lige før bladets deadline. Der er tale om realistiske priser fundet via prisdatabaser som www.edbpriser.dk, www.pricerunner.dk og www.gate2prices.dk

LOGITECH ILLUMINATED KEYBOARD

Lys i tasterne

Dette tastatur er lige under en centimeter tykt, og i brug føles det ligesom tasterne på en bærbar computer – man skal ikke trykke ret hårdt. Designet er holdt i enkle og meget rene linjer, og som navnet antyder, er hver enkelt tast forsynet med et diskret lys, så du ikke farer vild i bogstaverne, når lyset er slukket. Lysets intensitet kan du selv indstille.

Logitech har valgt at placere taster til browser, e-mail og multimedietaster som ekstrafunktioner på de traditionelle F-taster. Brugen af disse kræver derfor et ekstra tryk på en genvejstast, men til gengæld slipper du for at få tastaturet plastret til med mere eller ofte mindre gennemskuelige ekstrataster med funktioner, som kun de færreste når at gøre brug af.

Tastaturet fungerer fint uden installation af det medfølgende program, men med Logitechs drivere på plads har du mulighed for selv at bestemme, hvilke funktioner de forskellige genvejstaster skal aktivere – og programmet er meget nemt at gå til. Det tynde tastatur ligger helt fladt mod bordet, hvilket er, hvad der generelt anbefales rent ergonomisk. Men foretrækker du at hæve tastaturets bagende, vil du desværre også opleve, at den tynde form giver en anelse trampolin-effekt i tastaturfladen, hvilket er lidt generende.

Lyset i tasterne gør desværre også, at tastaturet skal tilsluttes computeren med et USB-kabel – en trådløs forbindelse havde været at foretrække, så man slipper for kablet på skrivebordet.

Logitech Illuminated Keyboards lys i tasterne kan indstilles i tre niveauer eller slukkes helt.

Logitech Illuminated Keyboard

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Et tastatur, der både er lækkert at skrive på, og som ser pænt ud foran computeren.

- Lys i tasterne
- Lækkert at skrive på
- Overskueligt design
- Giver efter for tryk
- Ikke trådløst

Logitech henviser til nærmeste forhandler på:
www.logitech.dk
[illegible] 349 kr

MICROSOFT ARC MOUSE

Sammenklappelig bærbar mus

Microsoft Arc Mouse er praktisk designet og samtidig overraskende god at arbejde med. *Arc*-musen kan klappes sammen, og selv om den er lille, ligger den forbavsende godt i hånden.

Musen minder en smule om de sammenklappelige muslingeskal-mobiltelefoner og kan klappes sammen til en beskeden længde på omkring 8 cm. Når den er foldet ud, er længden lidt over 11 cm. Men selv om 11 cm umiddelbart virker ret kort, lå den forbavsende godt i hånden på denne tester. Meget af den gode oplevelse skyldes, at musen buer op på midten og er omtrent lige så høj som en helt almindelig mus.

Bortset fra en enkelt tommelfingerknap på musens venstre side, er den symmetrisk og ligger lige godt i begge hænder. Rullehjulet er af typen, der ruller i hakker, og vi ville ønske, at det rullede noget løsere. Musen fungerede fint på de fleste underlag, vi prøvede den på. En smart detalje er USB-modtageren, som skal stikkes ind i en USB-port på den bærbare. Den stak kun 1,6 cm ud fra USB-porten, og det er godt, for så kan man lade den sidde i, når den bærbare lægges ned i tasken.

Når musen er klappet sammen, fylder den meget lidt i tasken til den bærbare.

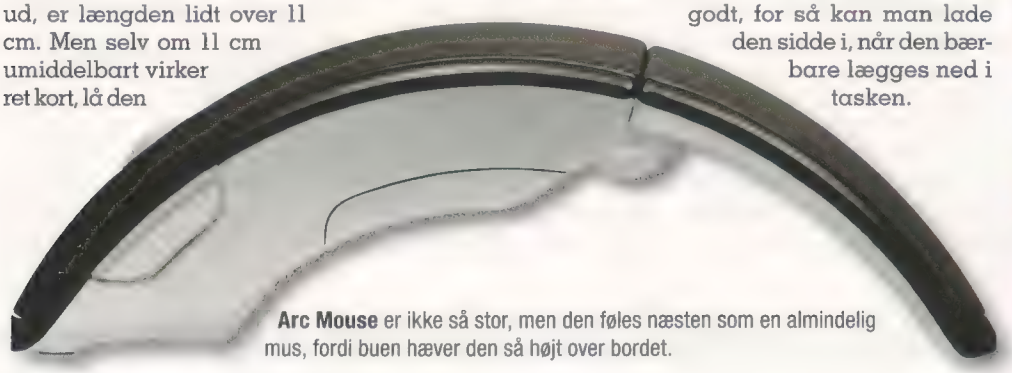

Arc Mouse er ikke så stor, men den føles næsten som en almindelig mus, fordi buen hæver den så højt over bordet.

Microsoft Arc Mouse

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

En lækker mus med et smart og praktisk design. Lige til at klappe sammen og tage med i tasken.

- ▲ Kan klappes sammen
- ▲ Ligger godt i begge hænder
- ▲ Lille USB-modtager
- ▲ Reagerer hurtigt og præcist
- ▼ Irriterende rullehjul

Microsoft henviser til nærmeste forhandler på tlf.: 44 89 01 00

www.microsoft.dk

Pris: 499 kr.

SEAGATE FREEAGENT XTREME 1 TB

Masser af plads

Harddiskene har allerede været oppe i terabyte-klassen et stykke tid nu, og som en af de største diskproducenter har Seagate naturligvis været med på vognen fra starten. Deres eksterne harddisk *Seagate FreeAgent XTreme 1 TB* er, som navnet antyder, på 1 terabyte, hvilket altså er hele 1.000 GB. Den fylder dog ikke alverden, når den er stillet på højkant på skrivebordet.

Disken har tilslutninger til USB, FireWire og eSATA, der er en standard specielt beregnet til eksterne harddiske. eSATA er den hurtigste tilslutningsform, da den teoretisk kan overføre 300 MB per sekund, i praksis dog noget mindre.

De fleste vil nok vælge at bruge den almindelige USB-tilslutning eller måske FireWire. USB og FireWire giver nogenlunde den samme høje hastighed, hvilket er lidt overraskende, da FireWire plejer at være hurtigere til at overføre end USB-forbindelsen.

På harddisken ligger programmet *Seagate Manager*, forinstalleret. Det kan blandt andet bruges til backup og kryptering.

Seagate FreeAgent XTreme leverer en hel terabyte lagerplads i en diskret indpakning.

Seagate FreeAgent XTreme 1 TB

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Seagate-disken er et rigtig godt bud på den nye eksterne harddisk med plads til det hele.

- ▲ Oceaner af plads
- ▲ Mange tilslutningsmuligheder
- ▲ Elegant

Nærmeste forhandler

www.seagate.com

Pris: 1.566 kr.

MIO MOOV 580 EUROPA PLUS

Alsidig GPS med stor skærm

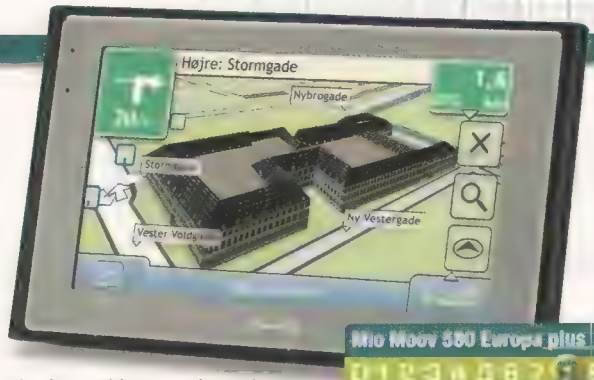

Mio Moov 580s store skærm kan også vise enkelte bygninger i 3D.

GPS-enheder bliver hele tiden billigere og bedre. Og nu kan man få en med 4,7"-skærm til omkring 1.100 kroner. *Mio 580* fås også i en mindre version. Den store, vi har prøvet, har live trafikinformation, så du kan se, hvor der er trafikprop. Den har også FM-sender, så du kan sende lyden over anlægget i bilen – det giver ofte en væsentlig bedre lyd.

Men det er de basale funktioner, som imponerer ved den 2.000 kroner dyre *Mio Moov 580*.

Den store skærm kombineret med danske menuer, som er store og meget let forståelige, gør det enkelt at betjene enheden. Trods skærmens størrelse ser den ikke så voldsom ud i bilruden – det hjælper naturligvis også, at den blot er 18 millimeter tyk.

Der er indbygget kortlæser til hukommelseskort, så man kan se sine feriebilleder, og der er da også 3D-landemærker, som betyder, at du kan se nogle bygninger som 3D-billeder på selve navigationsbilledet.

Bluetooth er også en mulighed, så du kan få mobiltelefonen håndfri via *Mio 580*. Det betyder normalt meget ringe lyd – men da du kan sende lyden ud over bilens anlæg, fungerer det rigtig godt her. Der er intet at udsætte på *Mio Moov 580*'s navigation. Det går let, og du bliver guidet i god tid. Kombineret med den store skærm og det overblik, det giver, føler man sig rigtig godt vejledt, når man bare skal fra sted til sted.

Mio 580 er på mange måder en fantastisk enhed. Men den er stor, og mange vil finde den knap så fiks. Men er målet en letbetjent GPS, der også har de nyeste features, er den rigtig god til prisen.

Mio Moov 580 Europa plus

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Skærmens størrelse betyder, at der er god plads til ekstra information, fx aktuel hastighed.

- ▲ Stor skærm
- ▲ FM-sender
- ▲ Bluetooth

- **Skærm:** 4.7"
- **Bluetooth:** Ja
- 3D-landemærker
- 22 vesteuropæiske lande præinstalleret
- **Dimensioner:** 139 x 839 x 17,9 mm
- **Vægt:** 195 gram

Mio oplyser nærmeste forhandler på:

www.mio.com

LOGITECH Z-500 WIRELESS SPEAKER

Logitech Z-500 er både lille og elegant.

Smart trådløs højttaler

Logitech Z-500 Wireless Notebook Speaker er en trådløs højttaler til den bærbare computer, men den kan også sagtens bruges til en stationær maskine.

Installationen er overraskende enkel: Du sætter den lille medfølgende USB-sender i et ledigt stik på computeren, tænder for den trådløse højttaler, og vupti, så er der lyd! Lydsignalerne sendes fra USB-senderen til højttaleren ved hjælp af Bluetooth, som også bruges i mange andre sammenhænge, fx i mobiltelefoner. Senderen rækker 8-10 meter i fri luft, og det er rigeligt, da du formentlig vil have højttaleren i nærheden af din computer. Det fungerer ganske enkelt upåklageligt. Du åbner dit musikprogram fra computeren, slår over fra de indbyggede højttalere, og lyden kommer i stedet ud af den trådløse højttaler.

Du kan sagtens bære højttaleren omkring, mens den spiller, så længe du holder dig inden for senderens rækkevidde. Højttaleren kan også tilsluttes via USB, hvis du ønsker det, eller via et minijackstik, så du kan høre musikken fra en MP3-afspiller. Du kan sågar sende musik til højttaleren fra din mobiltelefon, hvis den understøtter stereo via Bluetooth. Højttaleren er forsynet med et genopladeligt batteri, der oplades fra USB-stikket. En opladning kan holde op til 12 timer.

Lyden er okay uden at imponere, men den er betydeligt bedre end lyden fra de fleste bærbares højttalere.

Knapper er der ikke mange af: Du kan skrue op og ned, vælge lydkilde, og så er der en knap til spatial stereo, så lydbilledet synes mere rumligt.

Logitech Z-500

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Den trådløse højttaler fra Logitech er et godt alternativ til den bærbares indbyggede højttalere.

- ▲ Utrolig let at installere
- ▲ Nem at betjene
- ▼ Lyden kunne være bedre

- **Tilslutninger:** Bluetooth-forbindelse via USB-sender, minijack
- **Batteritid:** Ca. 12 timer
- **Protokol:** Bluetooth
- **Vægt:** 1,36 kg

Nærmeste forhandler på:

www.logitech.dk

CREATIVE FATAL1TY USB GAMING HEADSET HS-1000

Hovedtelefoner for spillere

Creative Fatal1ty Headsets spinkle ramme er prisen for lette hovedtelefoner.

Hovedtelefonerne fra Creative er udviklet i samarbejde med den amerikanske elite-computerspiller Jonathan "Fatal1ty" Wendel, der har vundet masser af spilleturneringer verden over.

Når man spiller 3D-skydespil, er det en stor fordel, hvis man kan høre, præcis hvor fjenden befinder sig i terrænet. Derfor har hovedtelefonerne indbygget surroundlyd, så man ikke alene kan skelne, om lyden kommer fra højre eller venstre, men også om den kommer forfra eller bagfra.

Hovedtelefonerne virker lidt skrøbelige, men er forholdsvis lette, så man ikke bliver træt af at have dem på i længere tid. Lyden er overbevisende, og 3D-spil får tilført en ekstra dimension, som man ikke kan opleve med almindelige hovedtelefoner. Lyden bliver særlig intens og levende, og det er overraskende, at det er lykkedes at få så overbevisende lyd og rumfornemmelse ud af de forholdsvis beskedent udseende hovedtelefoner.

Der følger en masse software med hovedtelefonerne, og det kan i første omgang virke en anelse forvirrende med alle de nye programmer. Installationen tager også en krig, og det er ikke til at vide, om man har installeret alt, eller om noget mangler. Det kunne være gjort langt bedre.

Creative Fatal1ty USB Gaming

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

HS-1000 er for computerspillere. Hvis man blot vil høre musik, er der masser af bedre tilbud.

- ▲ Flot lyd
- ▲ Lette
- ▼ Virker lidt skrøbelige

Creative henviser til nærmeste forhandler:

http://dk.europa.creative.com

Pris 449 kr.

SYNOLOGY DISK STATION DS107+

Netserver med mange funktioner

Synology DS107+ bruger netværket til at overføre data og behøver ikke stå tæt ved pc'en.

Synology Disk Station DS107+ er en NAS-server. Det står for network-attached storage, hvilket nogenlunde kan oversættes til netværksharddisk. Enheden, der primært består af en harddisk, som man kan få adgang til via sit netværk, giver flere fordele: Fx kan alle computere i hjemmet få adgang til harddisken og på den måde dele bl.a. musik og film. Serveren skal ikke sluttes direkte til computeren som en ekstern harddisk, men til fx en router.

Synology Disk Station har flere forskellige funktioner. Ud over at dele en harddisk kan man tilslutte en printer, så den bliver delt på netværket, og man kan også tilslutte eksterne harddiske til de to USB-stik. Man kan endda tilslutte et IP-kamera, så man kan se, hvad der foregår derhjemme, når man er ude. NAS-serveren leveres ikke med harddisk installeret, så den må man selv købe og montere i kabinettet.

Når den medfølgende software er installeret, kan man indstille den via sin webbrowser. Man kan bl.a. dele iTunes-musik og billedsamlinger og tage automatisk backup. Det meste foregår nogenlunde smertefrit og på dansk. Visse af funktionerne er dog meget indviklede, fx FTP-funktionen. Ellers går det forholdsvist enkelt med at oprette brugere og tildele dem private mapper og rettigheder.

Synology Disk Station DS107+

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Synology Disk Station DS107+ rummer en masse funktioner til almindelig fildeling på netværket.

- ▲ Mange funktioner
- ▲ Kan bruges som printserver
- ▼ Indviklet at sætte op

Nærmeste forhandler:

www.synology.com

Pris 1.366 kr.

Digital spejl-refleks uden spejl

Panasonic Lumix G1 ligner et spejlreflekskamera, men er et almindeligt digitalt kamera med udskifteligt objektiv.

Det anderledes ved *Panasonic Lumix G1* i forhold til andre digitale kameraer er, at det er et digitalt spejlreflekskamera uden spejl. Alle med lidt kendskab til kameraer ved, at denne sætning er noget vrøvl. Og så alligevel ikke. For *G1* er på mange måder en ny type kamera, hvor man bruger alle de funktioner, man kender fra et stort spejlreflekskamera. Men i stedet for at bruge et spejl for at se billedet gennem objektivet benytter man en digital billedsensor, så man ser billedet på LCD-skærmen eller på en LCD-skærm i den lille søger. Det lyder på mange måder som et almindeligt digitalt kamera – forskellen består i, at *G1* tillige har udskifteligt objektiv! Ud over Panasonics egne kan du bruge objektiver fra Olympus og Sigma via en adapter. Men med det medfølgende på 14-45 mm (svarer til 28-90 mm) er du nogenlunde dækket ind – fra en svag vidvinkel til en beskeden zoom.

I praksis ligger kameraet godt i hånden, og det er hurtigt at arbejde med. Man finder let rundt i menuerne og behøver på ingen måde være ekspert for at tage mesterskud. LCD-skærmen kan vippes ud og rundt og står fint skarpt og lysstærkt.

Billedkvaliteten er i orden med kraftige farver. De mindste detaljer er ikke så skarpe, som vi kunne ønske os. Men alt i alt er det godkendt. Desværre er prisen lidt høj – omkring 6.500 kroner for et sæt med objektiv er for meget. Man kan få gode ægte spejlreflekskameraer med to objektiver for mindre fx det fine *Olympus E-420*, der er næsten lige så kompakt som *G1*.

Der er også LCD-skærm i den lille søger over den 3 tommer store skærm. Denne kan vippes ud og rundt. Kameraet fås i blå, sort og rød.

Panasonic Lumix G1

0 1 2 3 4 5 **6** 7 8 9 10

Kameraet er godt, men prisen skal længere ned, før det rigtig bliver interessant.

- ▲ Kompakte former
- ▲ Udskifteligt objektiv
- ▲ Gode programmuligheder
- ▼ Høj pris
- ▼ Tungt

- **Opløsning:** 12,1 megapixels
- **Optageformat:** 3:2, 4:3 og 16:9
- **LCD-skærm:** 3 tommer
- **Objektiv:** 14-45 mm f 3,5-5,6
- **Dimensioner:** 124 x 83,6 x 45,2 mm
- **Vægt:** 635 gram

Panasonic oplyser nærmeste forhandler på tlf.: 43 20 08 00

www.panasonic.dk

Pris: 6.500 kr.

Sløv trådløs router

ASUS RT-N15 er en brugervenlig trådløs router, der virker med det meste netværksudstyr. Vi har testet den sammen med *ASUS Wireless N USB adapter*. Begge understøtter standarden IEEE 802.11n, der er den nyeste trådløse standard. De to enheder skal købes separat.

Det kan være lidt af en udfordring at sætte trådløst netværk op, men routeren har WPS, Wireless Protected Setup, altså beskyttet trådløs opsætning. I praksis sætter man USB-adapteren i computeren og installerer de medfølgende programmer. Så trykker man på en knap på adapteren og routeren. Derefter finder de to hinanden i løbet af et øjeblik. Sikkerheden er også i orden, uden at man skal spekulere på passwords og diverse kryptiske indstillinger.

Selv om ASUS siger, at den gennemsnitlige hastighed ligger på 135 Mbit pr. sek., lykkedes det os kun at opnå omkring 80 Mbit pr. sek., når vi kopierede filer mellem to computere på netværket.

ASUS-routeren udmærker sig ved at være uden strittende antenner.

ASUS RT-N15 SuperSpeed N

0 1 2 3 4 5 **6** 7 8 9 10

ASUS-routeren og den tilhørende USB-adapter fungerer ganske fint sammen.

- ▲ Nem opsætning
- ▼ Lav hastighed
- ▼ Høj pris

ASUS henviser til nærmeste forhandler:

http://dk.asus.com/

Pris: Router 850 kr. USB-adapter 561 kr.

SONY ERICSSON W595

Del musikken med omgivelserne

Sony Ericsson W595 er en solid walkman-mobil med et smart symmetrisk design og indbygget stereohøjttaler. Derudover byder den også på digitalkamera, turbo-3G-forbindelse og et godt display. Alt sammen til en lav pris. Der er primært fokus på musik- og videomulighederne, og så er det positivt, at medieafspilleren reagerer hurtigt på ethvert tryk. Afspilleren betjenes fra genvejsknapperne, der er placeret neden under displayet, og ude på mobilens højre side sidder walkman-knappen. Rystefunktionen Shake Control fungerer godt. Ved at vippe mobilen til en af siderne kan man få den til at springe frem eller tilbage imellem sangene. Og hvis man vipper den op eller nedad, skruer man henholdsvis op eller ned for lydstyrken.

Den indbyggede stereohøjttaler giver ikke stor lyd, men fungerer fint i en snæver vending. Og så sidder der et ekstra hovedtelefonstik på ledningen til headsettet, så sidekammeraten kan lytte med via sine egne hovedtelefoner.

Displayet er så skarpt, at det snyder en smule, når man kigger på billederne, der er taget med det indbyggede 3,2-megapixels kamera. For kameraet er ikke specielt godt, og det var kun en tredjedel af de billeder, vi tog, der blev skarpe – men på displayet så de fleste af dem fine ud.

Samtalekvaliteten er bestået, men der er en del støj på linjen. Og så oplevede vi også nogle få sporadiske udfald i forbindelsen.

Sony Ericsson W595 fås i farverne blå, hvid, grå og sort.

Sony Ericsson W595

En ganske fornuftig musikmobil, der reagerer hurtigt, og som er relativt billig.

- ▲ Lav pris
- ▲ Reagerer hurtigt
- ▲ Indbygget stereohøjttaler
- ▼ Sporadiske samtaleudfald
- ▼ Ringe kamera

- **Display:** 2,2 tommer QVGA (320 x 240 pixels)
- **Kamera:** 3,2 megapixels
- **Netværk:** GSM 850/900/1800/1900, UMTS 2100, EDGE, HSDPA
- **Funktioner:** Bluetooth stereo, FM-radio, walkman, PictBridge, stereohøjttaler, Play Now, TrackID
- **Størrelse:** 4,7 x 10 x 1,4 cm
- **Vægt:** 105 gram

Sony Ericsson henviser til nærmeste forhandler på:

www.sonyericsson.dk

SAMSUNG BD-P2500

Smart Blu-ray afspiller skuffer

Designet på Samsungs Blu-ray-afspiller *BD-P2500* er enkelt og funktionelt. Der er desuden netværkstilslutning, så man kan bruge BD Live-funktionen. Med den kan man bl.a. hente ekstra oplysninger og materiale om filmen via nettet.

Denne tjeneste er langtfra udbygget, så det er begrænset, hvor meget du kan hente nu. Men det er noget, som vi vil høre mere til i fremtiden. Afspilleren er let at bruge, og du kan naturligvis også afspille almindelige dvd-film og cd'er. Som almindelig dvd klarer den sig fint og leverer et lidt fladt, men dog pænt og farverigt billede med gode detaljer. Men det er jo Blu-ray-afspilleren med den høje opløsning, som man er interesseret i.

Straks du sætter en film på, er du ikke i tvivl om, at her er høj opløsning. Detaljerne træder meget tydeligt frem, og billedet får mere dybde. Dog ikke på højde med bedre afspillere, vi har prøvet. Faktisk er billedet en smule fladt og uden den dybde, som gør billedet levende. Billedet er ikke bedre end på *PlayStation 3*. Det betyder ikke, at det er ringe – men da prisen er næsten den samme, kan man lige så godt købe en PlayStation. Især når Samsungs indbyggede blæser larmer så meget, at den generer i filmens stille passager.

Samsung BD-P2500 har praktisk slankt design. Til gengæld skuffer den en del på billedkvaliteten.

Samsung BD-P2500

Desværre er billedkvaliteten ikke bedre end på en pristilsvarende PlayStation 3.

- ▲ Slankt design
- ▲ BD Live-funktion
- ▼ Billedkvalitet skuffer
- ▼ Høj pris i forhold til ydelse
- ▼ Blæser larmer

- **Afspiller:** Blu-ray, dvd, cd
- **Opløsning:** Full HD (1920 x 1080)
- **BD Live:** Ja
- **Tilslutninger:** HDMI, komponentvideo
- **Strømforbrug:** 28 watt
- **Vægt:** 2,9 kg
- **Dimensioner:** 43 x 5,9 x 35 cm

Samsung oplyser nærmeste forhandler på:

www.samsung.dk

CALL OF DUTY – WORLD AT WAR

Medrivende krigsspil

I en regn af kugler og granater gælder det om at holde hovedet koldt og overleve i denne femte udgave af 3D-skydespillet *Call of Duty*.

Grafikken er flot og naturtro, lyden skræmmende, og i forhold til de tidligere udgaver af spillet er volden blevet en smule mere udpenslet – er man tæt nok på en døende fjende (eller ven), får man lige den sidste halvkvalte rallen efter vejret med i højttalerne …

Historien i spillet springer lidt i det. I kampagnedelen, hvor man spiller alene mod computeren, starter man med at være amerikansk soldat i stillehavskrigen mod japanerne. Scenen efter er man russisk soldat, der skal hævne massakren på kammerater. Ikke udpræget sammenhængende, men scenerne er flotte, og så bliver man suget ind i de action-spækkede missioner.

Det værste ved kampagnedelen er intelligensen hos soldaterkammeraterne, som midt i de til tider forvirrende kampe søger dækning eller bliver stående og skyder ind i en mur. Det modsvares af en tilsvarende lav intelligens hos computermodstanderne.

Flerspillerdelen, hvor man kan gå i krig mod vennerne og spillere fra hele verden, er lige så fantastisk som i den forrige udgave af spillet (*Modern Warfare*). Her tæller erfaringen nemlig med, og jo flere point man har samlet (ved at skyde fjender), desto højere rang, bedre våben og taktiske fordele får man.

CoD – World at War: På en af de stemningsfyldte missioner følger man sergent Reznov på hævntogt mod tyskerne.

LEGENDARY

Stort set uden lyspunkter

Det er sjældent, at et spil, som der er postet mange millioner kroner i at udvikle, bliver fuldstændig mislykket. Skydespillet *Legendary* er et af de sjældne tilfælde, hvor det er sket.

Spillets historie er rodet og usammenhængende. Det hele drejer sig om en flok overnaturlige væsener, der er sluppet løs, og det er din opgave at bekæmpe dem og i samme ombæring finde ud af, hvad det egentlig er, der foregår.

Enkelte af skydescenerne fungerer fint, men i det store hele er grafikken ikke så god, som man kan forvente i dag. Personerne, som man møder i spillet, stirrer blindt frem for sig og ligner mest af alt mannequindukker. Og styringen af spillet er visse steder nærmest umulig, når der ligger ting og roder i omgivelserne. Andre steder er der pludselig usynlige mure, der stopper din færden i spillet. Desuden kan du kun hoppe få centimeter over jorden, og det gør det nogle steder rigtig svært at bevæge sig rundt i terrænet.

Lydene, når man skyder, er bare små, svage puf, der ikke virker særlig overbevisende, hvilket *Legendary* da heller ikke er.

Legendarys historie er tynd, som isen på årets første frostdag. En hoben sure overnaturlige væsener går amok, og du må stoppe dem.

STORTEST

af seks tekstbehandlingsprogrammer

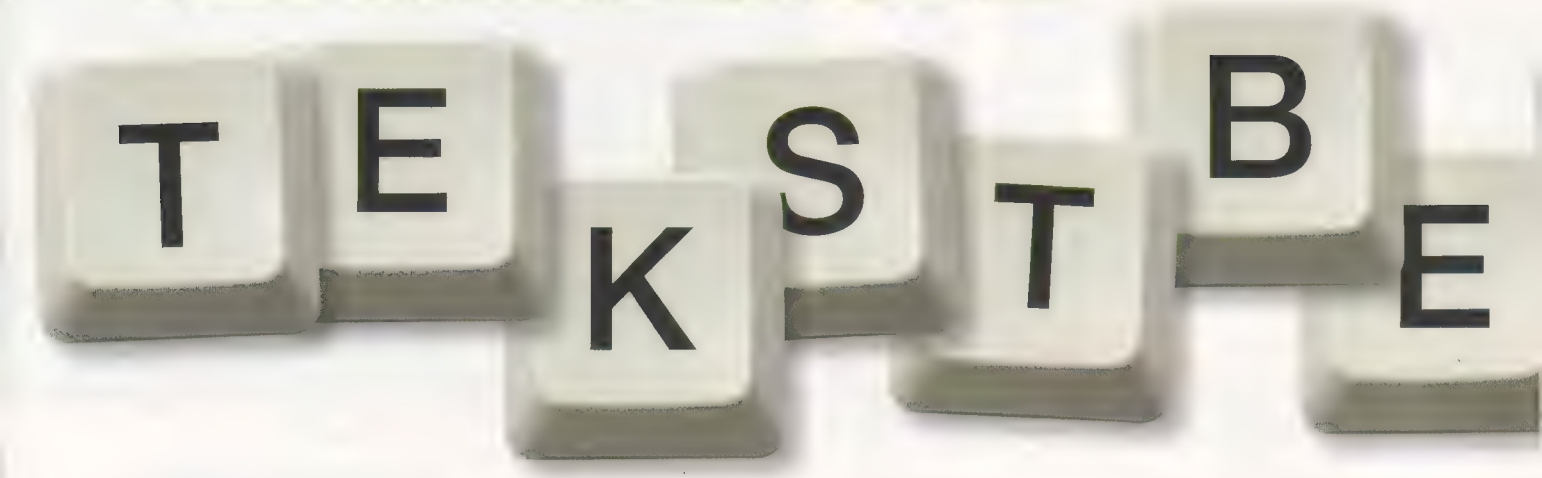

Skriv bedre og spar

De fleste pc-brugere benytter blindt Word, når de skriver på pc'en. Her kan du læse om Microsoft-programmet og de fem konkurrenter, der giver det kamp til stregen og mere til.

Tre betalingsprogrammer mod tre gratisløsninger. Sådan er sammensætningen af feltet i vores test af tekstbehandlingsprogrammer. Normalt vil vi ikke sammenligne æbler og pærer på denne måde, men vi havde en mistanke om, at der slet ikke er den kvalitetsforskel mellem programmerne, som prisforskellen indikerer, og det satte vi os for at undersøge.

Umiddelbart skulle man måske tro, at de tre betalingsprogrammer *Microsoft Word*, *StarOffice Writer* og *WordPerfect X4* skulle være i stand til at give de

Kort og godt om programmerne

Programnavn		Microsoft Word 2007	IBM Lotus Symphony Documents	OpenOffice Writer 3.0.0	WordPerfect Office X4	StarOffice Writer 9	Google Dokumenter
Sprog		Dansk	Dansk	Dansk	Engelsk	Engelsk	Dansk
Stavekontrol		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Opstartshastighed		5 sek.	12 sek.	5 sek.	10 sek.	4 sek.	2 sek.
Dansk hjælpemenu		Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja
Dansk stavekontrol		Ja	Ja	Ja	Mulig	Ja	Ja
Pris (for kontorpakken)		899 kroner	Gratis	Gratis	1.200 kroner	500 kroner	Gratis
Brugervenlighed	KARAKTER	8	9	10 ✓	7	7	8
Dansk stavekontrol	KARAKTER	9	6	10 ✓	7	8	6
Kompatibilitet med Word	KARAKTER	10 ✓	7	7	10 ✓	9	8
Ekstrafunktioner	KARAKTER	9 ✓	8	8	8	7	5
Grafiske muligheder	KARAKTER	10 ✓	6	7	7	10 ✓	5
Samlet karakter	KARAKTER	8,9	7,7	9,0	7,6	7,8	6,9

Foto: © iStockphoto.

TESTREDAKTØR
Morten S. Østergaard

TESTET AF
Steffen Slumstrup Nielsen

HANDLING penge

øvrige baghjul. Det viste sig også delvist korrekt, for to af de tre betalingsprogrammer ligger med helt fremme. Men testen viste også et mere nuanceret billede. Testvinderen *OpenOffice Writer* er således gratis og alligevel det perfekte program til private brugere.

Writer er godt på mange punkter, men brillerer især på brugervenligheden, som vi mener, er det vigtigste for almindelige brugere af tekstbehandling.

Selv om et moderne tekstbehandlingsprogram indeholder meget andet end ord, falder alle disse spændende grafiske muligheder til jorden, hvis ikke din tekst er på korrekt dansk. Stavekontrollen betyder meget, og den viste sig så svingende fra program til program, at den for alvor har været med til at skille fårene fra bukkene.

SÅDAN TESTEDE VI

Selv om programmerne ofte er en del af en større kontorpakke med fx regneark, drejer vores test sig udelukkende om kvaliteten af tekstbehandlingsprogrammet.

Brugervenlighed handler om, hvorvidt programmets vigtigste funktioner er lettilgængelige, om menuer og knapper er overskuelige, om programmet er på dansk, hvor hurtigt programmet er om at starte op og så videre.

Med hensyn til den *danske stavekontrol* har vi taget et langt dokument med blandede danske ord for at se, hvor skrappe programmerne er til at fange vores indbyggede ord- og grammatikfælder.

Vi har desuden indsat grafer, billeder og så videre for at se, hvilke *grafiske muligheder* programmerne har at byde på.

Kompatibilitet med Word drejer sig om, hvorvidt programmet problemfrit kan læse filer i *Word*-format. Selv hvis du ender med at vælge et andet program, skal du huske på, at de fleste pc-brugere stadig benytter Microsoft-programmet og dets formater.

Ekstrafunktioner drejer sig fortrinsvis om, hvilke tilføjelsesprogrammer der findes til kandidaterne, og hvordan kvaliteten af dem er.

VÆGTNINGEN AF KARAKTERER

Det er brugervenligheden, der vejer tungest i testen. Tekstbehandling skal helst ikke være raketvidenskab, men let at gå til. Herudover tillægger vi den danske stavekontrol og programmets samspil med *Word* stor betydning. Ting, der bare skal fungere godt. Også grafiske funktioner og tilføjelsesmuligheder tæller i den samlede score.

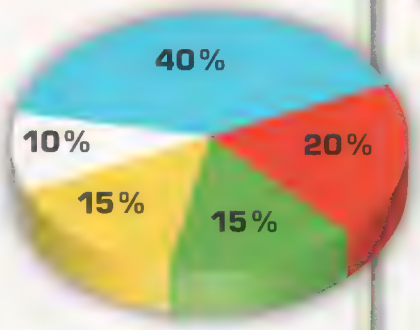

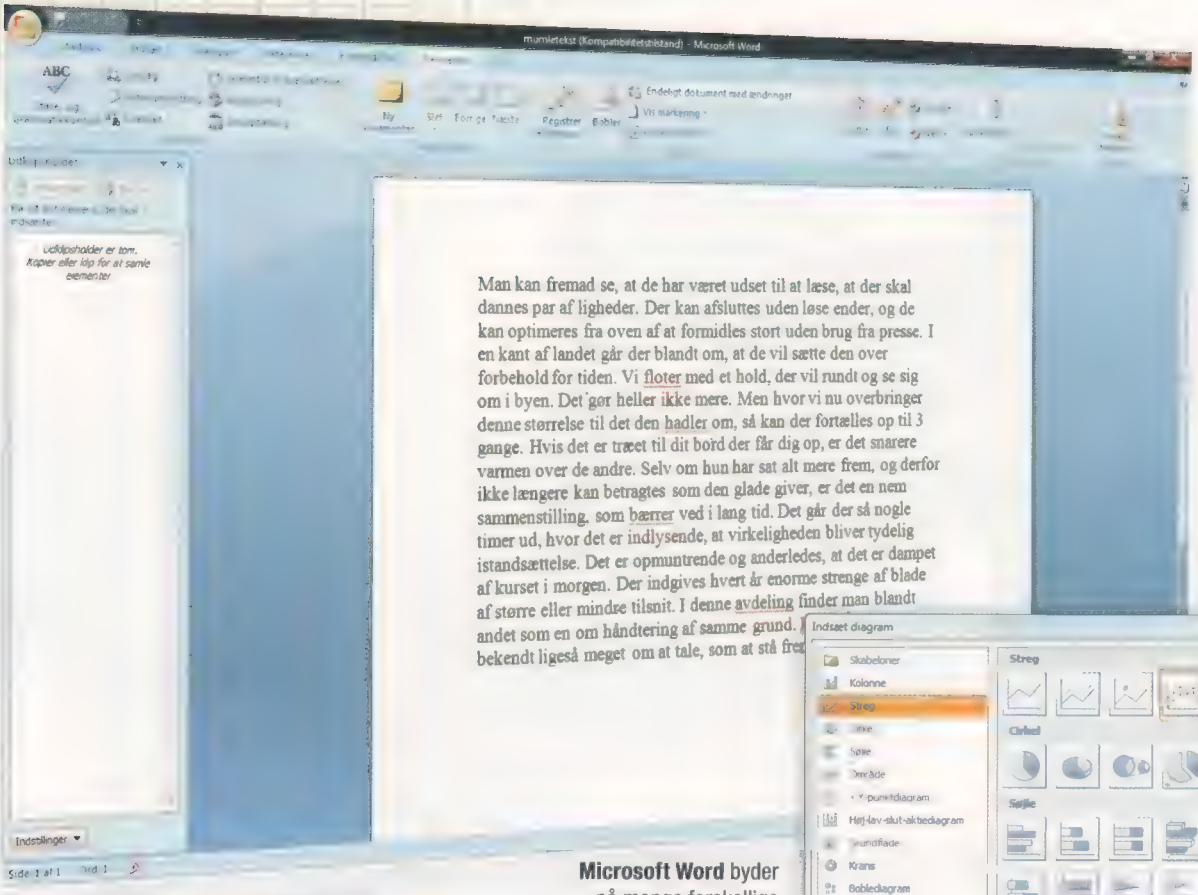

Word kan fylde flere værktøjslinjer ud med sine mange funktioner. De mest almindelige af dem ligger, så man let har adgang til dem.

Microsoft Word byder på mange forskellige kurver og grafer, så du kan få din privatøkonomi ud i en 3D- lagkage, som søjler eller noget helt tredje.

MICROSOFT WORD 2007

Stadig blandt de bedste

Microsoft Word er tekstbehandlingsprogrammet, som alle andre bliver målt op imod. Ikke fordi det nødvendigvis er bedst, men fordi det har ligget på vores pc'er i næsten lige så mange år som Windows og ofte følger med i købet af en ny pc. For at købe *Word* må du bøde 899 kroner.

Word er ekstremt omfangsrigt og tilbyder flere muligheder, end de fleste almindelige brugere har behov for. Trods de mange funktioner åbner det nogenlunde kvikt og er ganske let at arbejde med.

Når du vil hente grafer og billeder ind i programmet, kvitterer *Word* med at være hurtigt til at udføre dine ordrer. Det har ikke været sådan i tidligere udgaver, men det er tydeligt, at *Word* med sine hyppige automatiske opdateringer stadig bedre formår at udnytte din pc's ydeevne. *Words* anden styrke er, at programmets avancerede muligheder ikke har fået så negativ indflydelse på brugervenligheden, som man kunne frygte. Det er fx ganske let for nybegyndere at lave grafer, indsætte billeder og så videre. Derudover har programmet en rigtig god stavekontrol, som du løbende kan udvide med de ord, den ikke kender. Men selv uden denne ekstra service overser kontrollen stort set ingen fejl.

Konklusion

Med *Microsoft Word* får du et af de bedste tekstbehandlingsprogrammer, du kan opdrive. Det er dyrt, men kan hurtigt vise sig pengene værd, hvis du bruger det meget. Skal du bare skrive en gang imellem, kan du med fordel vælge et af gratisprogrammerne *IBM Lotus Symphony Documents* eller *OpenOffice Writer*.

Microsoft Word 2007

GODT & SKIDT

8,9

- ▲ Glimrende stavekontrol
- ▲ Mange funktioner
- ▲ Gode grafiske muligheder
- ▲ Gennemtænkt brugerflade
- ▼ Høj pris

TEKNISKE INFORMATIONER

Sprog:	Dansk
Stavekontrol:	Ja
Dansk hjælpemenu:	Ja

www.office.microsoft.com/da-dk/word

Pris: 899 kr.

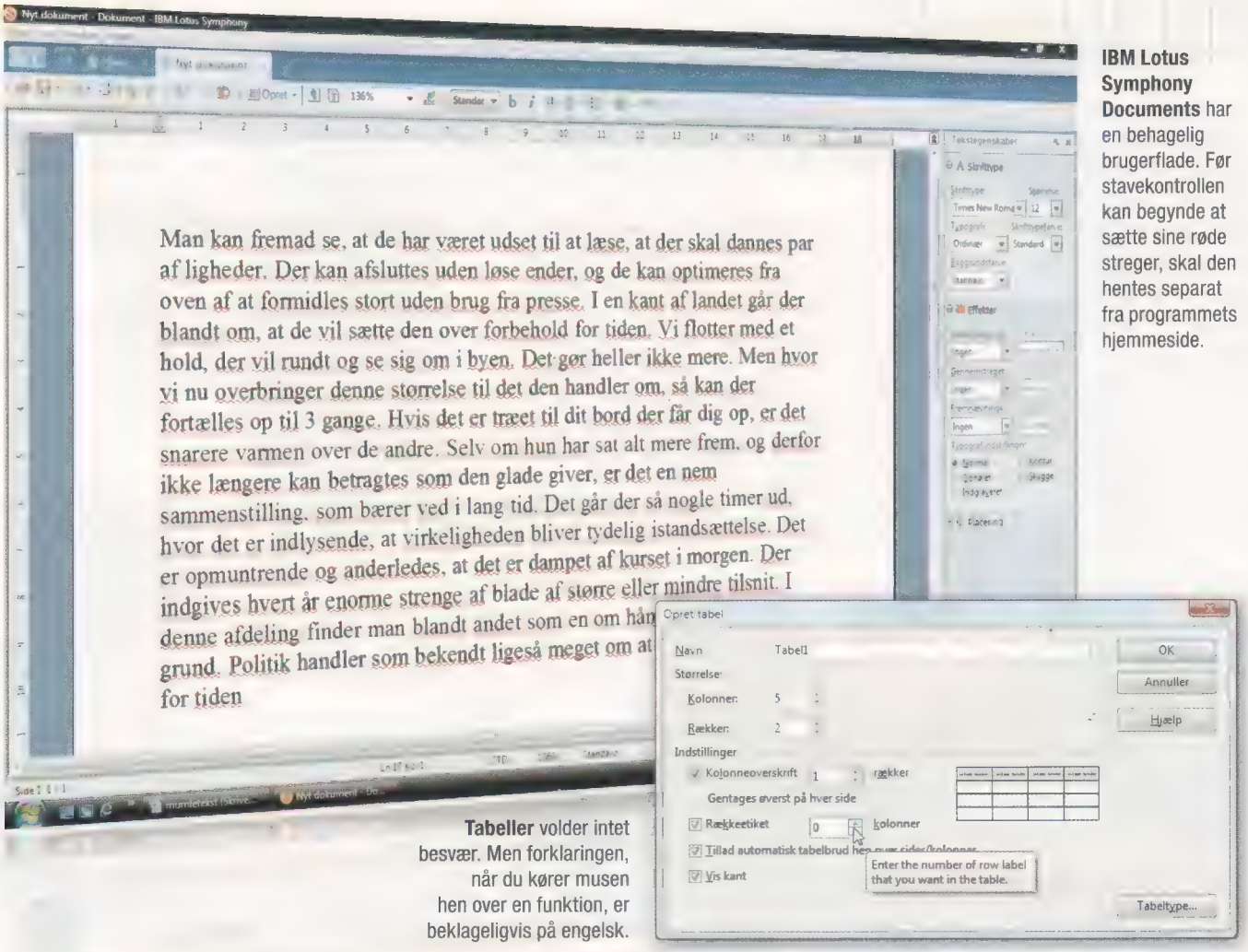

IBM Lotus Symphony Documents har en behagelig brugerflade. Før stavekontrollen kan begynde at sætte sine røde streger, skal den hentes separat fra programmets hjemmeside.

Tabeller volder intet besvær. Men forklaringen, når du kører musen hen over en funktion, er beklageligvis på engelsk.

IBM LOTUS SYMPHONY DOCUMENTS 1.2

Seriøst og gratis

Kontorpakken *IBM Lotus Symphony*, som *IBM Lotus Symphony Documents* er en del af, er noget besværlig at downloade og begynde at bruge. Du bydes velkommen på en hjemmeside, hvor du kan hente programmet. Desværre er siden lidt langsom – så selv med en hurtig forbindelse måtte vi vente små 15 minutter for at få programmet (196 MB) downloadet. Installationen af Lotus tager utrolig lang tid, men du får også et regneark og præsentationsprogram med i pakken.

Tekstbehandlingsdelen *Lotus Symphony Documents* er dejligt overskuelig og umiddelbart ret omfattende. Der er menuer, som man kender dem fra *Word*, og i det hele taget er det lækkert og overskueligt opbygget.

Programmet er let at bruge. Det er kompatibelt med *Microsoft Word*, men på en lidt mystisk måde. Du skal gemme dokumenter i det gamle *Word* 97-format. Det er dog ikke et egentligt problem, da *Word* jo sagtens kan åbne og konvertere dette format.

Stavekontrollen virker fint, men vi havde nogle mindre problemer, da den ikke kunne finde den danske ordbog. Vi skulle nemlig hente ordbogen separat fra IBM's hjemmeside. Det må siges at være unødigt besværligt, at den ikke er med som standard, når man vælger dansk sprog.

Konklusion

Lotus Documents er ikke så omfattende som *Word*, men i forhold til at det er et gratis program, er det imponerende godt skruet sammen. Det har i realiteten alt det, du har behov for som almindelig bruger, men irriterede os med nogle smågener under installationen, før vi kunne få glæde af det fuldt ud.

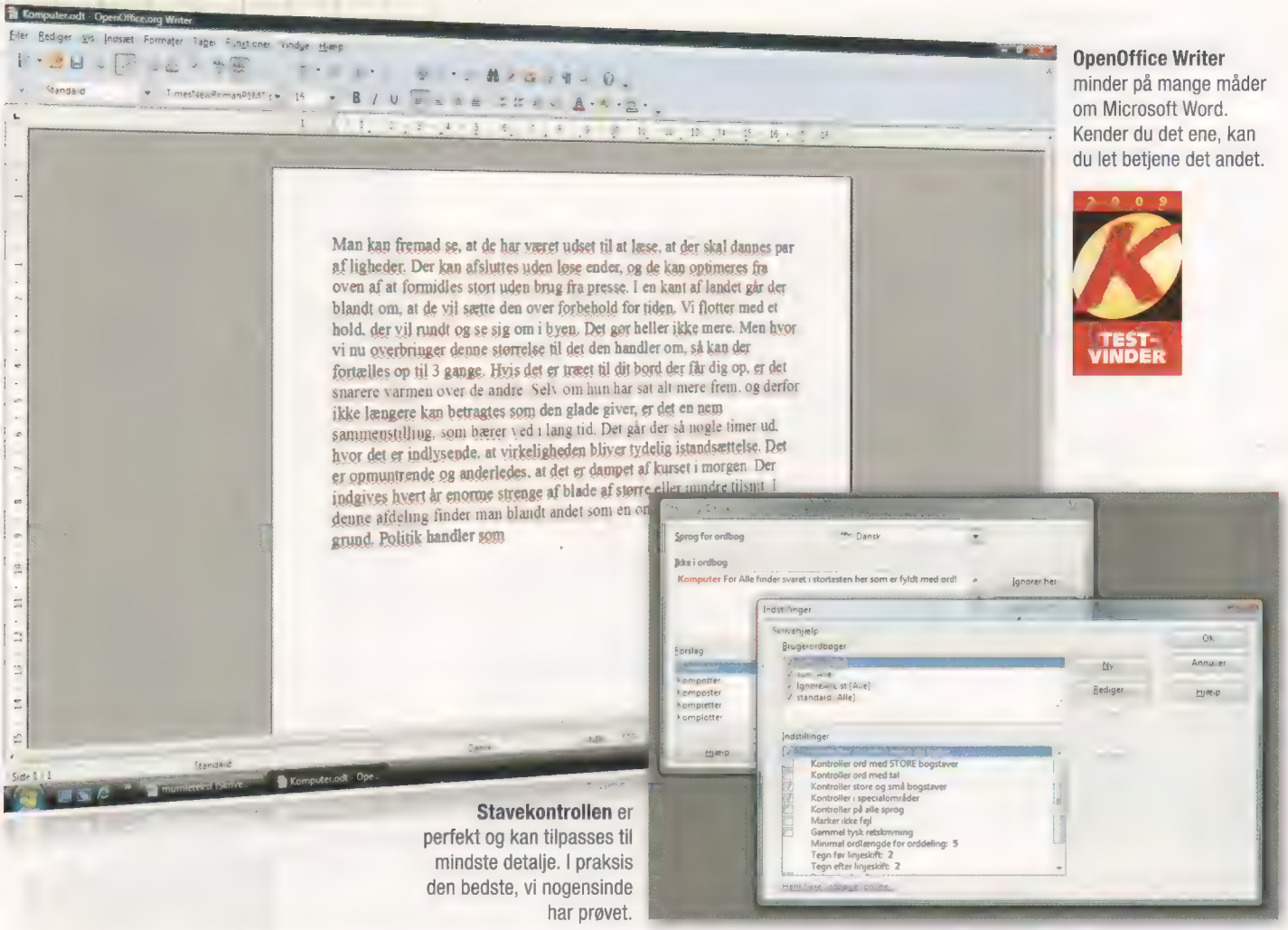

OpenOffice Writer minder på mange måder om Microsoft Word. Kender du det ene, kan du let betjene det andet.

Stavekontrollen er perfekt og kan tilpasses til mindste detalje. I praksis den bedste, vi nogensinde har prøvet.

OPENOFFICE WRITER 3.0.0

Alt du får brug for

OpenOffice-kontorpakken, som tekstbehandlingsprogrammet *Writer* er en del af, er et internationalt projekt med gratis software. Det er et fælles projekt på tværs af styresystemer, så du får et program, som alle kan bruge. Åbenheden betyder som udgangspunkt, at programmet er kompatibelt med *Word* og alle andre programmer.

Det er uhyre enkelt at hente den version, som passer til Windows. Hjemmesiden og programmet er på dansk, og det tager få minutter at hente den 116 MB store fil. Den skal installeres, og herefter er du hurtigt kørende med blandt andet tekstbehandlingsprogrammet *Writer*.

På trods af den åbne platform havde vi i første omgang problemer med at få vores dokumenter læst af *Word*. Det betyder ikke, at du ikke kan gemme i *Word*-format, men blot at du skal være meget opmærksom på, hvilket format du gemmer filen i. Det rette hedder "Microsoft Word 97/2003/XP".

Med småkritikken af vejen må vi sige, at *Writer* er et noget nært genialt program, som du vil elske, jo mere du bruger det. Det er rendyrket tekstbehandling med de funktioner, du har brug for. De er præsenteret på gennemtænkt brugervenlig facon. Programmets indbyggede ordbog er imponerende nok bedre og endda hurtigere end den, vi prøvede i *Microsoft Word*.

Konklusion

OpenOffice Writer er et gratis tekstbehandlingsprogram, som tilbyder næsten de samme funktioner, som du har i *Word*. Det er vores bedste bud på et tekstbehandlingsprogram til den almindelige bruger, som bruger tekstbehandling jævnligt.

OpenOffice Writer 3.0.0

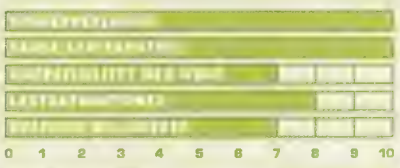

GODT & SKIDT

9,0

- ▲ Gratis
- ▲ Åben platform
- ▲ Fantastisk ordbog
- ▲ Enkelt og gennemskueligt
- ▼ Lidt problemer med Word-kompatibilitet

TEKNISKE INFORMATIONER

Sprog:	Dansk
Stavekontrol:	Ja
Dansk hjælpemenu:	Ja

Hent selv programmet på:
http://da.openoffice.org

Pris:
Gratis

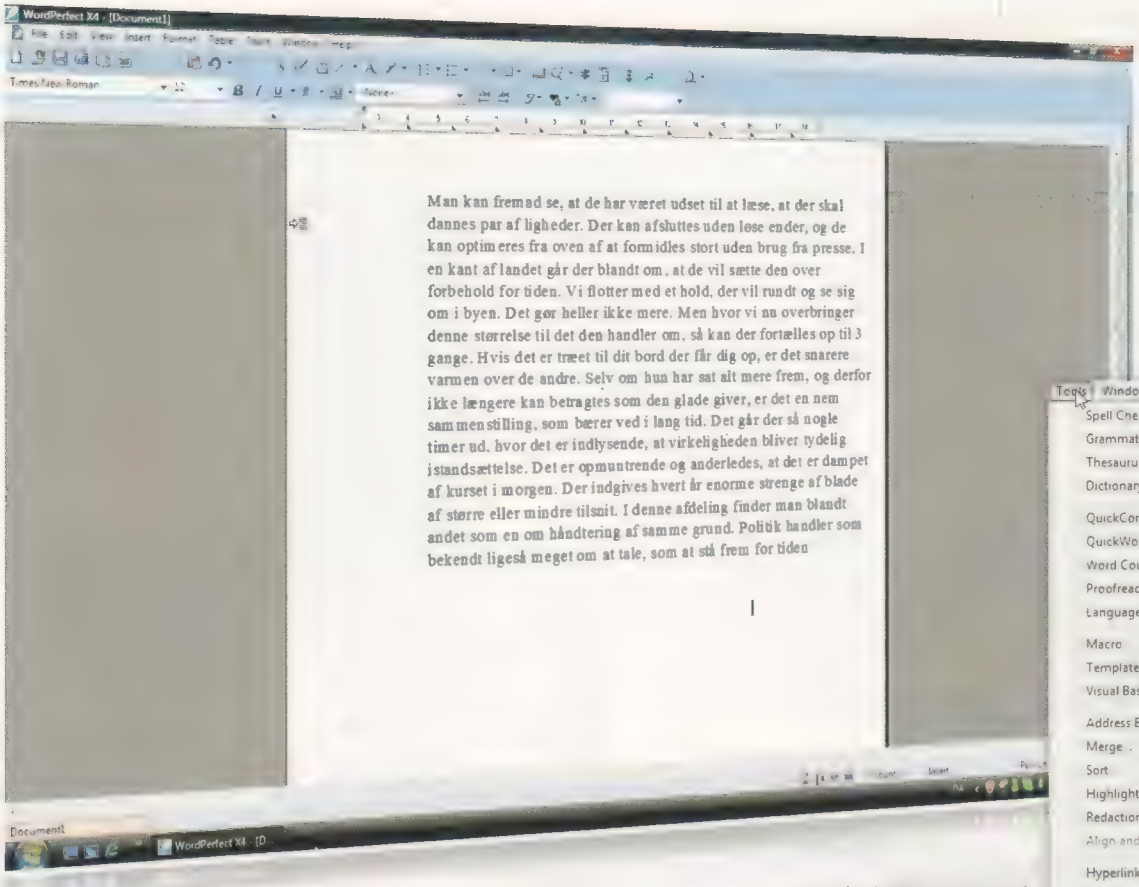

WordPerfect har et minimalistisk design. Du skal bruge tid på at sætte dig ind i, hvor de nyttige funktioner gemmer sig.

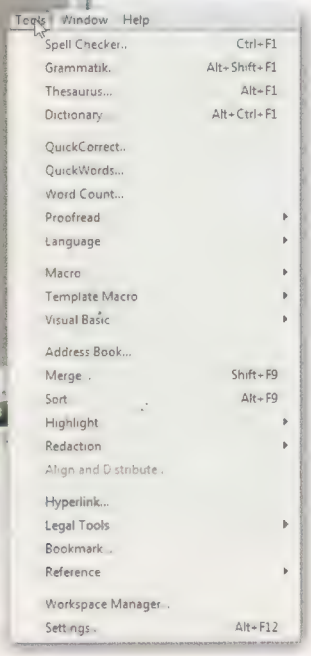

Den alenlange menu med værktøjer understreger, at programmet er henvendt til professionelle brugere – og så er alt i øvrigt på engelsk.

WORDPERFECT OFFICE X4

Professionelt og dyrt

For år tilbage stod kampen om at vinde markedet for tekstbehandling mellem *Word* og *WordPerfect*, og lejrene var nærmest delt, som Mac- og pc-brugere er i dag. Microsoft vandt stort, men det gamle *WordPerfect* fås stadig. Dog mod betaling, men det er gratis at prøve det i 30 dage.

Hjemmesiden er kun på engelsk. Her kan du finde den version, der passer dig. Vi hentede en standardversion på 358 MB – men inden vi fik lov til at hente den, skulle vi indtaste en bunke personlige oplysninger.

Download går hurtigt, og installationen går også fint – men kun på engelsk. Her kan du vælge hele kontorpakken eller blot tekstbehandling.

Tekstbehandlingsprogrammet bærer tydeligt præg af at være lavet til mere professionelle brugere, og pakkens samlede pris på 1.200 kroner er da også i den pebrede ende. Især i betragtning af at programmerne kun er på engelsk. Der medfølger til gengæld dansk stavekontrol, som fungerer udmærket. Menuerne er på mange måder opbygget som i *Word*, og de to programmer er da også 100 procent kompatible med hensyn til dokumentformater.

Jo mere man arbejder i programmet, jo mere opdager man, at man lige så godt kunne have købt det billigere *Word* eller have hentet det gratis *OpenOffice Writer*.

Konklusion

WordPerfect er et professionelt og avanceret tekstbehandlingsprogram på godt og ondt. For en almindelig bruger er det for dyrt, da det ikke tilbyder synderligt meget mere, end du kan få i fremragende gratis programmer som *OpenOffice Writer*.

*For en hel kontorpakke

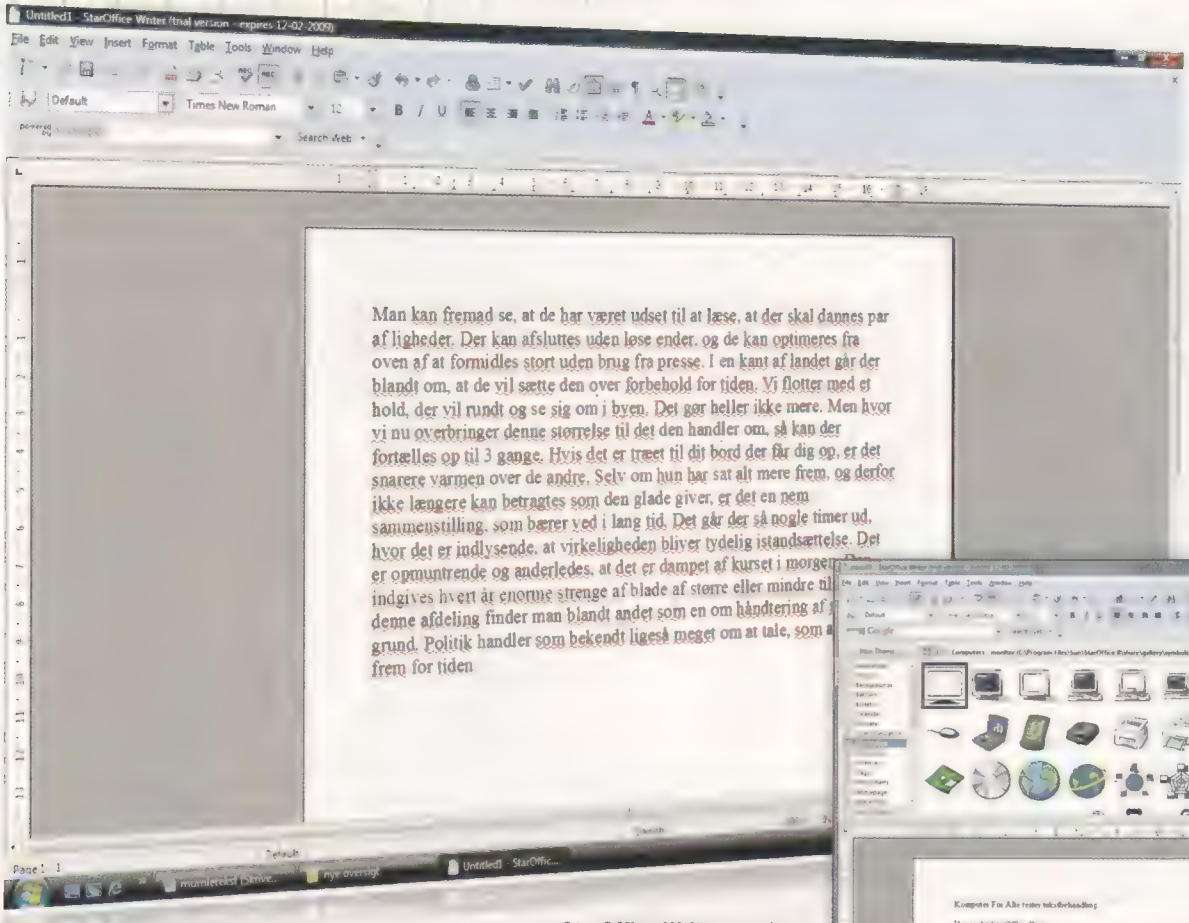

StarOffice Writer er let at gå til, da ikonerne er meget intuitive at forstå.

StarOffice Writer suppleres af et hav af grafik og tegninger, som du kan have stor glæde af.

STAROFFICE WRITER 9

Perfekt til festsangen

StarOffice Writer er et betalingsprogram, men du kan prøve en fuldt funktionsdygtig version i 30 dage, før du beslutter dig.

Hjemmesiden, hvor du henter programmet, er på engelsk, og det nærmeste, du kommer en dansk version af selve programmet, er en svensksproget. Programmet har altså en del begrænsninger, du skal kende til, inden du går i gang med at bruge det.

Du skal oprette en konto med personoplysninger som navn og mail for at få lov til at hente programmet og de øvrige dele af kontorpakken.Tekstbehandlingsdelen starter meget hurtigt og ligner til forveksling *WordPerfect* eller *Microsoft Word*. Hele opbygningen stiler mod, at det skal være let at ændre på skrifttype og format eller indsætte et billede. I praksis minder brugeroplevelsen meget om den, vi har set hos førnævnte programmer. Selve programmet er på engelsk, men heldigvis med dansk ordbog, som er en af de bedre, vi har prøvet i testen.

Til grafisk brug betyder de mange medfølgende og brugbare ikoner og billeder, at *StarOffice* er mesteren til festsange og invitationer samt sjove breve.

Konklusion

Brugervenligheden er næsten til topkarakter, og på mange måder er *StarOffice Writer* et godt og gennemtænkt program. Det gælder især med hensyn til grafiske muligheder. At det kun findes på engelsk, trækker imidlertid en hel del ned, og det samme gør den kendsgerning, at porgrammet her i testen er oppe mod gratisprogrammer, som er lige så gode til selve tekstbehandlingen.

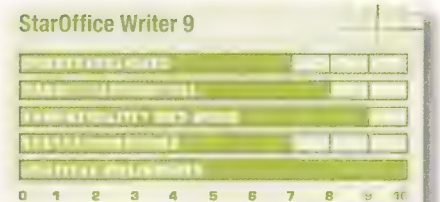

GODT & SKIDT

- ▲ Fuldt kompatibelt med Word
- ▲ Mange grafiske muligheder
- ▲ Hurtigt og let at arbejde med
- ▼ Høj pris
- ▼ Kun på engelsk

7,8

TEKNISKE INFORMATIONER

Sprog:	Engelsk
Stavekontrol:	Ja
Dansk hjælpemenu:	Nej

Hent selv programmet på:
www.sun.com/software/staroffice

Pris:
500 kr.*

*For en hel kontorpakke

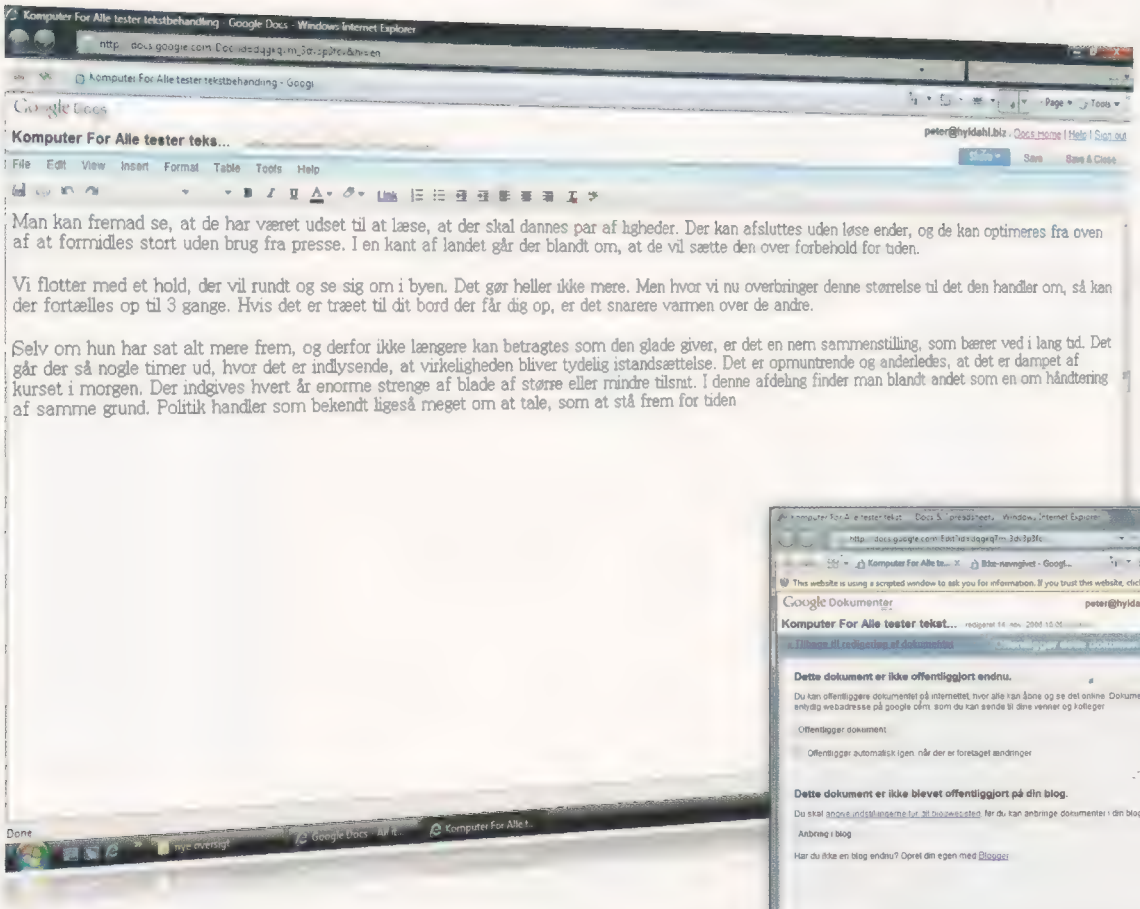

I Google Dokumenter er du altid online og kan let offentliggøre det, du har skrevet.

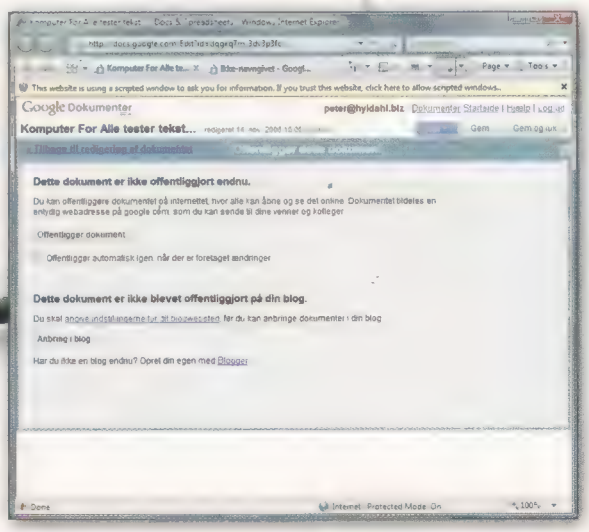

Offentliggørelse af et dokument klares med få klik. Du angiver selv, hvem der skal have adgang.

GOOGLE DOKUMENTER

Brug Google til dine ord

Du kan google dig til tekstbehandling. Søgemaskinegiganten tilbyder nemlig et gratis tekstbehandlingsprogram på dansk.

Programmet, som egentlig er en interaktiv hjemmeside, er ikke omfattende, men klarer alle de almindelige tekstopgaver. Hvis du er på internettet et sted i verden og er uden din pc, kan du let få adgang til din egen tekstbehandling, som er på dansk.

Du kan også uploade fx dine *Microsoft Word*-filer og arbejde med dem på hjemmesiden. Dette er absolut Google Dokumenters største force. Som almindelig tekstbehandling hjemme på kontoret kan du lige så godt vælge det mere udførlige *OpenOffice Writer*.

Programmet kan være lidt vanskeligt at bruge til ellers enkle opgaver. At navngive et dokument eller gemme det til en harddisk var fx langtfra så simpelt, som man kunne formode. Til gengæld kan du med nogle få klik offentliggøre dokumentet, fx til alle dine kontaktpersoner.

Programmet er først og fremmest beregnet til, at du gemmer og behandler dokumenterne online. Du kan naturligvis også sende dokumenterne videre, men kompatibiliteten med *Word* er mangelfuld. Stavekontrollen fungerer knap så godt, ligesom de grafiske muligheder er yderst begrænsede.

Konklusion

Google Dokumenter får testens laveste karakter. Det gør den på ingen måde til en ubrugelig tjeneste, men vi vil understrege, at den nok først og fremmest bør fungere som et godt online supplement til et almindeligt tekstbehandlingsprogram, som du har installeret på din pc.

Google Dokumenter

GODT & SKIDT

6,9

- ▲ Online tekstbehandling
- ▲ Let publicering af dokumenter
- ▲ Gratis
- ▼ Mangelfuld stavekontrol
- ▼ Mangler mange funktioner

TEKNISKE INFORMATIONER

Sprog:	Dansk
Stavekontrol:	Ja
Dansk hjælpemenu:	Ja

Pris: Gratis

https://docs.google.com

PÅ CD'en

INDHOLD PÅ CD 3•2009

Aktuelle programmer – omtalt i bladet

Artweaver	Stærkt male- og grafikprogram
ClipMagic	Husk alt, hvad Udklipsholder glemte
ClipX	Mere hukommelse til Udklipsholder
CutePDF Writer	Gem ethvert dokument som PDF
Dexpot	Få mange flere Skriveborde
EncryptOnClick	Krypter dine filer med et museklik
Folder Marker	Sæt farver på dine mapper
gAttach!	Nemme vedhæftninger til Gmail
Gmail Backup	Tag backup af din post på Gmail
iQ-Notes	Genvej til hurtige notater
IrfanView	Billedbehandling og konvertering
ISO Recorder	Nem kopiering af hele cd'er
JPEGCrops	Nem beskæring af flere billeder
Mouse Gestures Firefox	Brug musefagter i Firefox
Mouse Gestures IE	Brug musefagter i Internet Explorer
OpenOffice.org 3	Gratis kontorpakke på dansk
PFrank	Nem og hurtig omdøbning af filer
ShadowExplorer	Red overskrevne filer i Vista
StrokeIt	Brug musefagter i Windows
SyncBack	Nemt og effektivt backupprogram
TeraCopy	Meget bedre filkopiering i Windows
Undelete PLUS	Red slettede filer på harddisken
Unlocker	Slip af med låste filer
wxCommander	Effektivt alternativ til Stifinder

Sikkerhedscentret

Ad-Aware	Væk med irriterende reklamer
AVG Anti-Virus	Slip for virus og spionprogrammer
Comodo Firewall	Firewall med ekstra beskyttelse
SPAMfighter	Hold overflødige mails på afstand
Tjek dit kodeord	Er din adgangskode sikker nok?

Værktøj

Adobe Reader	Læs og udskriv PDF-filer
Firefox	Hurtig og sikker webbrowser
Register for Komputer for alle	Overblik over gamle artikler
Skype	Ring billigt eller helt gratis

Smagsprøver

Comic Life	Brug dine fotos til tegneserier
DesktopX	Få et fantastisk flot skrivebord
Easy CD-DA Extractor	Kopier cd-samlingen til din harddisk
RoboForm	Hjælp til at huske adgangskoderne

Spil

End Of Atlantis	Red astronauterne væk fra planeten
Geneforge 4	Stort rollespil med mange finesser
Hidden Mysteries: Buc. Palace	Find de skjulte ting i det store palads
Luxor 3	Skyd kugler i en ægyptisk verden

Udvalgte artikler fra bladet (PDF-format)

123hjemmeside	Få en flot hjemmeside på et øjeblik
Alt om netværk	Sådan bygger du et hjemmenetværk
Giv Vista mere kraft	Få Windows Vista op i omdrejninger

Video (MPEG-4-format)

Monter dvd-brænder	Sådan opgraderer du dit optiske drev
Monter nyt grafikkort	Få fuld fart på spil og Vista

OPENOFFICE.ORG 3

Få det hele i en

OpenOffice.org 3 er en gratis kontorpakke med tekstbehandling, regneark, præsentationsprogram, tegneprogram med mere. I vores softwaretest af teksbehandlingsprogrammer her i bladet vandt tekstbehandlingsdelen *Writer* foran blandt andet *Microsoft Word*.

OpenOffice er lige kommet i version 3. Her kan du læse lidt om, hvad der er nyt og forbedret i forhold til tidligere versioner.

Hele programpakken bruger det åbne dokumentformat ODF. I version 3 er det også blevet muligt at læse det nye DOCX-format, som Microsoft bruger i sin kontorpakke.

Tekstbehandleren *Writer* har fået en fin kommentarfunktion, hvor dokumentets margin bruges til at vise og redigere kommentarer. Der er nu en sprogvælger, der gør det nemmere at arbejde med dokumenter på flere sprog.

Regnearket *Calc* har fået 1024 kolonner mod tidligere 256, og det er blevet muligt, at den, der har oprettet et regneark, kan lade andre brugere tilføje data til arket, hvorpå han kan vælge at acceptere ændringerne eller forkaste dem.

Præsentationsprogrammet *Impress* har fået muligheden for at bruge tabeller direkte. Sammen med tegneprogrammet *Draw* har det også fået en betydelig bedre beskæringsfunktion.

Du kan se eksempler på de tre vigtigste programmer i *OpenOffice* til højre.

Læs også den store test af tekstbehandlingsprogrammer på side 36 her i bladet

ARTWEAVER

Et rigtigt maleprogram

Til at erstatte Windows' begrænsede *Paint*-program får du her et rigtigt grafikprogram, der lader dig skabe og manipulere flot grafik på computeren. *Artweaver* er et komplekst tegneprogram, som lader dig arbejde i lag og bruge mange avancerede teknikker, der ellers kun kendes fra *Adobes Photoshop* og andre dyre programmer.

Læs mere om Artweaver på side 54

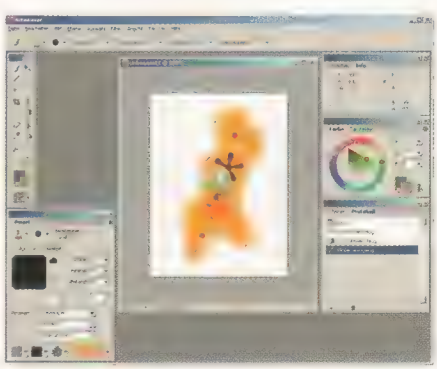

Artweaver er et rigtigt tegneprogram, der giver dig mulighed for at skabe kunst på computeren.

CD-PRODUCENT
Henrik Ræder Clausen

CD-REDAKTØR
Steffen Slumstrup Nielsen

gratis kontorpakke

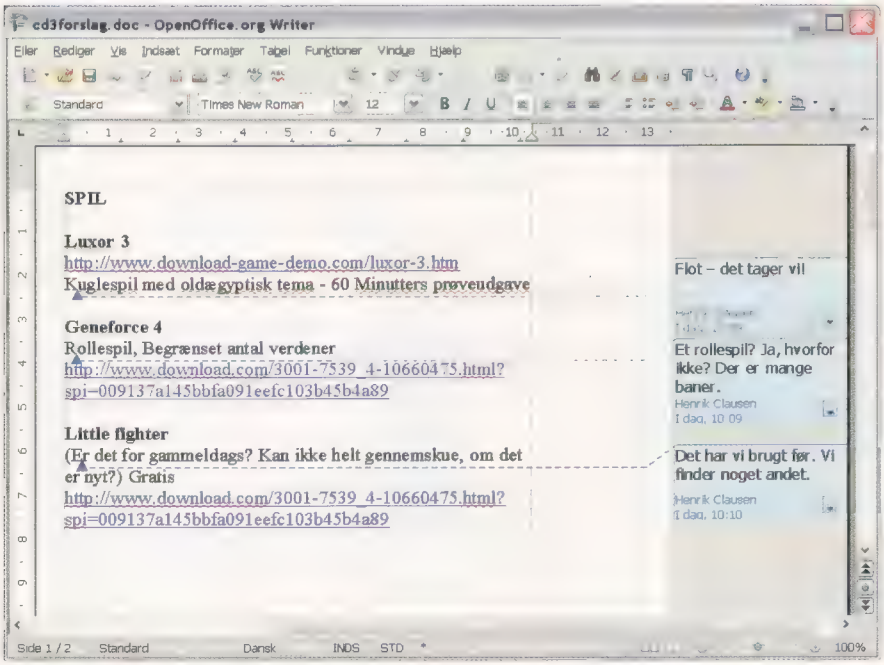

Writer er tekstbehandling og sikkert det program, du vil bruge mest. Bemærk den smarte kommentarfunktion til højre i margenen.

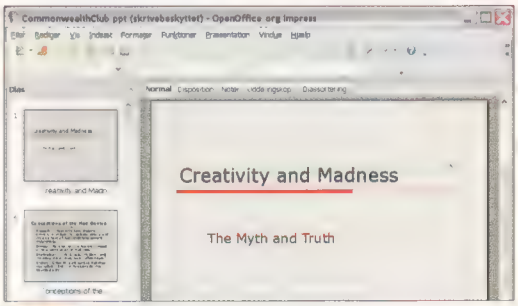

Impress er et præsentationsprogram, der lader dig lave overskuelige præsentationer.

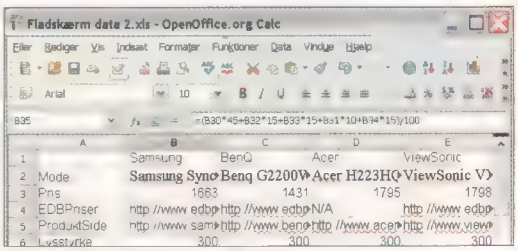

Calc er et regneark, der ud over at kunne regne også er praktisk til at holde styr på mange oplysninger.

GMAIL BACKUP

Sikkerhedskopi af Gmail

Gmail er et fantastisk e-mail-system, men hvad nu, hvis du mister adgangen til Google eller Google selv får problemer eller bare kludrer i deres store system?

For en sikkerheds skyld kan du tage backup til din egen computer. *Gmail Backup* sørger for at hente al posten i sikkerhed på din harddisk.

Læs mere om Gmail Backup på side 76

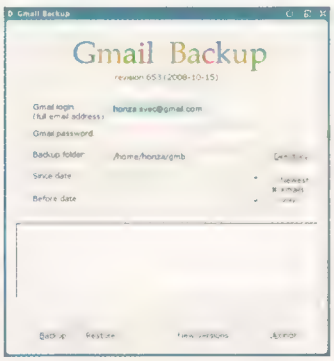

Gmail Backup har brug for dit brugernavn og din adgangskode for at kunne tage backup af din post.

CLIPMAGIC

Udklipsholder uden grænser

Hvis du er træt af, at Windows' Udklipsholder kun husker det allersidste, du har kopieret, har du brug for *ClipMagic*, der husker alle tekststykker, adresser og billeder i din Udklipsholder.

ClipMagic gemmer automatisk alt, du kopierer, på harddisken, så du nemt kan finde det igen, selv efter at du har slukket computeren.

Læs mere om ClipMagic på side 18

ClipMagic sorterer fx tekst og billeder, så du let kan hente de gemte klip frem med et museklik.

BRUG CD'EN

Her kan du se, hvordan du bruger Komputer for alles cd. Og skulle noget gå galt, kan du se herunder, hvordan du får hjælp.

HJÆLP TIL CD'EN

Komputer for alle har afprøvet og testet alle programmer på cd'en grundigt, men i sjældne tilfælde kan selv vores cd'er desværre være behæftet med fejl.

- Hvis styreprogrammet på cd'en ikke starter automatisk, skal du køre programmet **CD.EXE** for at sætte det i gang.
- Hvis selve cd'en er i stykker (intet virker), kan du få den byttet gratis ved at kontakte vores kundeservice (se telefonnummeret bagest i bladet).
- Som abonnent på Komputer for alle kan du altid få hjælp til cd'en og andre pc-problemer ved at kontakte vores SPØRG OS SERVICE på **www.komputer.dk**
- Før du sender et spørgsmål til SPØRG OS SERVICE, kan du se, om svaret allerede findes, på **www.komputer.dk/faq**
- Komputer for alle påtager sig ikke noget ansvar for eventuelle problemer i forbindelse med programmerne på cd'en.

Det betyder aldersmarkeringen

Komputer for alles cd har altid en lille samling spil, der skal underholde, fornøje og bringe glæde. Når vi vælger spillene, tænker vi altid på, at Komputer for alle er et blad for hele familien, og derfor sorterer vi spil fra, der ikke er egnede for børn. Det vil sige spil med rå vold, sex, narkotika, kriminalitet, grov sprogbrug, diskrimination med mere. En konsekvens af det er, at visse populære spil, fx det yderst voldelige *Grand Theft Auto*, aldrig vil være at finde på vores cd. Det er en pris, vi gerne betaler for at kunne garantere, at alle programmer på cd'en kan bruges af børn uden bekymringer. Herunder kan du læse mere om det system, spillene vurderes efter.

Omslaget af cd'en har altid en markering af den laveste anbefalede alder til spillene 1. Det et værd at huske, at markeringen henviser til spillet med højest aldersbedømmelse. Andre spil på cd'en kan være egnede for børn, selv hvis cd'en er angivet til 12 år.

Vi bruger det fælleseuropæiske system PEGI. På nogle spil kan du også støde på markeringer fra det amerikanske ESRB, der bruger "Everyone", "Teen" og "Mature". Europæiske og amerikanske moralopfattelser er forskellige, og derfor kan systemerne ikke umiddelbart sammenlignes.

PEGI bruger fem forskellige aldersklasser i sine vurderinger: 3+, 7+, 12+, 16+ og 18+. Du finder dem typisk på æsken til købespil. Vores cd har ikke spil med en vurdering højere end 12+. PEGI bruger syv forskellige kriterier:

Vold forekommer i mange spil i forskellig grad. Tegneserievold er ikke noget problem, og kontrolleret vold mellem mennesker, fx i karatespil, er i orden. Blodig vold som i spillet *DOOM* er udelukket.

Grove bandeord kan give spil en højere rating, da de kan have en uheldig indvirkning på børn. Det er normalt ikke noget problem i spil, men *Grand Theft Auto* er dog et eksempel på det modsatte.

Gyserscener kan være hård kost for børn, hvis de er meget realistisk udformet. Gyserspil, der er mere sjove end skræmmende, er i orden. Spil som *Resident Evil* har for høj aldersgrænse til vores cd.

Sex i elektronisk form trækker også aldersmarkeringen op. Spil kan godt have en kærlighedshistorie, men nøgne mennesker hører ikke til på vores cd. Spil i fx Playboy-serien kommer ikke med.

Stoffer, hvad enten det handler om såkaldt bløde eller hårde, hører ikke hjemme på vores cd. Det udelukker de få spil, der glorificerer dem, såsom actionspillet *Grand Theft Auto*.

Gambling er for voksne, der har forstået penges værdi. Derfor kan spil, der kun handler om at spille for penge, ikke finde vej til vores cd. Kan spillet derimod spilles godt og gratis, er det i orden.

Diskrimination drejer sig om grov forskelsbehandling baseret på kriterier som race, religion, køn og lignende. Det er heldigvis ikke noget udbredt problem inden for spilverdenen, men de få spil, der har problemer på dette punkt, kommer ikke med på vores cd.

SPIL

På cd'en finder du hver gang en samling nye spil – prøveudgaver, shareware eller helt gratis. Spil bare løs!

BUCKINGHAM PALACE

Mystik på slottet

Buckingham Palace er en af verdens flotteste og mest spændende bygninger. I *Hidden Mysteries: Buckingham Palace* kommer du ind i nogle af de flotte rum for at finde ting til løsning af gåder om skjulte passager og gemte skatte i det store kompleks.

Spillet veksler mellem scener, hvor du skal finde frem til en stribe ting i et rum, heriblandt breve og andre spor, og scener, hvor du skal løse gåder. I sidstnævnte skal du bruge de ting, du har fundet, til at opdage de mystiske gange.

Det er værd at kigge ekstra nøje efter kongekroner, for de giver dig mulighed for at hente tips til, hvor du kan finde de mere drilske ting i billederne. Og drilske er de, for mange af tingene er sat ind, så de smyger sig langs bygningernes kanter.

Her får du en 60-minutters prøveudgave. Registrering af spillet koster 20 dollars (cirka 100 kroner).

Buckingham Palace er fuldt af flotte rum. Selv staldene er prægtige – og fulde af ting.

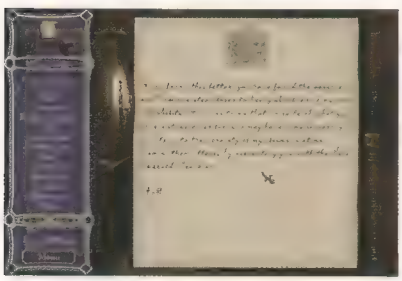

Breve og andre tips sætter dig på sporet af en glemt passage og andre hemmeligheder.

LUXOR 3

Kuglespil i Ægypten

Luxor 3 foregår i det gamle Ægypten, hvor du er omgivet af skarabæer, ankh-kors og andre oldægyptiske symboler. Men bag historien er *Luxor 3* et forrygende flot kuglespil, hvor det gælder om at få ram på kugleræk kerne, inden de når igennem banerne. Du skyder kugler fra bunden af skærmen op i de flygtige rækker, hvor det gælder om at ramme, så du får samlet tre eller flere kugler af samme farve, der så forsvinder. Når det sker, udløser det en regn af guld, juveler og bonuspakker, som det gælder om at samle op. Der er også forskellige mellembaner, hvor du fx får statiske opgaver, der skal tænkes godt igennem.

Her får du en 60-minutters prøveudgave af programmet. Registrering af *Luxor 3* koster 20 dollars (cirka 100 kroner).

Skarabæer skubber de farvede kugler ind med stor fart. Det gælder om at ramme dem, inden de kommer igennem banen.

GENEFORGE 4: REBELLION

Stort rollespil

Dette rollespil har ikke de mest imponerende grafiske effekter, men til gengæld er spillet fuld af detaljer og scener. Din opgave som leder af en gruppe på op til otte individer er at forsvare din klan mod nogen, der vil stjæle dens hemmeligheder. Denne prøveudgave har et begrænset antal baner. Registrering koster 25 dollars (cirka 120 kroner).

I Geneforge betragtes verden lidt fra oven. Her er det stærke firben, der angriber.

END OF ATLANTIS

Red astronauterne

I *End Of Atlantis* er din planet ved at bryde sammen, og det gælder om at redde dine folk ud til de andre galakser i nærheden. Det gør du ved at bringe dem om bord på rumskibe i skarp konkurrence med de andre, der også vil væk. I skiftes til at flytte mænd, rumskibe og diverse monstre, der gør livet i rummet ekstra farligt. *End Of Atlantis* er gratis i denne udgave.

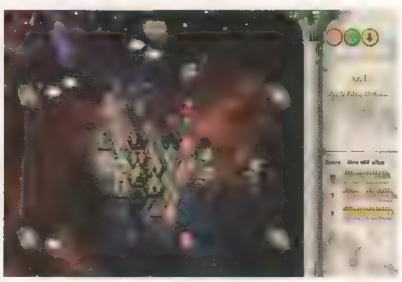

End Of Atlantis er et heksagonbaseret brætspil, hvor man skiftes til at trække.

SMAGSPRØVER

Komputer for alles cd har altid et udvalg af købeprogrammer, små som store, som du kan prøve gratis i en periode, inden du skal betale for dem. Vi har udvalgt programmer, der er nemme at komme i gang med og har rimelige priser. De vil typisk have nogle begrænsninger. Fx kan de have en prøveperiode på 14 til 30 dage, visse funktioner kan være slået fra, eller programmerne kan på diverse måder minde dig om, at de skal betales, hvis du vil blive ved med at bruge dem.

ROBOFORM

Hjælp til formularer

RoboForm er et baggrundsprogram, der automatisk tilbyder at lagre dine adgangskoder, kreditkortnumre og andre notater på computeren, så du slipper for at huske dem selv. Denne udgave er gratis for op til 10 adgangskoder. Registrering koster 30 dollars (cirka 150 kroner).

www.roboform.com

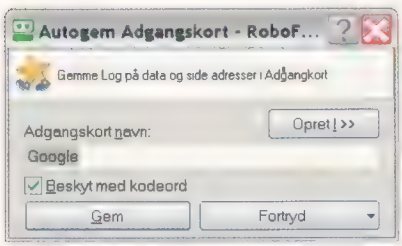

RoboForm spørger, om du vil gemme dine adgangskoder fra hjemmesider.

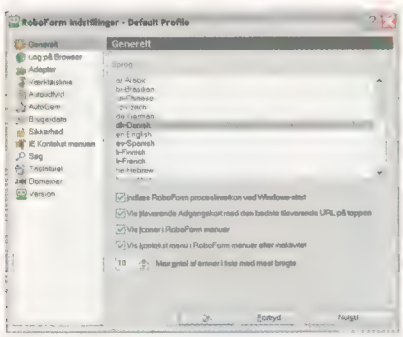

RoboForm har masser af indstillinger. Blandt andet kan du vælge sprog, fx dansk.

DESKTOPX

Få et helt nyt Skrivebord

Hvis du synes, at Windows' almindelige Skrivebord er for kedeligt eller for begrænset, kan du bruge *DesktopX* til at ændre det på den mest radikale måde, i enten nyttig eller fantasifuld retning.

Der er tusinder af elementer og temaer, der kan hentes fra internettet, og køber du den avancerede udgave af *DesktopX*, kan du skabe dine egne. Registrering giver flere muligheder og koster 15, 25 eller 70 dollars (75, 125 eller 350 kroner), alt efter udgave.

www.stardock.com

DesktopX ændrer Windows' Skrivebord radikalt med nyt udseende og nye ting.

Du kan også gå helt grassat og omdanne Skrivebordet til en hemmelig eventyrverden.

EASY CD-DA EXTRACTOR

Læg cd'erne ind på computeren

Dette program kopierer din cd-samling ind på computeren, enten i det kendte MP3-format eller i de nyere WMA-, AAC- eller OGG-formater. Her får du en gratis 30-dages prøveudgave af programmet. Registrering koster 25 euro (cirka 185 kroner).

www.poikosoft.com

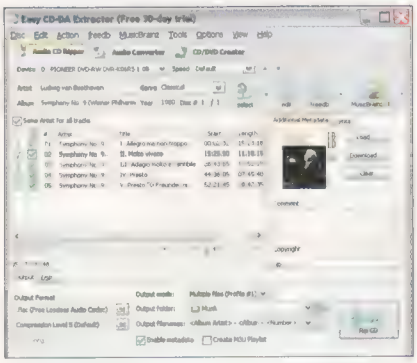

Easy CD-DA Extractor henter et omslag og oplysninger om musikken fra internettet. Der er mange indstillingsmuligheder for fx format.

COMIC LIFE

Lav dine egne tegneserier

Med *Comic Life* kan du på kort tid bruge dine familiefotos til tegneserier, hvor du med tale- og tænkebobler fortæller, hvad folk og dyr siger og tænker. Her får du en 30-dages prøveudgave. Registrering koster 30 dollars (cirka 150 kroner).

www.plasq.com

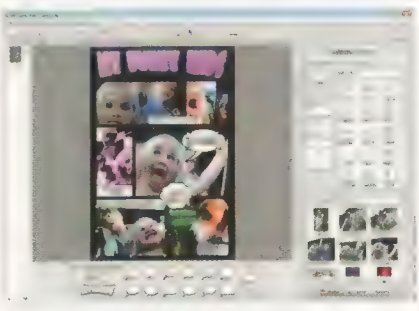

Comic Life gør det nemt at forvandle dine familiefotos til en sjov eller skør tegneserie.

2. SEKTION

GUIDER
KURSER
TRIN FOR TRIN

Udvidet Windows. Gør dit styresystem bedre med 18 små programmer. **Side 50.**

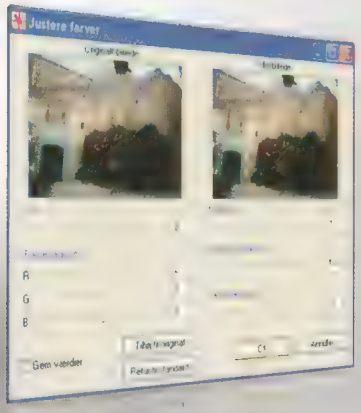

Billedbehandling. Se de bedste tips fra læserne til programmet IrfanView. **Side 60.**

Gmail. Brug Googles e-mail-tjeneste meget bedre. **Side 76.**

Windows – som det burde være
Gør Windows bedre, lettere og hurtigere. side 50

10 supertips til IrfanView
Få det bedste ud af dine digitale billeder. side 60

Mød dine naboer på nettet
Opret dit eget sociale netværk. side 66

Tag kontrol over mapperne
Tilpas mappevisningen i Windows optimalt. side 72

Få mere ud af din Gmail
En stribe tips til den populære gratis mailtjeneste. side 76

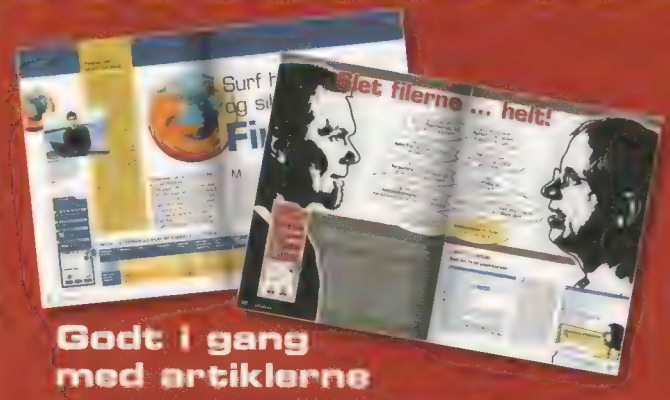

Godt i gang med artiklerne

2. sektion af Komputer for alle er spækket med spændende guider, inspiration til interessante projekter på hjemme-pc'en og masser af nyttige trin for trin-vejledninger. De fleste af artiklerne begynder med en lille boks, der giver dig et hurtigt overblik over indholdet:

Først fortæller vi, hvad du lærer, eller bare bliver endnu bedre til, ved at læse denne historie.

Da ser hurtigt, om du har alt det, du skal bruge, hvilke udgifter du må forvente – og hvor lang tid det typisk tager for en almindelig pc-bruger.

Nogle emner er mere krævende end andre. Det viser vi på en skala, hvor 1 er nemmest og 10 betyder: Kun for eksperter.

På bladets cd finder du de programmer, der hører til artiklen. Under "Systemkrav" ser du, om programmet også virker på din Windows-version.

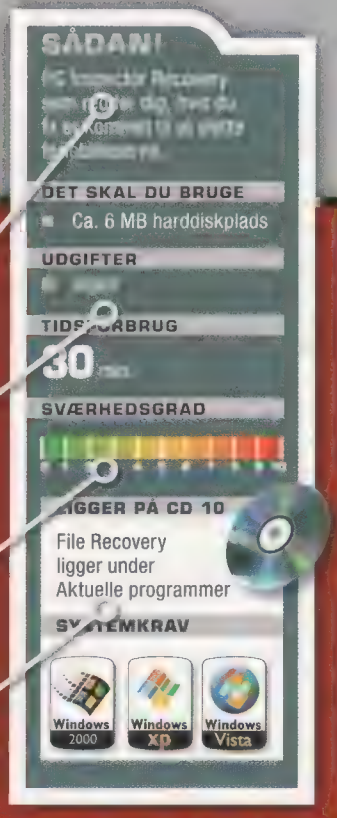

WINDO

– som det burde være

SÅDAN!

Gør Windows endnu smartere med 18 små nyttige programmer.

DET SKAL DU BRUGE

- Din pc
- Programmer fra cd'en

UDGIFTER

- Ingen

TIDSFORBRUG

20 minutter

SVÆRHEDSGRAD

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

LIGGER PÅ CD 3

iQ-Notes, CutePDF, Artweaver, TeraCopy, wxCommander, EncryptOnClick, PFrank, ClipX, Dexpot, MouseGestures, Mouse Gestures (Firefox), Strokelt, SyncBack, Undelete PLUS, Unlocker, Folder Marker, ShadowExplorer og ISO Recorder ligger under Aktuelle programmer.

VIRKER MED:

Windows 2000 | Windows xp | Windows Vista

Hver gang en ny version af Windows har premiere, får vi at vide, at *nu* er Windows blevet hurtigere, lettere og sjovere at bruge. Men selv om vi har fået et stabilt og brugervenligt styresystem, synes vi stadig, at der er plads til forbedringer. Komputer for alle har samlet en lille snes programmer, der gør dagligdagen med Windows endnu bedre. En del af de nyttige værktøjer, vi har fundet, hjælper med det, som de fleste bruger rigtig meget tid på i Windows, nemlig filhåndtering som fx kryptering, kopiering og omdøbning. Du får også et program, der kan slette genstridige filer – og ét, der kan redde filer, som ikke skulle slettes alligevel.

Musen er en uundværlig del af Windows. Tre af programmerne forsyner Windows med "gestikulation". Det betyder fx, at man kan bladre mellem be-

"Tænk, hvis der fandtes en Post-it-blok på mit Skrivebord"

De små gule Post-it-noter har for længst taget springet fra det fysiske skrivebord og ind på Windows' Skrivebord. Med programmet *iQ-Notes* installeret på din pc kan du sætte gule, grønne eller andre kulørte sedler på Windows' baggrund. Desuden kan du få hjælp til at huske en vigtig aftale ved hjælp af en alarmfunktion. Der er en lille tekstbehandler indbygget i hver seddel. Sedlerne kan synkroniseres mellem flere pc'er, da de kan opdateres via en FTP-server, hvis du fx har adgang til et webhotel. Så kan du tage lapperne med hjem fra arbejde (eller med på arbejde hjemmefra).

iQ-Notes

ligger under Aktuelle programmer

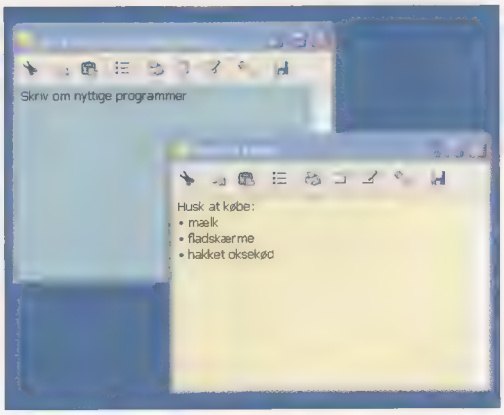

1 *iQ-Notes* bruges som de gule Post-it-papirlapper og indeholder en lille tekstbehandler. Du kan få flere sedler ved at dobbeltklikke på programmets ikon i systembakken nederst til højre på Skrivebordet.

Af John Alex Hvidlykke. Illustration: Claus Lunau.

WS

Giv dit Windows de funktioner, som styresystemet hele tiden har manglet, og få en bedre, lettere og hurtigere computer.

søgte websider med små håndbevægelser med musen i stedet for at finde browserens navigationsknapper.

Vi har blandt andet ladet os inspirere af andre styresystemer, især Apples MacOS, men også Linux. Der er dog ingen grund til at udskifte Windows – man har jo lov at kigge over på den anden side af hækken og se, at græsset er grønnere der – uden at man behøver flytte ind til naboen.

"Bare jeg kunne kryptere de vigtigste filer på min pc"

Selv om din pc sikkert er godt beskyttet mod angreb fra internettet, kan Windows aldrig blive sikkert nok. Og måske har flere personer adgang til pc'en og dermed også indholdet på den.Hvis du vil beskytte dine vigtigste filer mod nysgerrige sjæle, kan du nu låse filerne med et museklik.

EncryptOnClick bruger "militærkvalitets"-kryptering på hele 256 bit. Dine filer kan ene og alene læses af dem, som kender koden. Krypteringen er så effektiv, at der ingen udsigt er til, at det nogensinde vil blive muligt at konstruere en computer, der kan knække koden på bare nogle få tusind år. Af samme grund er det meget vigtigt, at du selv husker din kode. For bliver den først væk, er dine data krypteret – for altid.

EncryptOnClick 1.3.1.3
ligger under Aktuelle programmer

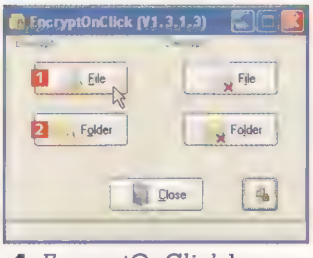

1 *EncryptOnClick* kan kryptere én fil ad gangen med **File** 1 eller en hel mappe med **Folder** 2.

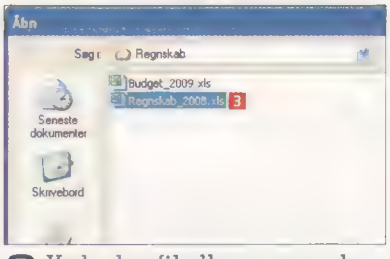

2 Vælg den fil eller mappe, der skal krypteres – her vælger vi en fil 3 – og klik på **Åbn**.

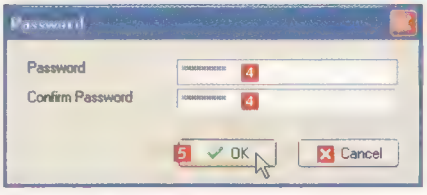

3 Indtast adgangskoden, bekræft 4 for at sikre mod tastefejl, og klik på **OK** 5.

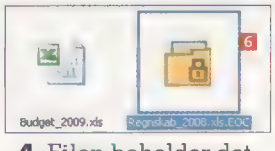

4 Filen beholder det sit navn, men med filendelsen .EOC. De åbnes ved at dobbeltklikke på dem 6 og skrive adgangskoden.

"Tænk, hvis jeg kunne omdøbe mine billeder i et snuptag"

Er du træt af, at dine digitalbilleder har meningsløse navne, som "IMG7342.JPG" og "DSC02360.JPG"? Og ville du gøre noget ved det, hvis der bare ikke var så frygtelig mange af dem? Så har du brug for et smart program, der kan omdøbe en stak filer i et snuptag.

Peter's Flexible Renaming Kit, eller blot *PFrank*, er et værktøj, der kan give nye navne til mange filer på en gang. Programmet kan også rette i kommentarfelterne på JPG- og MP3-filer.

Der er et utal af muligheder i *PFrank*, og vil du sætte dig ind i alle programmets finesser, kan det tage lang tid. Men heldigvis er det let at forsøge sig frem, inden du foretager egentlige ændringer og omdøber sommerens feriebilleder.

PFrank findes både i en *XP*- og en *Vista*-udgave. Begge ligger naturligvis på cd'en, der følger med dette nummer af Komputer for alle.

PFrank 2.25
ligger under Aktuelle programmer

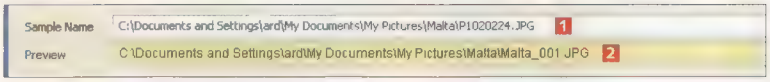

1 Start med at klikke på en af de filer, der skal omdøbes, og trække den ind i feltet **Sample Name** 1. I det gule felt **Preview** 2 kan du følge med i, hvordan filnavnet vil se ud efter ændringen.

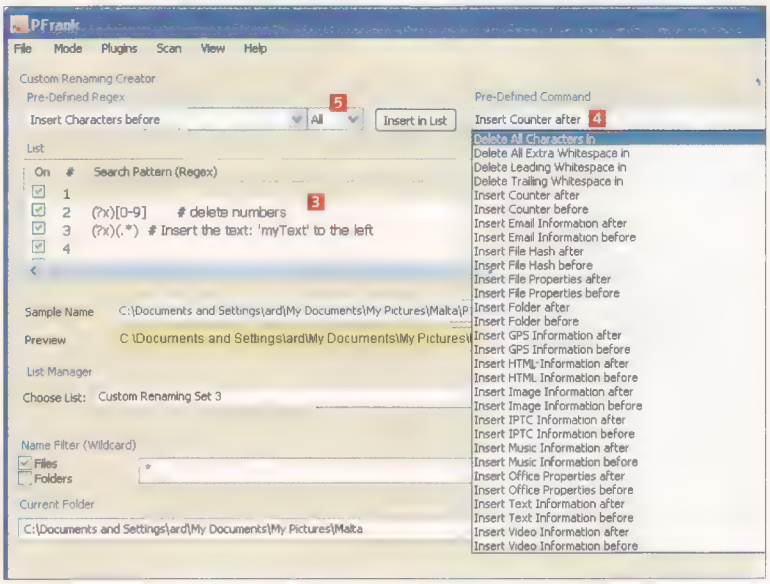

2 I vinduet **List** kan du se, hvordan filnavnene ændres. Operationerne udvælges fra kombinationsboksene ovenover. Det kan for eksempel slette bogstaver og tal i det oprindelige filnavn 3, indsætte ny tekst og en tæller 4. Så skal **All** 5 ændres til **Prefix**.

"Jeg har brug for at gemme tekst og billeder som PDF-dokument"

Det simple program *CutePDF* kan let og ganske gratis oprette PDF-dokumenter. Når programmet er installeret, bruger du det på samme måde, som når du vil skrive ud på en printer. Når du klikker på printerikonet i et program og vælger CutePDF, ender tekst og billeder i et PDF-dokument i stedet for på papir. Et PDF-dokument er nemt at sende via e-mail, det kan læses på så godt som alle computere og kan printes ud på normal vis.

CutePDF 2.7.1.9
ligger under Aktuelle programmer

"Det er alt for besværligt at kopiere og flytte filer"

Inden Windows overtog verdensherredømmet, var det en besværlig sag at flytte og kopiere filer rundt på en harddisk. Det er blevet lettere siden da, men nogle tænker stadig tilbage på *Norton Commander*, som var det værktøj, der blev taget frem, når der for alvor skulle tages fat på filer i DOS-tiden.

Programmet *wxCommander*, som ligger på cd'en, der følger med dette blad, er en hyldest til gamle *Norton Commander*, men opdateret til vore dage. Ud over at hundse rundt med filerne på harddisken kan programmet åbne, vise og manipulere alskens pakkede filformater samt ISO-billeder, det vil sige nøjagtige kopier af cd'er og dvd'er. Og det arbejder lige let på computerens egne drev, netværksdrev og via en FTP-server, hvis du fx har oprettet din egen hjemmeside på et webhotel.

wxCommander 1.3
ligger under Aktuelle programmer

3 I det nederste felt, **Current Folder** 6, kan du se, hvilken eller hvilke mapper navngivningen skal virke på. Du kan ændre det med knappen **Browse...** 7. Klik på **Scan...** 8 for at se, hvilke filer der vil blive ændret.

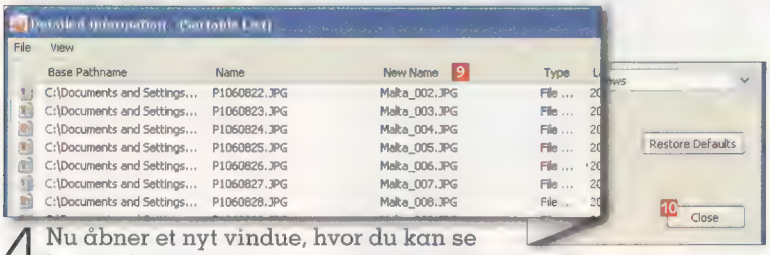

4 Nu åbner et nyt vindue, hvor du kan se hver enkelt fils gamle og nye navn 9. Bemærk, at ændringen ikke er sket endnu. Klik på **Close** 10 for at vende tilbage til det forrige vindue.

5 Hvis du er parat til at omdøbe filerne, skal du åbne menuen **Mode** 11 og vælge **Renaming** 12. Klik derefter på knappen **Scan...** 13 igen.

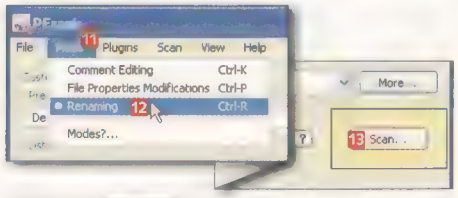

6 Klik på **Rename** 14 for at ændre navnene på valgte filer.

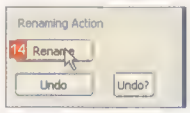

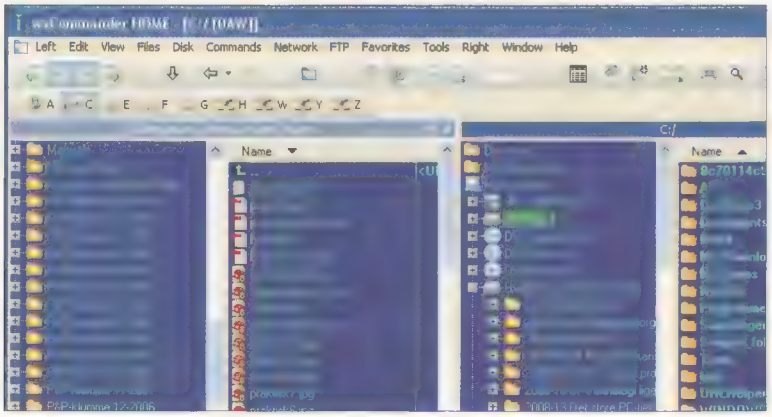

Programmet *wxCommander* kan betjenes med musen, men tasterne er det traditionelle valg. **F5** kopierer en fil, **F6** flytter den, mens **F7** laver en ny mappe, og **F8** sletter det valgte. Pas blot på, for der er tale om et effektivt værktøj, der gør præcis, hvad du beder om. Også hvis du beder om at flytte filer, som helst skulle blive liggende.

Gid udklipsholderen kunne håndtere flere udklip ad gangen

Windows har lige siden sin første udgave haft en udklipsholder til at gemme grafik, tekst og tal til senere brug. Det var smart, men desværre har funktionen overlevet stort set uændret igennem de 22 år. Der er hårdt brug for nye muligheder, når man markerer og kopierer til udklipsholderen – især for at kunne gemme mere end et enkelt objekt ad gangen.

Programmet *ClipX* er en erstatning, som absolut lever op til et moderne styresystem. *ClipX* kan rumme helt op til 1.024 forskellige klip, og man kan nemt vælge imellem de enkelte klip på skærmen. Programmet kan endda huske dine klip, selv om Windows har været lukket, og der er heldigvis også en smart søgefunktion.

Når *ClipX* er startet, overtager det den velkendte tastekombination **Ctrl + C**. På Spørg os-siderne finder du omtale af et lignende udklipsprogram.

ClipX
ligger under Aktuelle programmer

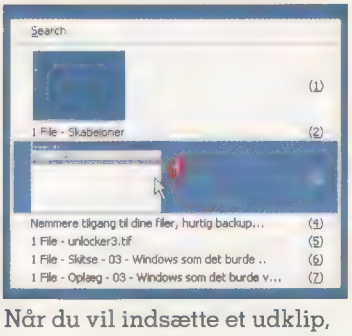

Når du vil indsætte et udklip, kommer en lille menu med en oversigt over klip til syne. Billeder og tekst fra udklippet kan ses direkte i menuen i *ClipX* 1.

"Det ville være praktisk med ekstra plads på Skrivebordet"

Hvis det er svært at få plads til alle ikoner og vinduer på én gang, kan du enten købe en 32-tommer kæmpeskærm med høj opløsning til en stor sum penge – eller snyde og have flere Skriveborde at vælge imellem. Den billige løsning hedder *Dexpot* – programmet er faktisk gratis, og det giver dig lige så mange ekstra "skærme", som du har lyst til. Du må dog tage til takke med at se på en ad gangen.

Hvert virtuelt Skrivebord i *Dexpot* er en skærm for sig. Hvert Skrivebord har sin egen **Proceslinje** og **Systembakke**. Du kan åbne lige så mange vinduer og programmer på hver skærm, som du har lyst og hukommelse til. Men du kan ikke lade vinduerne lappe hen over flere skærme.

Dexpot 1.4
ligger under Aktuelle programmer

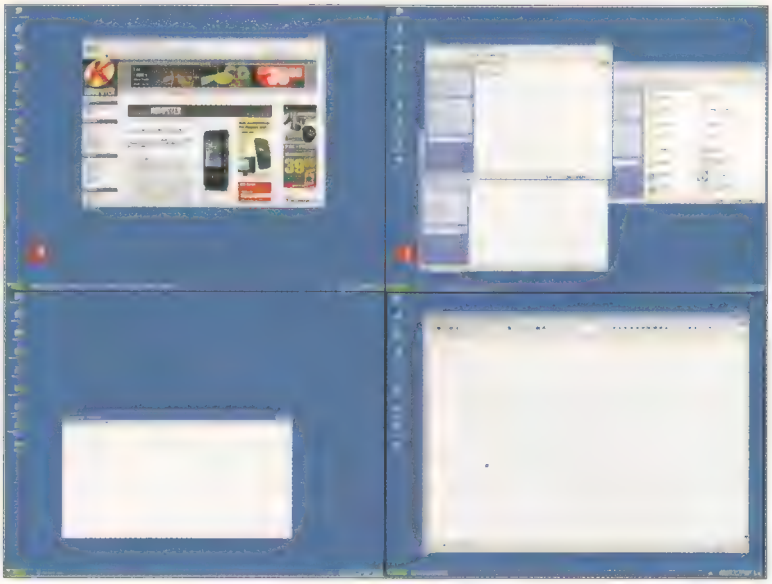

1 *Dexpot* giver dig flere Skriveborde på samme pc. **Alt** + **1** åbner skærm nummer 1 1, **Alt** + **2** 2 giver dig skærm nummer to, og så videre. Dobbeltklik på *Dexpots* ikon for at se alle skærmene.

"Hvis bare kommandoer med musen kunne erstatte navigationsknapper"

Hvis du er træt af at lede efter knapperne i *Internet Explorer*, er *MouseGestures* måske løsningen. Programmet byder på en række musekommandoer, der består af et højreklik og en bevægelse med musen. Fx betyder højreklik efterfulgt af en lige bevægelse mod venstre, at *Internet Explorer* skal gå en side tilbage i historikken. Hvis du højreklikker og foretager en lige bevægelse mod højre med musen springer browseren en side fremad.

MouseGestures 2.0.6.3
ligger under Aktuelle programmer

Højreklik, og vift med musen i browservinduet for at styre *Internet Explorer*. Musesporet viser samtidig bevægelsen 1.

"Gid tegneprogrammet i Windows var lige så godt som købeprogrammer"

Det bedste, man kan sige om Windows' indbyggede tegneprogram, *Paint*, er, at det ikke koster ekstra. Det ville ganske enkelt ikke have en chance i konkurrence med andre betalingsprogrammer. Selv om det følger med Windows, kan det gøres langt bedre.

Artweaver er et rigtigt tegne- og maleprogram med pensler, plug-in-udvidelser og lag – foruden et stort udvalg af kreative filtre, så du kan gøre billeder mere skarpe eller fx skabe en mosaik. *Artweaver* understøtter BMP, JPEG, PNG og mange andre billedformater, og du kan lave farveovergange, beskære og meget mere. Hele herligheden fylder tilmed blot 8 MB.

Man kunne let bruge en hel bog på at forklare funktionerne i *Artweaver*. Det har vi desværre ikke mulighed for på denne plads. Men har du prøvet et "rigtigt" billedbehandlingsprogram tidligere, er det let at komme i gang. Brugerfladen og værktøjspaletterne ligner dem, man fx finder i *Photoshop Elements*.

Artweaver 0.5.5+
ligger under Aktuelle programmer

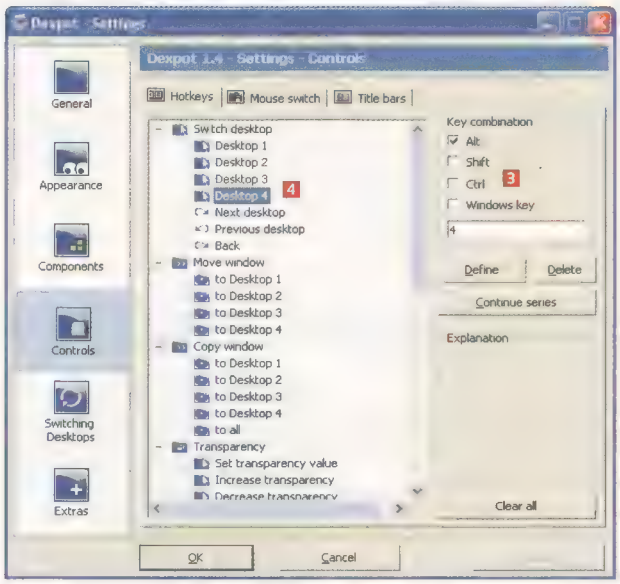

2 Der er blandt andet mulighed for at definere de tastekombinationer 3, der åbner de enkelte skærme 4.

Gid Firefox kunne styres med musefagter

Hvis du foretrækker *Firefox* frem for *Internet Explorer*, skal du ikke snydes for at navigere rundt på nettet med musefagter. Og her får du tilmed flere muligheder. Med *Mouse Gestures* nærmest tegner du symboler på skærmen, som herefter udfører en specifik kommando.

Mouse Gestures 2.0.3
ligger under Aktuelle programmer

Hvis bare musen kunne bruges mere kreativt

Med *Strokelt* kan du bruge musefagter ikke bare i browseren, men i Windows og en lang række programmer. Der findes masser af kommandoer, og du kan selv definere nye.

Strokelt
ligger under Aktuelle programmer

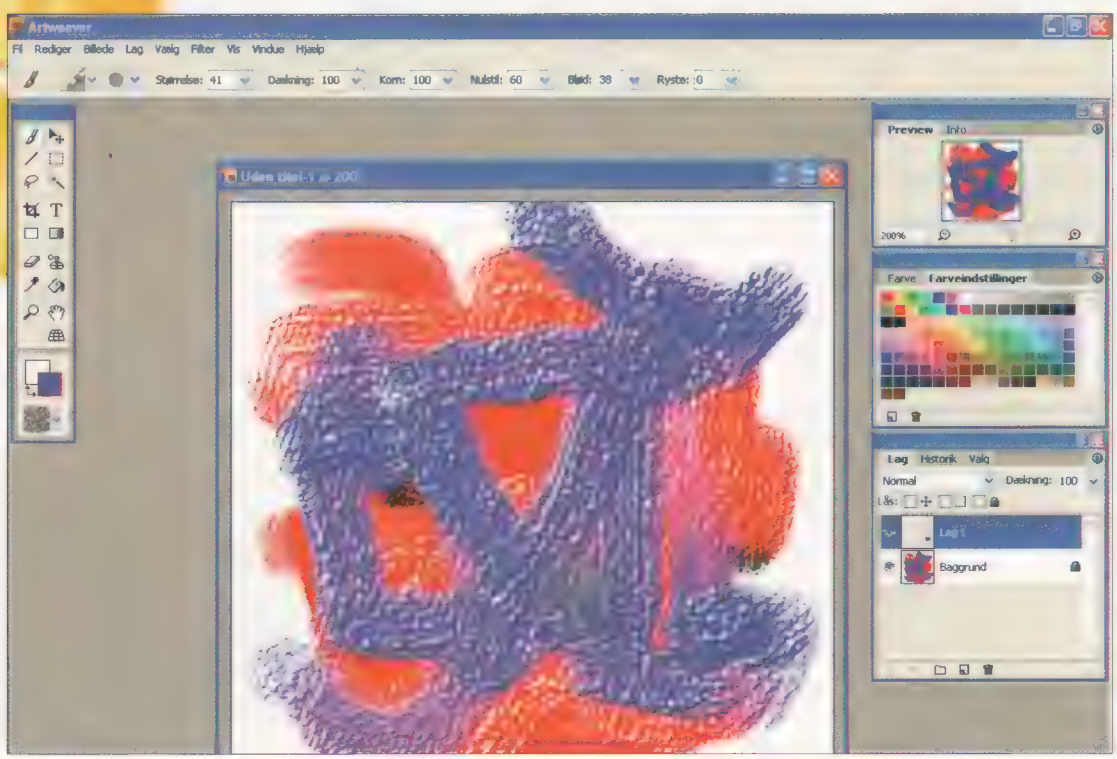

Artweaver har næsten samme funktioner som kostbare professionelle tegneprogrammer.

Jeg mangler godt nok en effektiv funktion til backup i Windows

En harddisk er et fantastisk stykke præcisionsmekanik, som kan opbevare stadig større mængder data på næsten ingen plads og lynhurtigt finde dem igen. Lige indtil den dag, hvor disken pludselig og uden varsel holder op med at fungere.

Den dag er det afgørende vigtigt at have en god sikkerhedskopi. Det får du lettest ved at betro opgaven til et fuldautomatisk backupprogram.

SyncBack kan med få museklik kopiere dine mest skattede dokumenter til en sikker placering. En ekstern harddisk er perfekt til opgaven, men programmet kan også kopiere filerne til en FTP-server, hvis du fx har et webhotel.

SyncBack V3.2.19.0
ligger under Aktuelle programmer

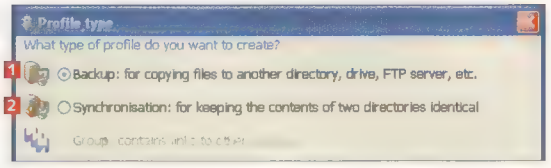

1 Første gang du bruger programmet, skal du oprette en profil og bestemme, om du vil sikkerhedskopiere filer 1 eller synkronisere indholdet af to mapper 2. Klik herefter på **OK**.

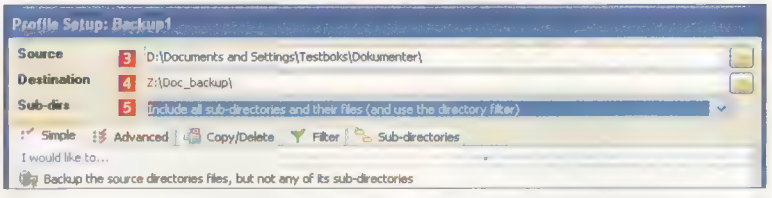

2 I programmets hovedvindue bestemmer du, hvilken mappe og eventuelt undermapper der skal kopieres 3, samt hvortil de skal kopieres 4. Du kan vælge mellem forskellige kopieringsmetoder – her kopieres mappen **Dokumenter** og alle dens undermapper til et eksternt drev 5. Gem helst kopien på et andet drev, fx en ekstern harddisk, for en backup på samme drev er værdiløs, hvis harddisken en dag bryder sammen. Klik på **OK** for at starte kopieringen.

Tænk, hvis jeg kunne redde de filer, som ved et uheld er blevet slettet

Hvor går filerne hen, når du tømmer Papirkurven i Windows? Ingen steder, såmænd. Slettede filer bliver liggende på harddisken og kan reddes med lidt hjælp, hvis du ved en fejl er kommet til at smide den eneste kopi af en vigtig rapport eller dine nyskrevne erindringer ud. *Undelete PLUS* kan gennemsøge harddisken for slettede filer og bringe dem tilbage igen.

Undelete PLUS findes i to udgaver: en almindelig til installation og en minimalistisk udgave, som kan køre direkte fra fx en USB-nøgle eller en cd, uden at man behøver at installere den på harddisken – og dermed risikere at ødelægge de filer, man prøver at redde.

Uanset hvilken udgave du vælger, skal du ruste dig med tålmodighed, for det kan tage timer at scanne disken igennem og finde de mange tusind slettede filer.

Undelete Plus 2.98
ligger under Aktuelle programmer

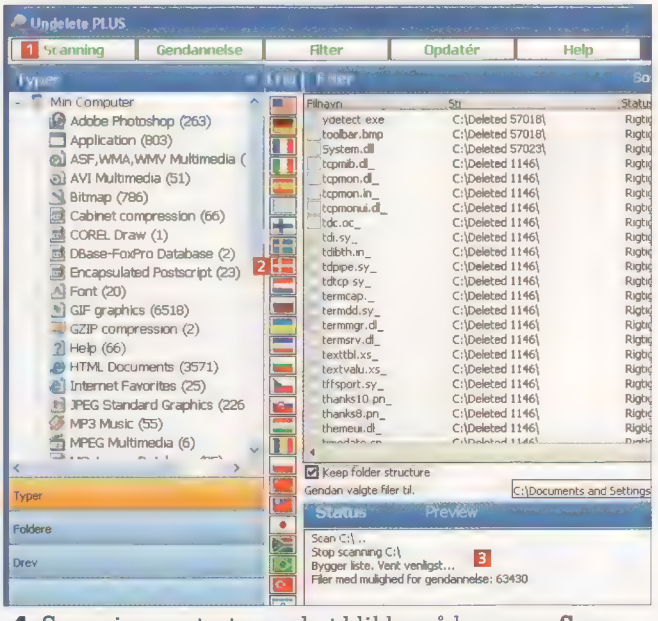

1 Scanningen startes ved at klikke på knappen **Scanning** 1. På flagene kan man vælge programmets sprog, herunder dansk 2. I dette tilfælde fandt *Undelete PLUS* over 63.000 filer, hvoraf de fleste kan gendannes 3.

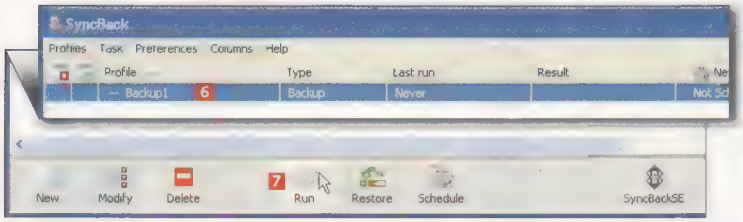

3 I dette vindue kan du se, hvilke backupper der er planlagt 6. Klik på **Run** 7 for at starte.

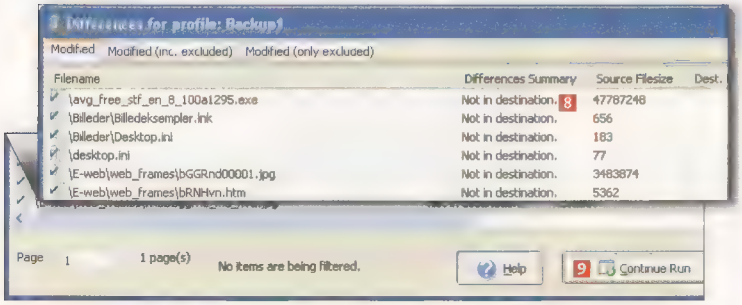

4 Inden kopieringen tjekker *SyncBack*, om der findes en tidligere backup. Det gør der ikke i dette tilfælde 8. Klik på **Continue Run** 9 for at fortsætte.

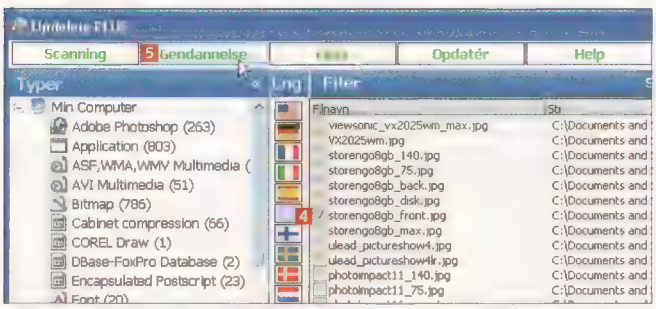

2 Marker de filer, der skal gendannes 4, og klik på **Gendannelse** 5.

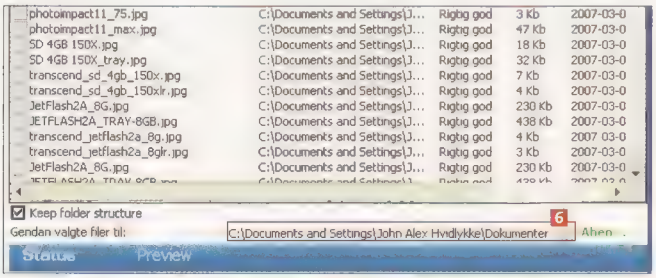

3 Ud for **Gendan valgte filer til** 6 definerer du, hvor de gendannede filer gemmes. Vælg evt. et andet drev.

Det irriterer mig, at nogle filer ikke kan slettes i Windows

Skal du slette en fil, er det blot at smide den i Papirkurven eller trykke på **Delete**-tasten. Nogle gange kan Windows imidlertid holde så godt fast på filer og mapper, at de ikke kan slettes. Det kan *Unlocker* klare. Programmet kapper alle Windows' bånd til de genstridige filer, så de kan slettes, flyttes eller kopieres normalt. Programmet gør intet væsen af sig, men lever sit stille liv i systembakken i skærmens nederste højre hjørne.

Unlocker 1.8.7
ligger under Aktuelle programmer

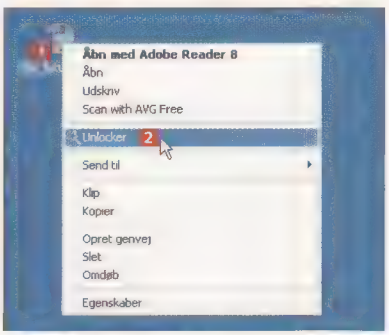

1 Højreklik på den låste fil 1, og vælg **Unlocker** 2 fra genvejsmenuen.

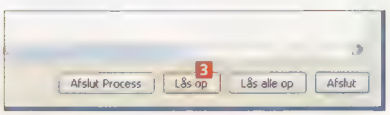

2 Nu vises filen i vinduet. Klik på knappen **Lås op** 3.

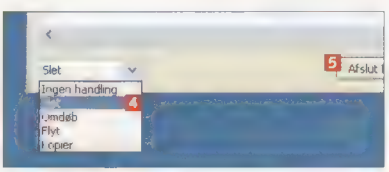

3 Hvis du fx vil frigøre filen for at slette den, vælger du **Slet** i boksen nederst til venstre 4 og klikker på **Afslut Process** 5.

Det kunne være smart med ikoner i forskellige farver

Trods mange flotte ikoner i Windows kan det være svært at få overblik, når der ligger 75 ens mapper på Skrivebordet. Som et alternativ til at rydde op kan du bruge *Folder Marker* til at give mapperne forskellige farver og dermed skabe lidt overblik i forvirringen. Du kan fx give mapper med billeder af børn eller børnebørn den samme farve.

Folder Marker 1.4
ligger under Aktuelle programmer

1 *Folder Marker* er let at bruge. Udvælg den mappe, du vil ændre udseende på, under **Folder** 1, og vælg dens nye ikon i feltet **Folder Icon** 2. Man kan på tre faner vælge mellem farvede ikoner 3, ikoner med forklarende symboler 4 og egne importerede ikoner 5. Afslut med et klik på **Apply**.

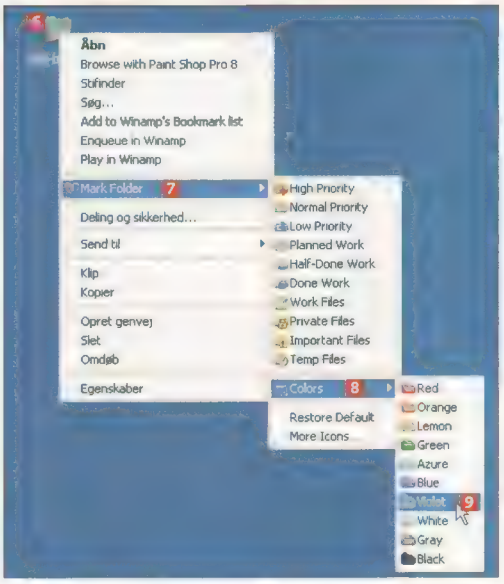

2 En endnu lettere måde er at højreklikke på den mappe, der skal ændres 6, vælge **Mark Folder** 7, **Colors** 8 og så vælge ikonets farve 9. Man kan kun vælge én mappe-egenskab, altså ikke både symboler og anden farve på samme tid.

Gid man kunne gå tilbage i tiden og redde en overskrevet fil i Windows

Tre millisekunder er cirka den tid, der går, fra man trykker på **Enter**-tasten, og til man opdager, at man har gemt en forkert udgave af filen og overskrevet den version, man skulle beholde.

Ejere af nyere Mac-computere kan redde den slags hverdagskatastrofer med *Time Machine*, der kan stille tiden tilbage og finde frem til de foregående udgaver af dokumenter. Sådan en funktion findes også i *Vista*, men for at få adgang til den kræves overraskende nok et ekstra program, der ikke er en del af *Vista Home Premium*-pakken. Desværre er denne mulighed ikke tilgængelig for brugere af *Windows XP*.

Shadow Explorer kan åbne for den "hemmelige" funktion og give dig dine forsvundne dokumenter og filer tilbage. Men det er altså kun i *Windows Vista*, det kan lade sig gøre.

Shadow Explorer
ligger under Aktuelle programmer

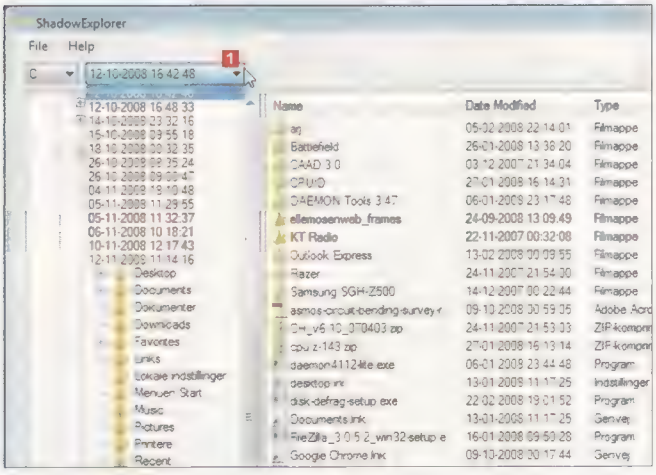

1 *Shadow Explorers* vindue ligner den almindelige *Stifinder* i *Windows Vista*, hvor man kan se mapper og filer på harddisken. Det, der gør den anderledes, er kombinationsboksen øverst, hvor man kan vælge, hvilken dato man vil se 1. Her har vi stillet uret en måned tilbage og ser på Skrivebordet fra dengang.

Gid det var muligt at brænde tro kopier af mine cd'er i Windows

Windows har godt nok en indbygget cd-brænder, men den har kun de allermest nødvendige funktioner og mangler blandt andet evnen til at brænde såkaldte "ISO-billeder", som er nøjagtige kopier af en cd's indhold og opbygning. Det er en mangel, da mange store downloads, fx Service-pakker til Windows og Linux-udgaver, findes som ISO-filer. Løsningen hedder *ISO Recorder*, og programmet kan også brænde dvd'er, dog kun i *Vista*-udgaven.

ISO Recorder er ikke et separat program, men glider ubemærket ind i *XP*'s indbyggede brænderfaciliteter. *ISO Recorder* findes i hele tre versioner. Har du *Windows 2000* eller *XP* i *Service Pack 1*-udgaven, skal du bruge den første version. Version 2 dækker *XP* med *Service Pack 2* og *Service Pack 3*. Har du *Vista*, skal du bruge version 3 af *ISO Recorder*. Alle tre findes på cd'en, der følger med dette blad.

ISO Recorder

ligger under Aktuelle programmer

2 Du bringer den tabte fil tilbage til nutiden ved at højreklikke på den 2 og vælge **Export...** 3.

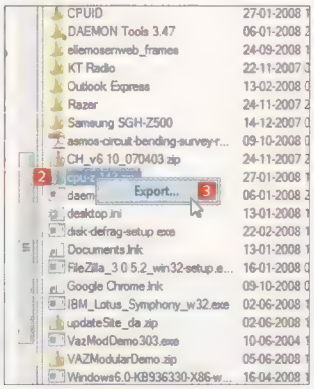

3 Nu er filen blevet genskabt – en måned efter at den blev slettet 4.

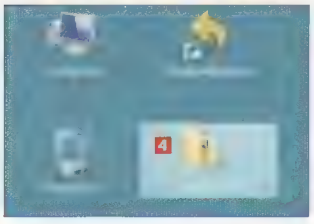

Det bør være hurtigere at kopiere filer på pc'en

Navigation i Windows er simpelt: Bare klik og træk for at kopiere eller flytte filer. Det er simpelt, men hverken hurtigt eller effektivt. Det er derimod *TeraCopy*, som lynhurtigt kan kopiere eller flytte masser af filer mellem mapper og drev. Du kan sætte flere filer i kø, standse en proces midlertidigt og meget mere.

TeraCopy 1.22

ligger under Aktuelle programmer

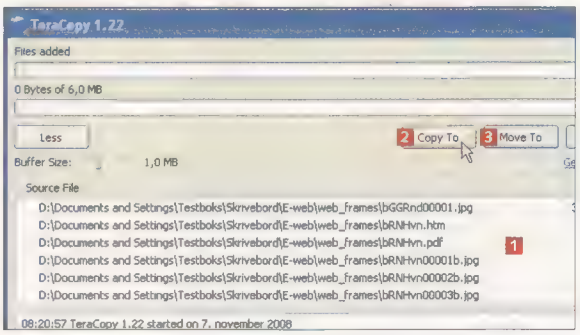

1 Start med at trække de filer eller mapper, der skal kopieres, ind i programmets vindue 1. Klik på **Copy To** 2, og angiv placeringen på din harddisk. Skal du flytte filer, sker det tilsvarende, med knappen **Move To** 3. *TeraCopy* overtager også Windows' almindelige træk og slip-kopiering.

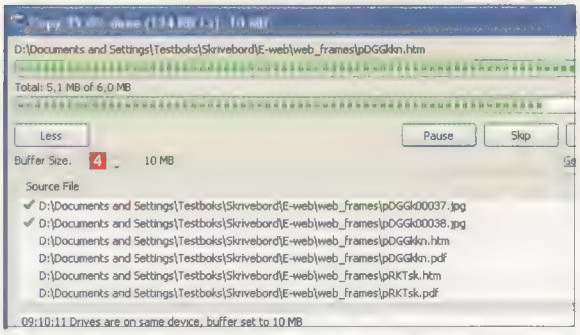

2 Nu kopieres eller flyttes filerne til den angivne mappe. Med **Buffer Size** 4 kan du bestemme, hvor meget hukommelse der skal afsættes som mellemlager. Jo mere buffer, desto mindre belastes computerens ydelse under kopieringen – til gengæld bruges en større del af hukommelsen.

10 supertips til IrfanView

Med det gode, gratis billedbehandlingsprogram IrfanView er det en smal sag at få det bedste ud af dine digitale billeder. Få overblikket, juster farver, lys og kontrast, og print resultaterne i et snuptag. Her får du de 10 bedste tips og tricks til IrfanView.

IrfanView har længe været et af Komputer for alles foretrukne programmer til billedbehandling og en populær genganger blandt programmerne på cd'en. Det er nemt at arbejde med, har masser af smarte funktioner, og så er det helt gratis for private brugere. I blad nummer 17-2008 bad vi jer læsere om at sende os jeres bedste bud på tips og tricks til *IrfanView*, og det er der kommet en bunke rigtig gode og nyttige forslag ud af – alle udvalgte tipgivere har fået tilsendt en præmie.

Med *IrfanView* er det virkelig nemt at få overblik over de mange billeder, som hober sig op på harddisken. Når billederne er åbnet, er det ingen sag at justere farver, kontrast og lys og gøre de færdige resultater skarpe og indbydende. Du kan også lave et flot lysbilledshow, scanne billeder ind eller give en serie af dine billeder meningsfulde navne. Alt det og meget mere kan du læse om på de følgende sider.

Han skabte IrfanView

Billedbehandlingsprogrammet *IrfanView* er udviklet af og opkaldt efter den bosniske programmør Irfan Skiljan, uddannet på det tekniske universitet i Wien. Det var også her, at den allerførste udgave af den lille snedige billedbehandler så dagens lys allerede i 1995. Siden er der dog sket meget med *IrfanView*, der løbende er blevet udviklet, så det i dag faktisk kan konkurrere med mange købeprogrammer. Irfan Skiljan, som ses på billedet til højre, mener, at det er urimeligt, at de private brugere skal betale ret meget for deres programmer. Og selv om lige netop *IrfanView* er gratis for private brugere, kan Irfan Skiljan sagtens tjene penge på det, da virksomheder skal betale for programmet.

I IrfanView kan du hurtigt og nemt få meget mere ud af dine digitale billeder.

IrfanView på dansk

Sproget i IrfanView er engelsk, men med en lille sprogpakke kan du hurtigt lave det om til dansk. Sprogpakken samt installationsvejledning ligger på cd'en, og når du har installeret sprogpakken kan den vælges i programmets menu.

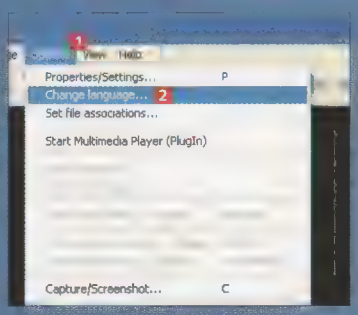

1 Start IrfanView. Vælg Options 1 i den øverste menu, og klik på Change language... 2

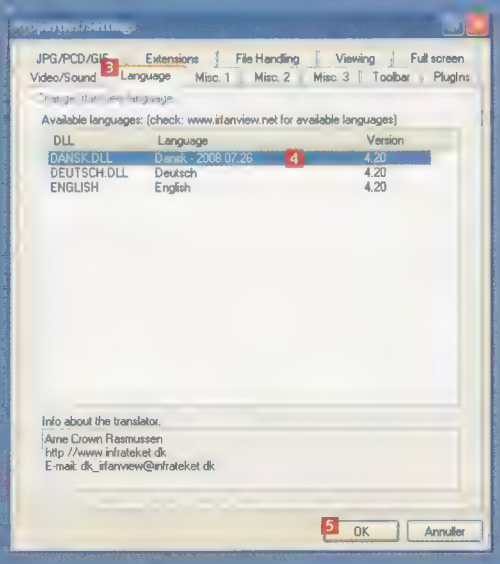

2 Klik på fanebladet Language 3 og vælg DANSK. DLL 4 Klik på OK 5 Nu vises alle menuer på dansk.

2 Juster lys og farver

Uanset hvor smart og dyrt et digitalkamera du har, er det nærmest uundgåeligt, at der dukker et par dårligt belyste billeder op hist og her. Heldigvis er problemet ikke større, end at *IrfanView* kan løse det med få museklik.

1 Åbn billedet, som skal forbedres, ved at vælge det i **Åbn**-menuen 1. Vælg **Billede** 2, og klik på **Justere Farver...** 3.

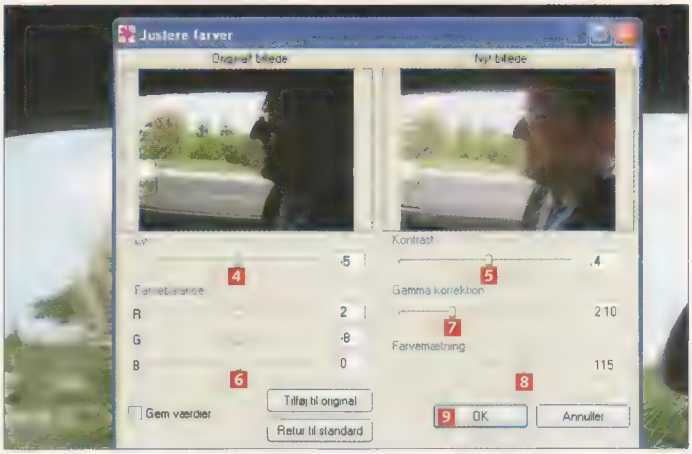

2 Her er værktøjet, hvor du kan forbedre lyset 4, kontrasten 5, farvebalancen 6, gammakorrektionen 7 og farvemætningen 8. Du kan eksperimentere dig frem til de bedste resultater ved at hive skyderne mod højre eller venstre. Klik på **OK** 9, når du er tilfreds.

3 Scan dine gamle fotos ind

Hvis du har en scanner tilsluttet din pc, er det ingen sag at give alle familiens gamle papirfotos evigt liv på harddisken.

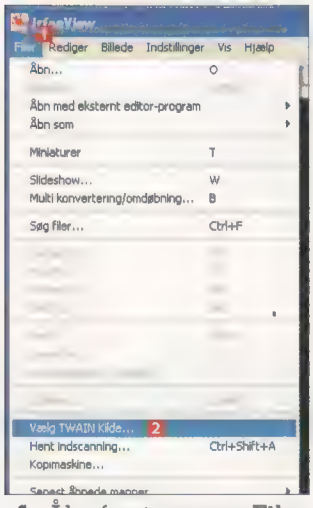

1 Åbn først menuen **Filer** 1, og klik på **Vælg TWAIN Kilde...** 2 for at vælge din scanner.

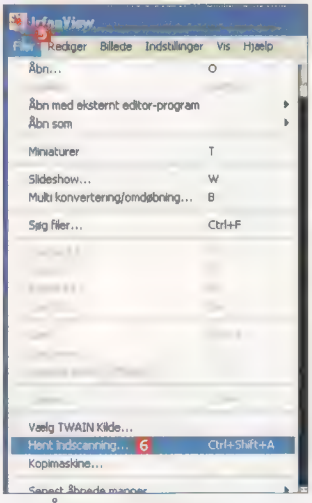

3 Åbn **Filer** 5 igen, og vælg denne gang **Hent indscanning...** 6.

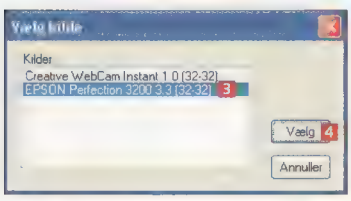

2 Marker scanneren 3 i oversigten. Typisk vil listen indeholde både scannere og webkameraer. Klik på **Vælg** 4.

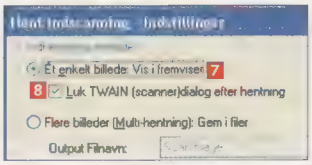

4 Marker **Ét enkelt billede** 7, og sæt flueben i **Luk TWAIN** 8. Klik på **OK**. Nu åbner *IrfanView* din scanners software, hvor du kan scanne dine billeder ind, som du plejer.

4 Det lynhurtige overblik

IrfanView giver det lynhurtige overblik over de digitale fotos, som ligger spredt i forskellige mapper på harddisken. Programmet kan åbne et browservindue og vise alle fotos som miniaturer – så kan du nemt og hurtigt danne dig et overblik og åbne de fotos, som du vil arbejde videre med.

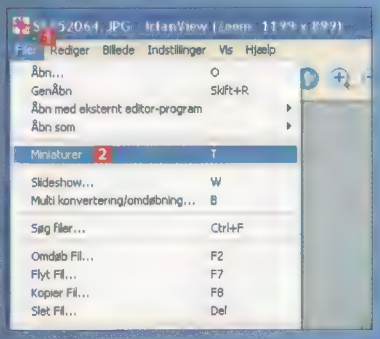

1 Klik på menuen **Filer** 1 øverst til venstre, og vælg **Miniaturer** 2.

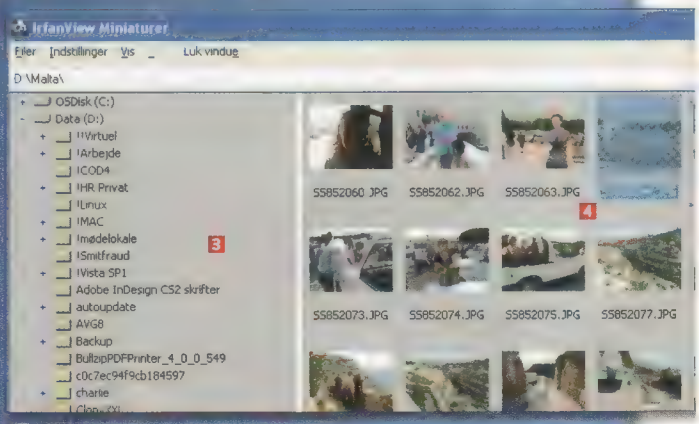

2 Når du klikker på en mappe i venstre side af vinduet 3, vises billederne i mappen i miniatureformat i højre side af vinduet 4. Du åbner et foto ved at dobbeltklikke på det.

LIGGER PÅ CD 3

InfanView ligger under Aktuelle programmer

5 Omdøb flere billeder på én gang

Når du knipser løs med dit digitalkamera, gemmes billederne med håbløse og intetsigende navne som IMG001, IMG002 og så videre. Med *IrfanView* kan du nemt navngive en hel mappe med billeder på én og samme gang – fx Sommerferie 2008 efterfulgt af et nummer.

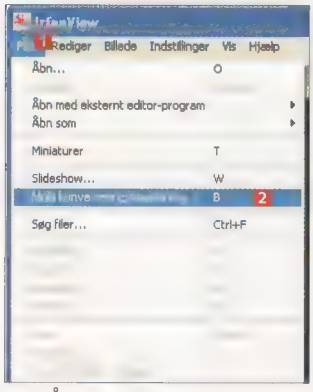

1 Åbn menuen **Filer** 1, og klik på **Multi konvertering/omdøbning ...** 2.

2 Sæt markering i **Multi-omdøbning** 3. Åbn mappen, der indeholder dine billeder 4, og marker de billeder, som skal omdøbes 5. Klik på **Tilføj** 6, eller træk billederne ned i vinduet forneden 7. Skriv billedernes nye navn i tekstfeltet 8. Tegnene **###** betyder, at billederne får et trecifret tal tilføjet automatisk efter navnet – altså 001, 002 og så videre. Klik på **Gennemse** 9 for at vælge, hvor på harddisken de omdøbte billeder skal gemmes, eller skriv selv en mappesti i tekstfeltet 10. Til sidst skal du klikke på **Udfør Multi-job** 11 for at omdøbe alle de valgte billeder.

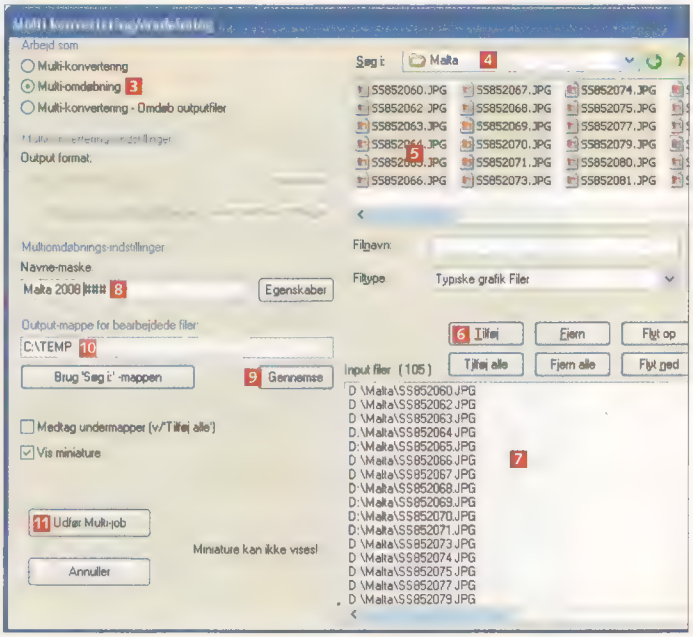

SÅDAN

Hvis du bare vil navngive et enkelt billede, kan det klares i *IrfanViews* browser. Åbn browseren med et tryk på genvejstasten **T**, højreklik på billedet, og vælg **Omdøb**.

6 Udskriv flere fotos samtidig

Hvis du har en stor stak digitale feriefotos, som du gerne selv vil udskrive derhjemme, kan du hurtigt sætte *IrfanView* til at printe dem alle sammen med det samme. På den facon slipper du altså for at skulle bøvle med udskriftsindstillingerne for hvert enkelt foto, som skal udskrives – også her klarer *IrfanView* de kedelige rutiner.

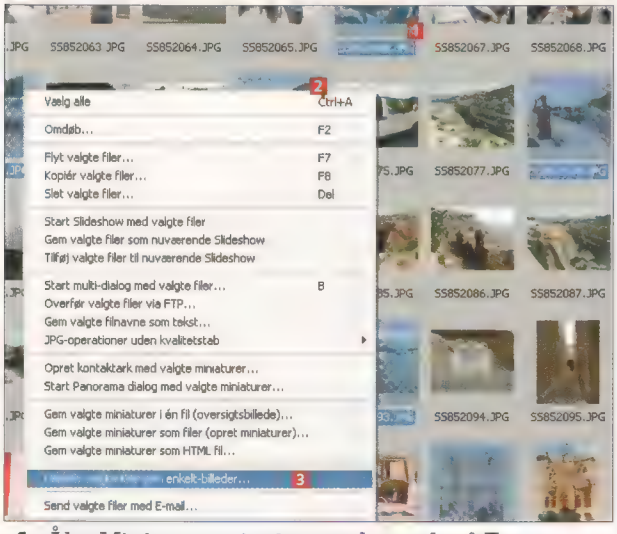

1 Åbn Miniaturer-visning med et tryk på **T**-tasten. Klik dig ind på mappen med dine billeder. Hold **CTRL**-tasten nede, og klik med venstre museknap på alle de billeder, du vil udskrive 1, så de bliver markeret. Når du er færdig, skal du højreklikke på et af de markerede billeder 2 og vælge **Udskriv valgte filer som enkelt-billeder ...** 3.

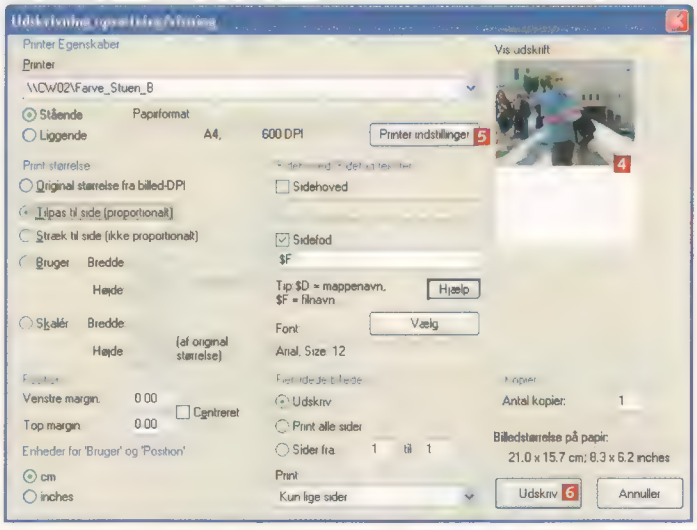

2 Nu åbner en print-dialogboks, hvor du kan indstille, hvordan billederne skal udskrives. Du kan se dine indstillinger på miniaturen til højre 4. Klik på **Printer indstillinger** 5 for at indstille din printer og papirtype. Når du har gjort det denne ene gang, udskrives alle billeder med de samme indstillinger. Læg en stak fotopapir i din printer, og klik på **Udskriv** 6.

Beskær dine billeder

Det kan ske for selv den bedste fotograf, at man får noget af baggrunden med på sine billeder, selv om det ikke lige var meningen. Heldigvis er det nemt at beskære billederne med *IrfanView*.

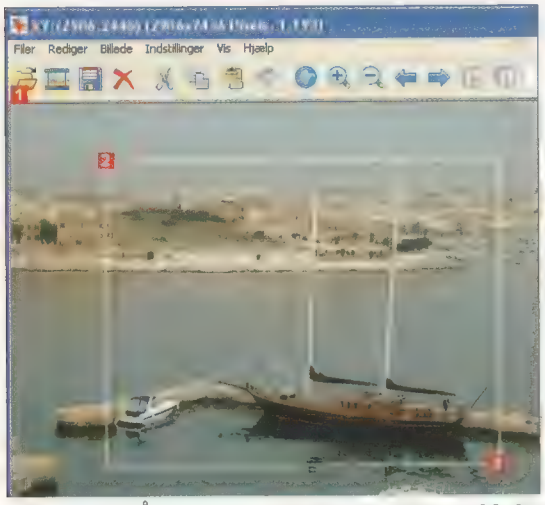

1 Klik på **Åbn**-menuen 1, og find frem til billedet, som skal beskæres. Her vil vi skære til omkring de to både. Klik i det ene hjørne med musen 2, hold knappen inde, og træk en markering om det område, du vil beholde 3. Slip knappen, og gå videre til næste trin.

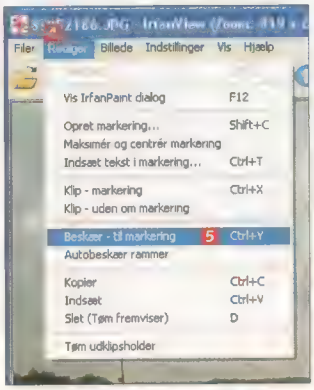

2 Klik på **Rediger** 4, og vælg **Beskær - til markering** 5.

Smarte genveje

Efterhånden som du lærer at bruge *IrfanView*, kan du spare masser af tid ved at anvende de mange indbyggede genveje, i stedet for at klikke dig igennem menuerne med musen. Her er de smarteste tastaturgenveje.

+	Zoom ind
-	Zoom ud
Mellemrumstast	Åbn næste billede
Enter	Skift mellem vindue og fuld skærm
Pause/ Break	Sæt et slideshow på pause
T	Vis miniaturer
B	Omdøb mange filer på én gang
C	Tag et billede af skærmen
L	Roter billedet 90 grader mod venstre
R	Roter billedet 90 grader mod højre
CTRL + Z	Fortryd handling
SHIFT + M	Send billedet med e-mail
SHIFT + Y	Fjern røde øjne
Dobbeltklik	Vis billedet i fuld skærm

Opret og print et ark med miniaturer

Når du kommer hjem fra ferien og har fået lagt de hundredvis af billeder fra digitalkameraets hukommelseskort over på pc'ens harddisk, kan *IrfanView* hjælpe dig med at printe et eller flere miniatureark med alle billederne på. Så kan du lynhurtigt afgøre, hvilke fotos der fortjener en plads i albummet.

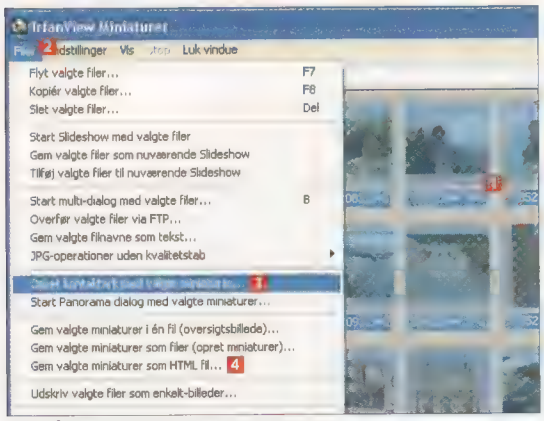

1 Åbn Miniaturer-visning med et tryk på **T**-tasten. Bladr frem til og marker de billeder, du vil have printet på miniature-arket – tast **CTRL + A** for at markere alle 1. Klik på **Filer** 2, og vælg **Opret kontaktark med ...** 3. Hvis du har din egen hjemmeside, kan du lave en HTML-fil med dine billeder ved at klikke på **Gem valgte miniaturer som HTML fil ...** 4.

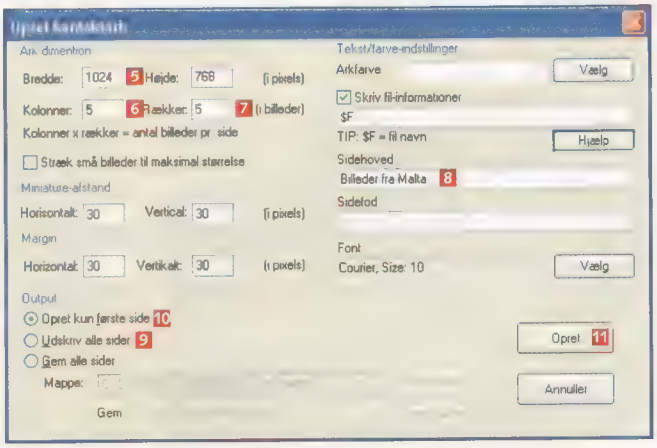

2 Vælg en størrelse (i pixels) for dit nye ark 5 – eller lad standard-indstillingen være. Vælg, hvor mange billeder der skal vises lodret 6 og vandret 7. Skriv eventuelt et sidehoved 8, der beskriver dine billeder. Hvis du vil udskrive alle arkene med det samme, skal du markere i **Udskriv alle sider** 9. Ellers skal du vælge **Opret kun første side** 10 og til sidst klikke på **Opret** 11.

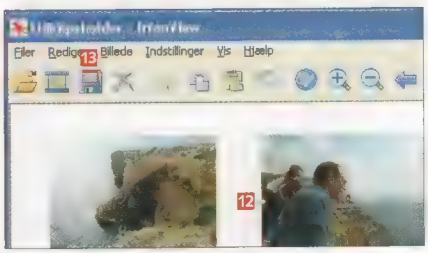

3 Det tager et øjeblik, så er dine ark oprettet 12. Du kan nu gemme dem 13 som en billedfil eller udskrive dem ved at taste **CTRL + P**.

LIGGER PÅ CD 3

IrfanView ligger under Aktuelle programmer

9 Tag et billede af skærmen

Nogle gange fanger noget på skærmen interessen – fx en sjov hjemmeside – eller måske vil du tage et skærmskud af en uforståelig dialogboks og sende det til Komputer for alle. Med *IrfanView* kan du "fange" et udsnit af eller hele skærmbilledet og gemme det som en billedfil.

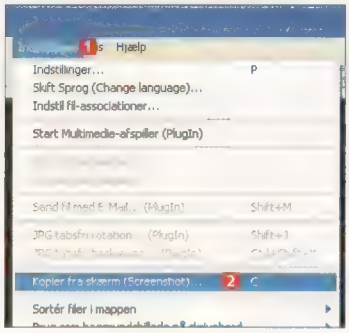

1 Vælg **Indstillinger** 1, og klik på **Kopier fra skærm ...** 2.

2 Hvis du vil tage et skærmskud af hele Skrivebordet, skal du markere den øverste indstilling 3. Du kan også fange det forreste vindue på skærmen 4 og slippe for ikoner og andre forstyrrende elementer på dit skærmskud. Sæt markering i **Genvejstast** 5, og tryk en tastekombination – eller brug standarden, som er **CTRL + F11**. Sæt flueben i **Medtag musemarkør** 6, hvis du vil kunne se markøren på dit skærmskud. Sæt markering i **Vis klippet billede i fremviser** 7 for med det samme at vise skærmskuddet i *IrfanView* – herfra kan du gemme det i det format, du ønsker. Til sidst skal du klikke på **Start** 8.

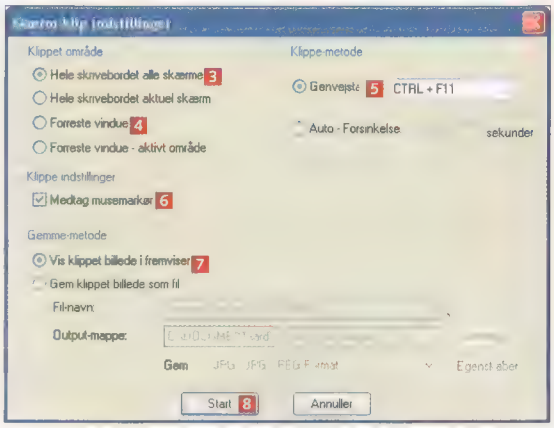

10 Lav et lysbilledshow med musik

Der er ingen grund til selv at skifte mellem billederne, når de skal vises frem for vennerne og familien. Med *IrfanView* kan du nemlig lave et flot lysbilledshow med underlægningsmusik.

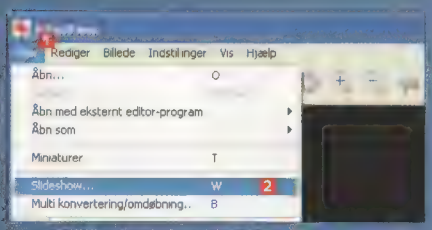

1 Klik på menuen **Filer** 1, og vælg **Slideshow ...** 2.

3 Vælger du at gemme som EXE/SCR-fil, kan du enten lave en eksekverbar fil 12, som du bare skal dobbeltklikke på for at se slideshowet, eller en pauseskærm til Windows 13. Vælg, hvor på harddisken filen skal gemmes 14, giv den et navn 15, og klik på **Opret** 16.

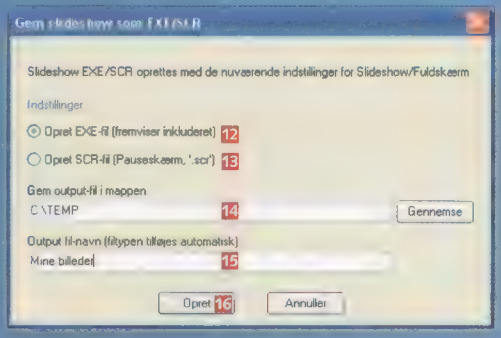

2 Ud for **Filtype** 3 skal du vælge **Alle filer (*.*)**. Find og marker så den ønskede musik i MP3-format ved at vælge fx musikmappen 4 i mappelisten. Klik på **Tilføj** 5, så musikken kommer til at ligge øverst 6 i oversigten forneden. Nu er det tid til at tilføje dine billeder. Vælg mappen, hvor dine billeder befinder sig 4. Marker dem, der skal med i lysbilledshowet, og klik på **Tilføj** 5. Herefter lægger de sig ned i oversigten 7 under musikken, som du valgte tidligere. Ud for **Automatisk efter** 8 bestemmer du, hvor længe hvert billede skal vises, før det automatisk skifter til det næste. Sæt flueben i **Gentag MP3-filer** 9 for at få musikken til at køre i en løkke. Marker i **Afspil i fuldskærmstilstand** 10, så slideshowet vises i fuldskærm. Ellers klik på **Gem slideshow i EXE/SCR-fil** 11.

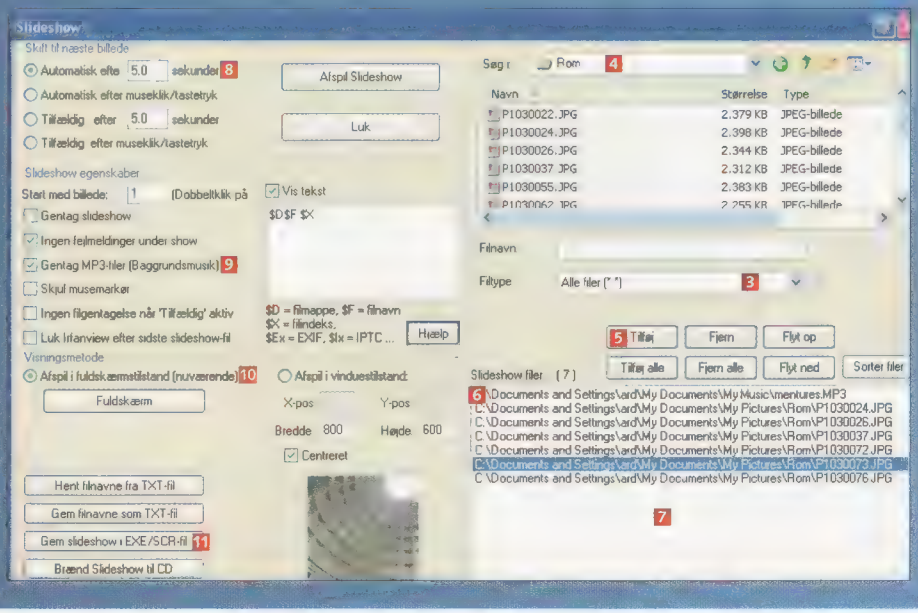

OPRET DIT EGET SOCIALE NETVÆRK:

Mød dine na

Indkald naboerne til møde på internettet. Diskuter vedligeholdelsen og snerydningen af vejen, eller bestem jer for højden på hækken. De sociale netværk giver masser af smarte muligheder, og vi viser, hvordan du opretter dit helt eget.

Perfekt til bl.a. foreninger, klubber og bestyrelser

Sådan ser jeres netværk ud

De enkelte sociale netværk på Ning ser forskellige ud, for farver, baggrunde og menupunkter kan tilpasses den enkelte gruppe. Størstedelen af layoutet er dog det samme netværkene imellem. Vores eksempel her er et netværk for folk med grønne fingre.

Dette er din personlige menu. Den giver adgang til at sende og læse interne e-mails, tilføje et profilbillede og til at indstille, hvornår netværket skal sende dig påmindelser om nye debatindlæg, deltagere eller interne beskeder.

Netværket er delt ind i sektioner, og menubjælken giver en hurtig oversigt. I dette tilfælde er der blandt andet genveje til et fotoalbum, debatforum og en begivenhedskalender. Du vælger selv, hvilke sektioner og dermed de menupunkter du vil bruge i dit netværk.

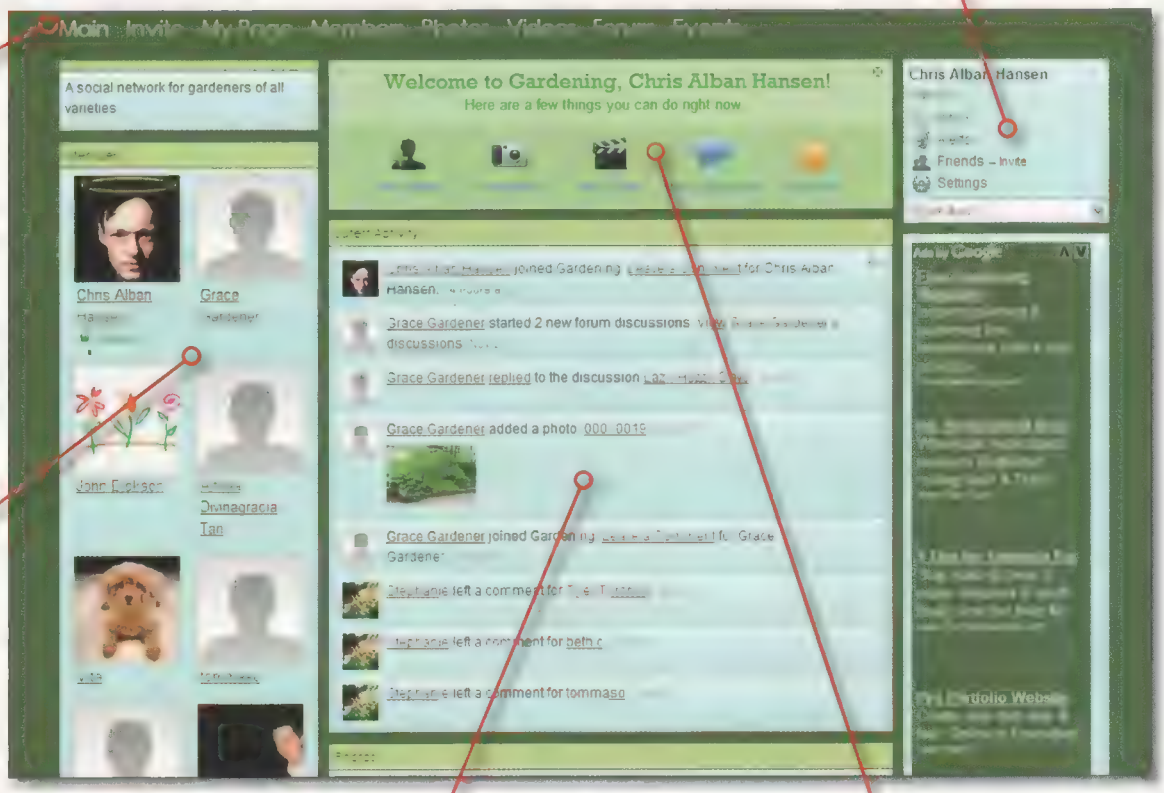

Her ses et udvalg af profilbilleder på medlemmerne i netværket. Du kan også se, om de enkelte medlemmer er online. Profilbillederne er samtidig genveje til netværkets profiler, hvor du kan læse personlige informationer eller sende interne e-mails.

I den brede kolonne i midten er der en oversigt over den seneste aktivitet. Det kan være korte sætninger, der fortæller, at Grethe har indsat nye billeder i fotoalbummet, eller at Jørgen har startet en ny debat i forummet. Som udgangspunkt findes Ning endnu ikke på dansk, men derfor kan man sagtens skrive på dansk alligevel – og man kan også selv oversætte Ning til dansk.

Ikonerne er genveje til nogle af de funktioner, som man oftest bruger i netværket. Du kan eksempelvis invitere andre til at deltage i netværket, indsætte billeder i fotoalbummet eller sætte et emne til debat.

Af Chris Hansen. Illustration: iStockphoto © Alex Slobodkin.

boer på nettet

SÅDAN!
Opret dit helt eget sociale netværk for fx en klub eller en forening.

DET SKAL DU BRUGE
- Pc med internetadgang

UDGIFTER
- Ingen

TIDSFORBRUG
5 minutter

WEBADRESSE
- www.ning.com

SVÆRHEDSGRAD
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Måske kender du allerede Facebook eller MySpace. De såkaldte sociale netværk, som giver mulighed for at komme i kontakt med dem, du kender ude fra den virkelige verden. Det kan være dem, du sprang soldat med, de gamle klassekammerater eller de flinke naboer fra villavejen.

Sociale netværk kan også bruges til at dele viden i en lille lukket forsamling. Fx til planlægning af en polterabend eller som opslagstavle for alle medlemmerne af grundejerforeningen.

Med udgangspunkt i grundejerforeningen viser vi, hvordan du nemt og hurtigt opretter dit helt eget sociale netværk. Den gratis onlinetjeneste Ning gør det enkelt for dig og dine naboer at engagere jer i grundejerforeningen, uden at I nødvendigvis skal finde en dato, hvor alle har tid til at mødes. Som en ekstra bonus behøver man heller ikke tjekke Ning dagligt, for når medlemmerne opretter nye begivenheder, kan Ning automatisk sende e-mail-invitationer ud til alle interesserede medlemmer.

1 Opret et netværk og en ny bruger i samme omgang

Der skal kun få klik til, og så har du både oprettet et nyt netværk og en ny bruger på Ning. Udgangspunktet er at lave et socialt netværk for grundejerforeningen. Processen er på engelsk, men hvis du blot følger trinene i denne guide, så er du hurtigt i gang.

1 Allerførst skal du åbne *Internet Explorer* og navigere hen på Nings forside. Når netværket først er oprettet, får dit netværk sin helt egen internetadresse, som du og de andre medlemmer kan logge ind fra.
www.ning.com

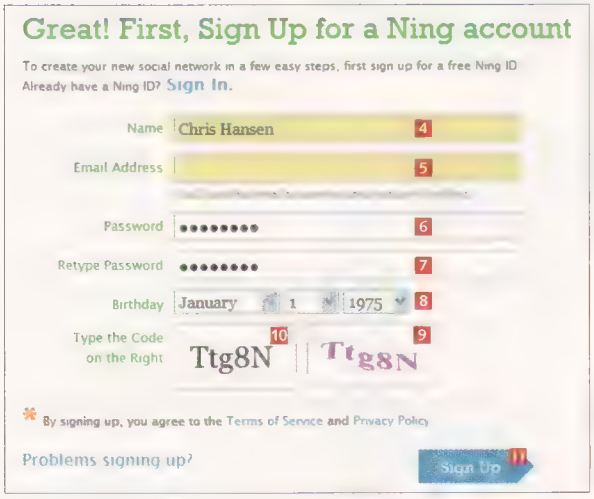

2 Formularen med de to felter øverst i billedet bruger du til at oprette netværket. Det første felt hedder **Name Your Social Network** 1. Her skriver du navnet på det nye netværk, som du opretter. Vi kalder vores for Grundejerforeningen. I feltet nedenunder, **Pick a Web Address** 2, skriver du den ønskede internetadresse til netværket. Første del af adressen kan du vælge frit, resten af adressen får automatisk tilføjet .ning.com. Vores netværk får adressen grundejerforeningen.ning.com. Når du har udfyldt de to felter, trykker du på **CREATE** 3.

3 Næste trin er at oprette dig som ny bruger. I det første **Name**-felt 4 skriver du dit navn og efternavn. Dernæst skriver du din e-mail-adresse 5, vælger et kodeord 6, gentager det nye kodeord i **Retype Password**-feltet 7 og vælger din fødselsdato 8. Til sidst skal du skrive de forvredne lilla bogstaver 9 i kontrolfeltet til venstre for 10. Læg mærke til, at der kan være forskel på store og små bogstaver. Klik til sidst på **Sign Up** 11.

FORTSÆTTES PÅ NÆSTE SIDE

FORTSAT FRA FORRIGE SIDE

4 Her er grundindstillingerne for det nye netværk. Det, du indtaster her, kan altid rettes senere, hvis du fortryder noget af det. Det første felt er allerede udfyldt 12. Det er navnet på netværket, som du valgte i trin 1. **Privacy** 13 handler om, hvorvidt netværket skal være åbent for alle, **Public** (offentligt) eller kun for inviterede medlemmer, **Private**. Grundejerforeningens netværk skal udelukkende være for Villavejens beboere. Det næste felt hedder **Tagline** 14 og er et slogan, der kort beskriver netværket. Vores slogan er *Villavejens naboer*. **Description** 15 kan være en lidt længere beskrivelse af netværket. Til sidst skal du vælge sproget, **Language** 16. Dansk er endnu ikke en valgmulighed, men man kan sagtens skrive på dansk og også selv oversætte Ning senere, hvis man vil. Klik på **Next** 17 for at gå videre til næste trin.

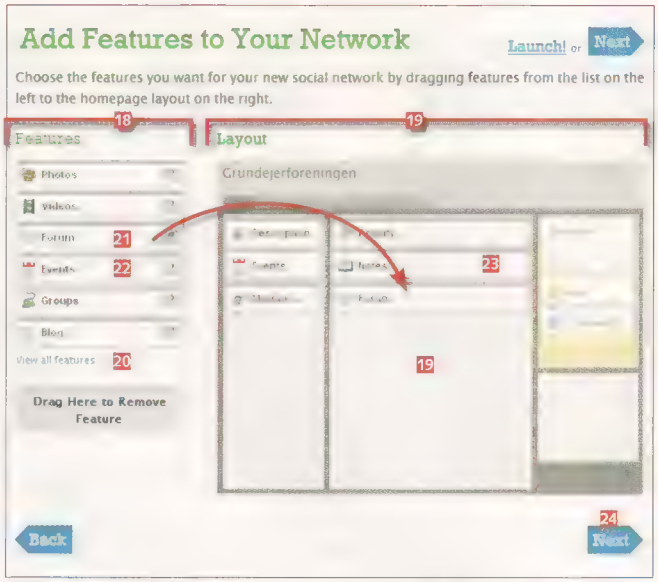

5 Her vælger du både layoutet og de funktioner, der skal være tilgængelige på netværkets hjemmeside. Funktionerne er listet i kasserne til venstre 18, mens layoutet er vist lige til højre for 19. Ved at klikke på kasserne med funktioner og holde musens venstre knap nede kan du trække dem hen på layoutet. Du vælger selv, hvor de skal stå, og hvor mange af dem du vil benytte dig af. Det kan selvfølgelig også ændres senere. Klik på **View all features** 20 under kasserne til venstre for at se alle tilgængelige funktioner. Til grundejerforeningen har vi brug for **Forum** 21, **Events** (begivenhedskalenderen) 22 og **Notes** (beskeder) 23. Klik på **Next** 24, når du er færdig.

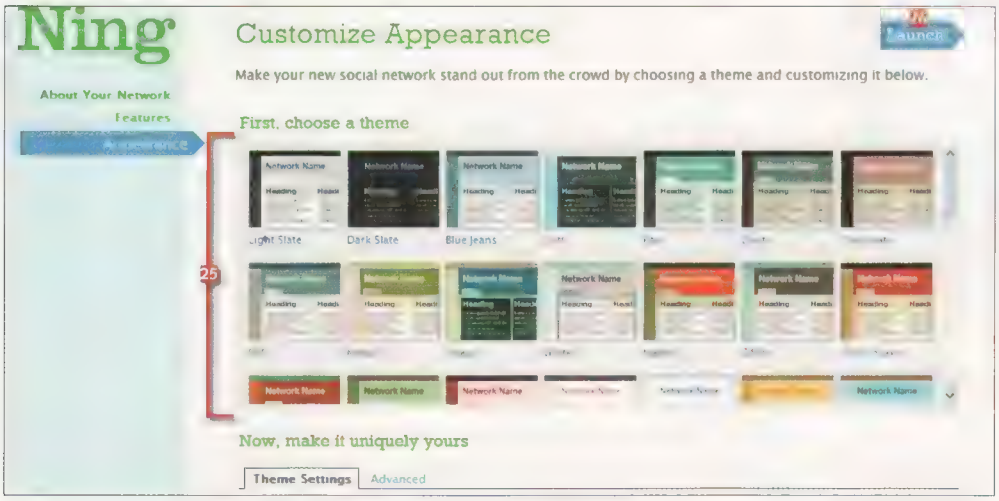

6 Nu skal du vælge et grafisk tema til netværket. Der er allerede mange færdige temaer at vælge imellem 25. Klik på det tema, som du synes passer bedst til dit netværk. Har du tid og tålmodighed, kan du tilpasse temaet yderligere med farver og skrifttyper, men det kan man altid pusle med. Når du er klar, trykker du på **Launch!** 26.

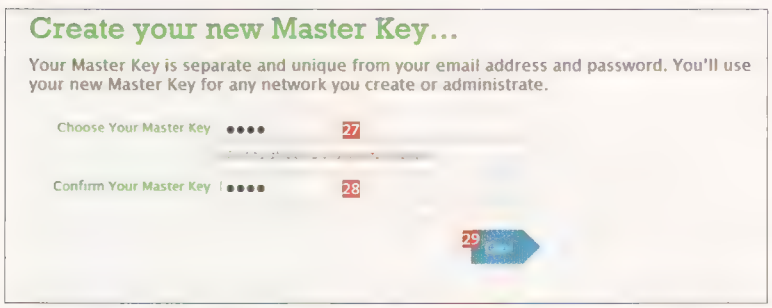

7 Der er lige en sidste detalje, der skal ordnes, inden netværket er klar. Du skal vælge et nøgleord, som du får brug for, når du administrerer netværket. Det skal være et ord, som kun du kender, og det skal være på mindst fire tegn. Nøgleordet indtaster du i det første felt 27 og gentager det for en sikkerheds skyld i det andet felt 28. Afslut med et klik på **Go!** 29.

2 Velkommen til Villavejens netværk

Netværket er oprettet, men der er ingen medlemmer, ingen at debattere med, ingen at indkalde til møde. Hvor skal man starte?

1 Er du god nok til engelsk til at kunne oversætte til dansk, så kan du starte der. I menuen i toppen vælger du punktet **Manage** 1. Så kommer alle værktøjerne frem til administration af netværket. Værktøjet til at ændre sproget i netværket hedder **Language Editor** 2 (ikonet med det blå A). Her kan du vælge et allerede tilgængeligt sprog eller begynde at oversætte selv.

I værktøjet til administration kan du også holde styr på udseendet, **Appearance** 3, ændre i menuen i toppen, **Tab Manager** 4, eller sende invitationer ud til grundejerforeningens medlemmer, **Invite Friends** 5.

Vi valgte tidligere, at netværket kun skal være for inviterede medlemmer. Og nu er det perfekte tidspunkt kommet til at invitere naboerne til at melde sig ind i netværket.

3 Inviter nye medlemmer

Så skal der sendes invitationer ud til Villavejens beboere, og det kræver selvfølgelig, at du har deres e-mail-adresser. Har du det, er det bare om at komme i gang med at invitere.

1 Oppe i menuen finder du punktet **Invite** 1. Klik på det, og en formular kommer frem. I det øverste felt, **Send To** 2, skriver du samtlige e-mail-adresser på de kommende medlemmer adskilt af kommaer. Det gør det muligt at invitere alle på én gang. Du kan altid gå tilbage senere og sende endnu flere invitationer ud.

Det store felt i formularen **Your Message** 3 er til at skrive en besked til de kommende medlemmer. Du behøver ikke at skrive noget. Der bliver automatisk sendt en standardbesked på engelsk, men det kan være praktisk lige at skrive: "Kom og vær med i grundejerforeningens sociale netværk. Hilsen formanden".

Tryk på **Send Invitations** 4, når du er klar. Og så kan du ellers læne dig tilbage og vente på, at medlemmerne tilmelder sig via linket i deres invitation.

TIP

Hurtige genveje på forsiden

Du behøver ikke gå den lange vej igennem menuens mange punkter, når du vil invitere nye medlemmer til netværket, eller når du vil tilføje begivenheder. Ud for oversigterne på forsiden er der nemlig genveje til de oftest brugte funktioner. Under **Events** (begivenheder) 1 kan du hurtigt oprette en ny begivenhed med et klik på **Add an Event** 2. Også under medlemmerne kan du nemt sende nye invitationer ud med et klik på **Invite More** 3. Det samme gør sig gældende for nye noter og debatindlæg.

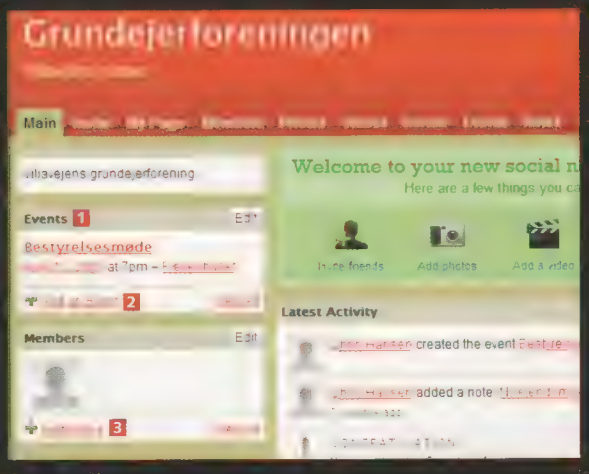

4 Skriv en besked

Mens du venter på, at de nye medlemmer strømmer til, kan du skrive din allerførste besked. De nyeste beskeder vil bl.a. være at finde i den midterste kolonne på forsiden af netværket.

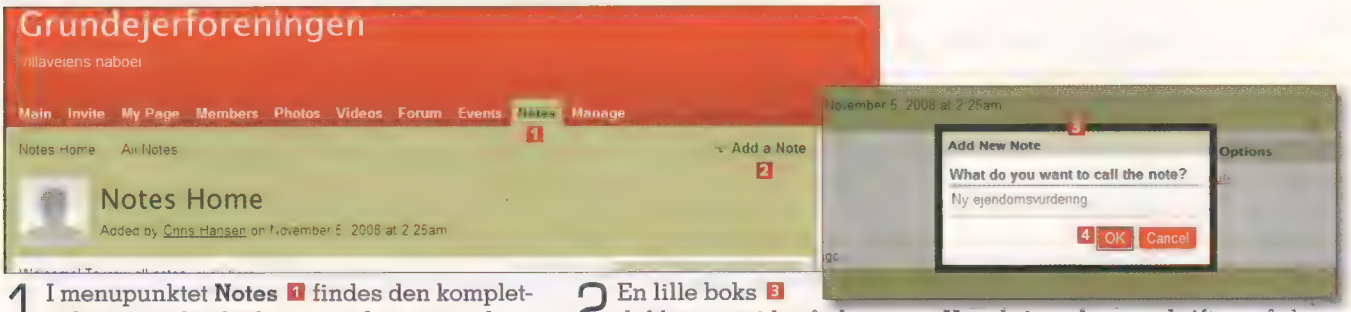

1 I menupunktet **Notes** 1 findes den komplette liste over beskeder – i modsætning til forsiden af netværket, hvor der kun er plads til at vise de seneste. For at oprette en ny besked klikker du på **Add a Note** 2.

2 En lille boks 3 dukker op midt på skærmen. Her skriver du overskriften på den besked, du er ved at forfatte. Vi vil gerne minde folk om den nye offentlige ejendomsvurdering, så beskeden får overskriften: **Ny ejendomsvurdering**. Når overskriften er skrevet, trykker du på **OK** 4.

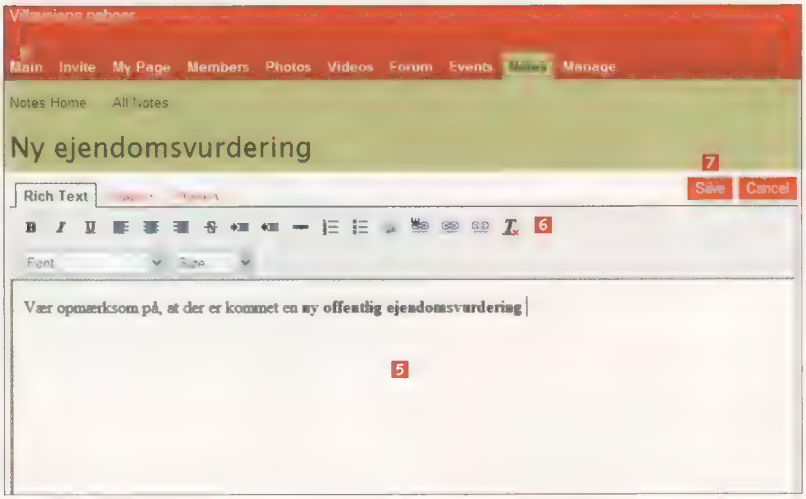

3 Nu kommer et avanceret tekstfelt frem 5, og det er her, du skriver selve beskeden. Feltet fungerer som et tekstbehandlingsprogram. Det vil sige, at du skriver teksten, og efterfølgende kan du formatere den med fed, kursiv eller understreget. Du kan også centrere eller højrestille teksten, lave punktopstillinger eller indsætte links til andre hjemmesider. Alle muligheder for formatering styrer du fra værktøjslinjen lige over tekstfeltet 6. Når du er færdig med at skrive, trykker du på **Save** 7.

4 Nu ligger beskeden i den komplette liste over beskeder, men vigtigst af alt, så ligger den også på forsiden af netværket. Forsiden kommer du tilbage til ved at trykke på menupunktet **Main** 8.

6 Start en debat i forummet

Forummet giver en enestående mulighed for at komme i dialog med de andre medlemmer. I laver selv regler for debatkulturen og rammerne for emnerne. På forsiden er der en oversigt over de seneste emner i forummet, og det er let at starte en ny debat.

1 Under menupunktet **Forum** 1 har du hele listen over emner. Det er også her, at du besvarer andres debatindlæg og opretter dine egne med et enkelt klik på teksten **Add a Discussion** 2.

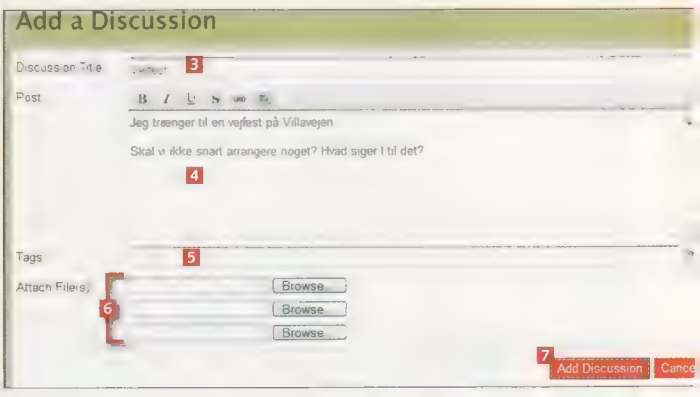

5 Opret en begivenhed

Begivenheder er praktiske til at minde medlemmerne om fx bestyrelsesmøder og kan oprettes, så alle kan se dem, eller så kun særligt inviterede medlemmer kan se dem. Du kan også sende en invitation pr. e-mail og minde om, at der er møde på onsdag.

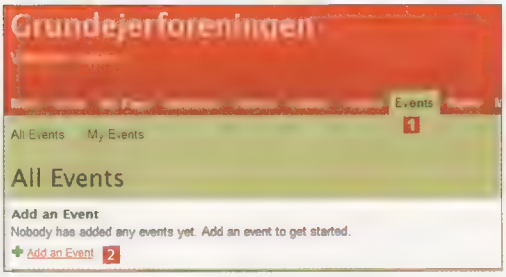

1 Under menupunktet **Events** 1 i den øverste menubjælke finder du hele listen over begivenheder. Det er også under dette menupunkt, at du kan tilføje en ny begivenhed. Det gør du ved at klikke på **Add an Event** 2.

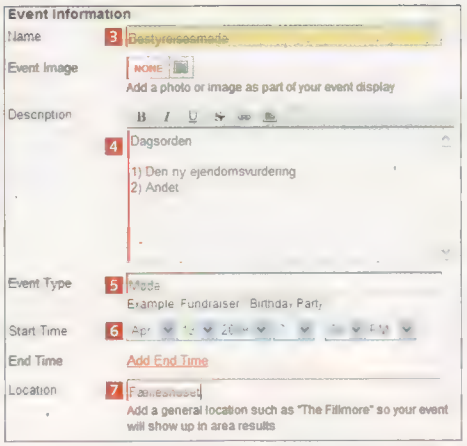

2 En længere formular kommer frem, men kun felter med en lodret rød streg skal udfyldes. Det gælder først og fremmest navnet på begivenheden, **Name** 3, beskrivelse af begivenheden, **Description** 4, hvilken slags begivenhed der er tale om, **Event Type** 5, tidspunkt, **Start Time** 6, og ikke at forglemme hvor begivenheden finder sted, **Location** 7. De øvrige felter er valgfri.

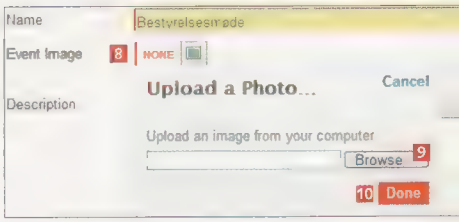

3 Du skal også vælge et billede til begivenheden. Hvis du klikker på knappen til højre for **Event Image** 8, dukker der en lille boks frem. Når du trykker på **Browse...** 9, kan du vælge et billede fra din harddisk. Tryk til sidst på **Done** 10. Når alle de relevante felter er udfyldt, klikker du på **Add Event**, som findes nederst på siden.

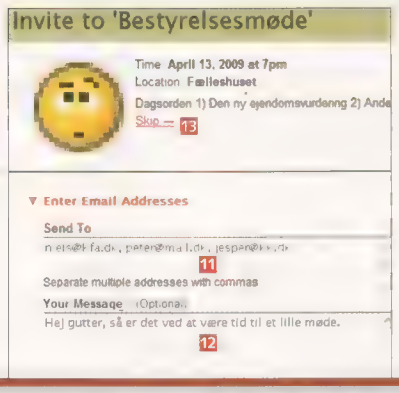

4 Nu kan du vælge at sende invitationer ud til udvalgte medlemmer. I formularen kan du indtaste et antal e-mail-adresser adskilt af kommaer 11 og en besked 12 og trykke på **Send Invitations**. Du kan også vælge at springe dette led over, **Skip** 13. Herefter bliver du ledt over på en side, der viser hele begivenheden 14, som nu også findes på forsiden af netværket.

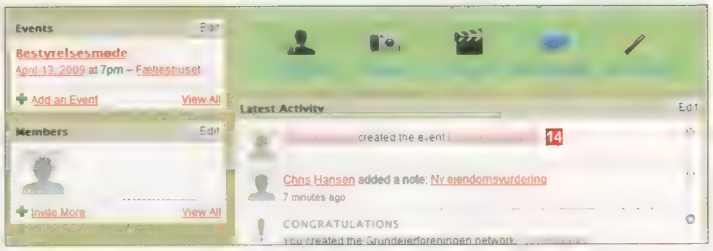

2 I formularen kan du angive en overskrift, **Discussion Title** 3, selve teksten 4 og et eller flere stikord 5 til dit debatindlæg. Du kan også vedhæfte et antal filer, **Attach File(s)** 6, hvis det skulle være nødvendigt. Du trykker på **Add Discussion** 7, når du er klar.

3 Nu ligger debatindlægget klar i forummet. Det optræder både i oversigten på forsiden og under **Forum**-punktet i menuen.

Som administrator kan du vælge at lukke debatten, når emnet er uddebateret, **Close Discussion** 8. Du kan også redigere i debatindlæggene, hvis de ikke falder ind under den aftalte debatkultur, **Edit Discussion** 9. Hvis du blot vil besvare et indlæg, så er der nederst et avanceret tekstfelt til at skrive et svar 10. Tryk på **Add Reply** 11 for at sende dit svar, så andre også kan læse det og følge med i debatten.

TILPAS MAPPEVISNINGEN I WINDOWS OPTIMALT:

Tag kontrol over

Du bruger mappevisningen i Windows, når du dobbeltklikker på en mappe på Skrivebordet eller i startmenuen. Du kan selv indstille visningen i Windows Vista og XP, så den passer dig.

Mappevisningen i *Windows XP* og *Windows Vista* giver dig et hurtigt overblik over alle computerens tilsluttede enheder, og det er samtidig en nem adgang til harddiskens mapper.

Mappevisningen kan endda indstilles, så den passer bedre til dig. Du kan fx vælge, om du vil enkelt- eller dobbeltklikke

XP

Vis filerne bedst i XP

Windows XP forsøger selv at gætte, hvilken type filer en mappe indeholder, og ændrer så visningen optimalt til fx billeder, musik og video. Men du kan også selv bestemme visningen, hvis du ikke er tilfreds med *XP*'s gæt.

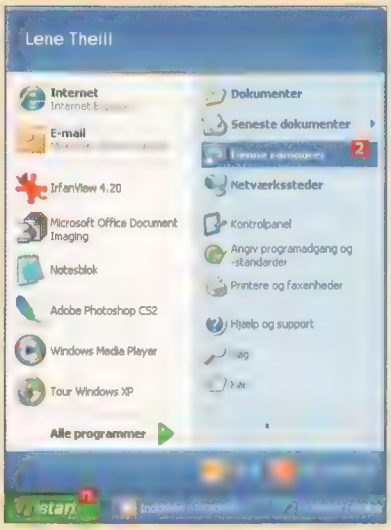

1 Klik på startknappen 1, og vælg **Denne computer** 2.

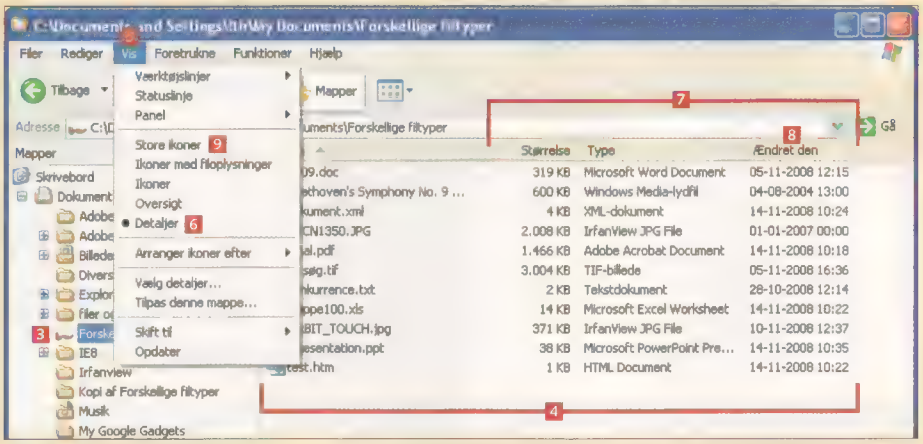

2 I *Stifinder* kan man se de forskellige drev, mapper og filer. Når en mappe er markeret 3, kan du se filerne i den pågældende mappe 4. Hvis du i **Vis**-menuen 5 har valgt at se **Detaljer** 6, får du mange oplysninger om filerne – fx **størrelse, type, ændringsdato** og mere 7. Ved et klik på en af kolonnerne, fx **Ændret den** 8, vil *Stifinder* automatisk sortere filerne efter dato. Du kan også vælge at se dine filer som miniaturer. Klik på **Store ikoner** 9 i **Vis**-menuen.

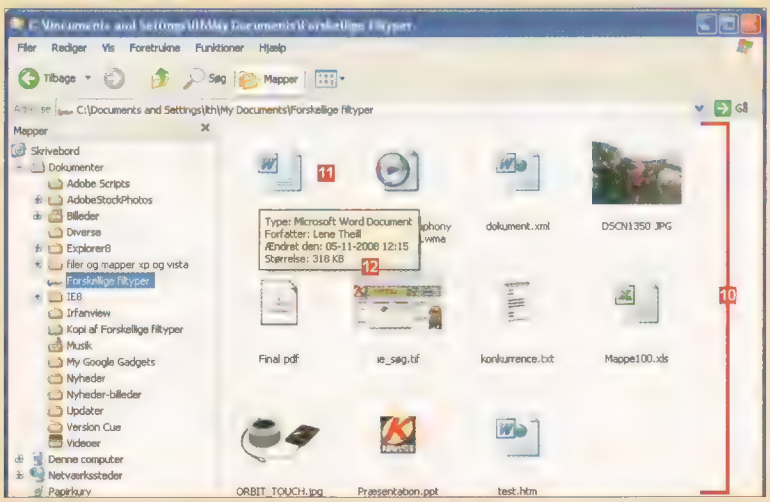

3 Nu kan du se små miniaturer af dine billedfiler og *PowerPoint*-præsentationer og ikoner for andre typer af filer 10. Hvis du skulle savne filoplysningerne fra forrige visning, så kan du holde musen over en fil 11, og en lille "lap" med oplysninger vil komme frem 12.

Af Lene Theill.

mapperne

for at åbne en fil, hvilket program der skal åbne filen, eller om filernes "efternavne" skal vises. Og så vælger du selv, om du vil ændre indstillingerne for alle mapper på harddisken eller kun en specifik mappe. Der er enkelte forskelle i *XP* og *Vista*. Den største forskel er, at *Vista* kan vise miniaturer af blandt andet PDF-filer, så du ikke behøver åbne dokumenterne for at se et eksempel, hvilket *XP* ikke kan.

For at gøre det nemmere for dig har vi delt denne artikel op i indstillingerne til henholdsvis *Windows XP* og *Vista*, så du kan springe direkte til vejledningen for den udgave, du selv bruger.

SÅDAN!

Du kan få Stifinder i XP og Vista til at vise filer og mapper, præcis som det passer dig bedst.

UDGIFTER

- Ingen

TIDSFORBRUG

5 minutter

SVÆRHEDSGRAD

VIRKER MED:

Windows XP

Windows Vista

Vista

Endnu smartere visning i Vista

I *Windows Vista* kan du se flere filtyper direkte i *Stifinder*, end du kunne med *Windows XP*. Du kan fx se første side af en PDF som miniature, ligesom du kan se et eksempel på tekstdokumenter fra *Word*.

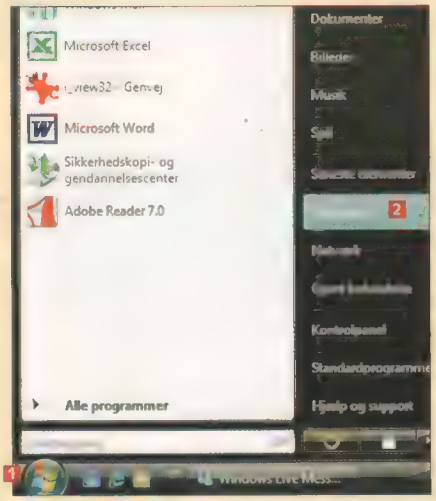

1 Klik på startknappen 1, og vælg **Computer** 2.

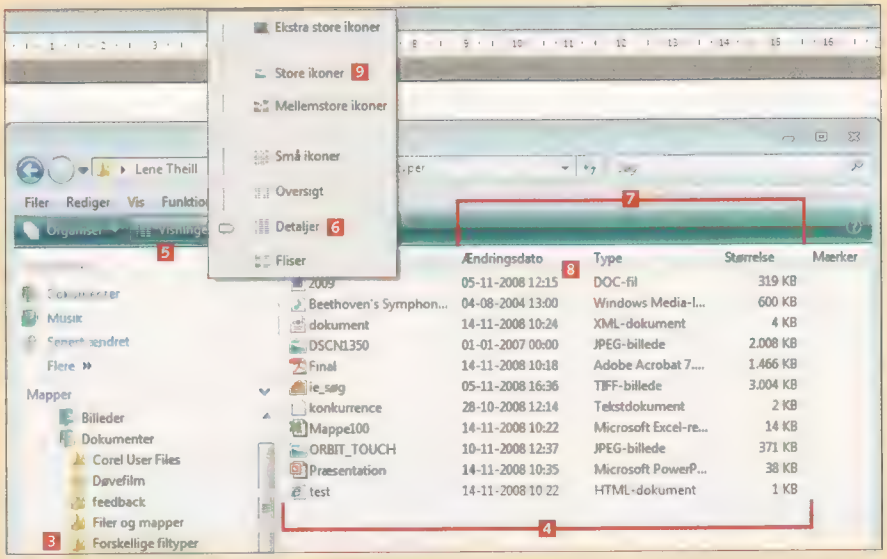

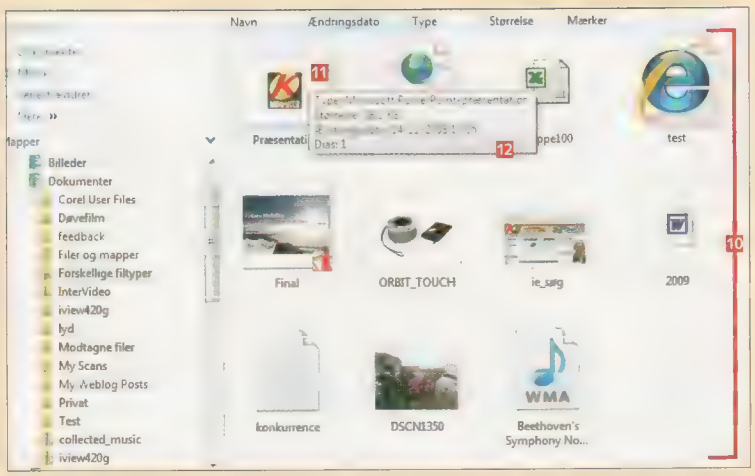

2 Nu har du adgang til en oversigt over pc'ens drev, mapper og filer. Når en mappe er markeret 3, kan du se filerne i den pågældende mappe 4. Hvis du i **Visninger**-menuen 5 har valgt at se **Detaljer** 6, får du mange oplysninger om filerne – fx **Type, Ændringsdato, Størrelse** med mere 7. Ved et klik på en af kolonnerne, fx **Ændringsdato** 8, vil *Stifinder* automatisk sortere filerne efter dato. Du kan også vælge at få dine filer vist som miniaturer. Klik på **Store ikoner** 9 i **Visninger**-menuen.

3 Nu kan du se små miniaturer af dine billedfiler, PDF-filer og *PowerPoint*-præsentationer, og ikoner for andre typer af filer 10. Hvis du skulle savne filoplysningerne fra forrige visning, så kan du holde musen over en fil 11, og en lille "lap" med oplysninger vil komme frem 12.

XP

Indstil mappevisningen perfekt i XP

Du kan selv tilpasse mapperne, så de passer til dig. Hvis du har installeret et nyt program, og filassociationen på fx JPG-filer er ændret, kan du skifte tilbage og få dit yndlingsprogram til at åbne filerne. Du kan få Windows til at vise filernes efternavne, eller at du vil enkeltklikke for at åbne filer.

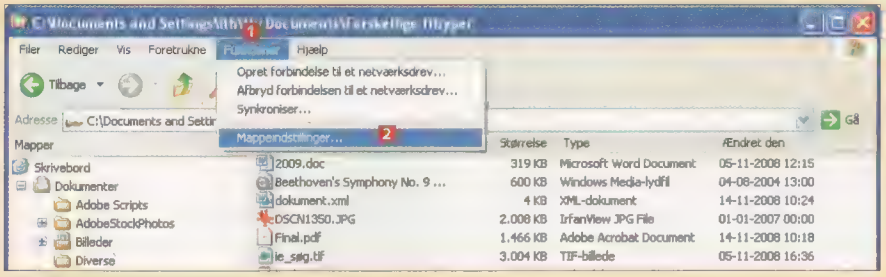

1 Klik på **Funktioner**-menuen 1, og vælg **Mappeindstillinger...** 2.

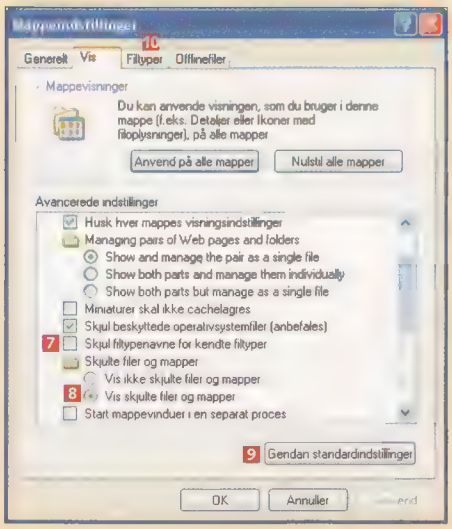

2 Vælg fanebladet **Generelt** 3. Her kan du åbne hver mappe i et separat vindue. Det er praktisk, hvis du har brug for at se flere mapper i adskillige vinduer 4. Du kan også åbne filerne med et enkeltklik i stedet for et dobbeltklik 5. Klik på fanebladet **Vis** 6 for at se endnu flere indstillinger.

3 Som almindelig bruger har du ikke brug for at se vigtige systemfiler. Derimod kan det være en fordel, at du kan se de kendte filtypers endelser 7. Du kan også sætte markering i **Vis skjulte filer og mapper** 8. Så får du ikke-kritiske skjulte filer at se. Hvis du fortryder dine ændringer, kan du altid klikke på **Gendan standardindstillinger** 9 for at komme tilbage til udgangspunktet. Det kan være en fordel, hvis du har glemt, hvad du ændrede, og hurtigt vil have de gamle visninger tilbage. En anden spændende indstilling er filassociation, altså hvilket program der åbner, når du dobbeltklikker på en fil. Klik på fanebladet **Filtyper** 10.

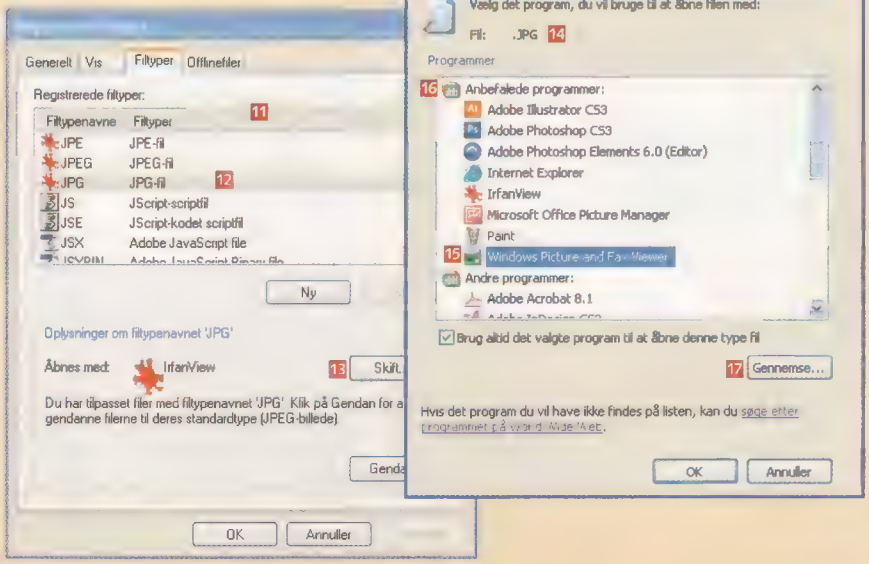

4 Du får nu en liste over, hvilke filtyper der er associeret til hvilket program 11. Marker en filtype 12, og klik på **Skift...** 13 for at skifte det program, der åbner fx JPG-filer 14. Hvis du skifter til fx **Windows Picture and Fax Viewer** 15, vil det være det program, der starter op, næste gang du dobbeltklikker på en JPG-fil i *Stifinder*. Hvis et program ikke vises under **Anbefalede programmer** 16, kan du klikke på **Gennemse...** 17 og finde programmet i installationsmappen.

Vista

Trim mappeindstillingerne i Vista

Windows Vista er forbedret på flere områder i forhold til *XP*. Ud over de grafiske forbedringer er der også bedre muligheder for at se eksempler på filer, uden at åbne dem først, ligesom du har bedre navigeringsmuligheder, hvis mappen fx indeholder billeder. Og du kan selv tilpasse indstillingerne.

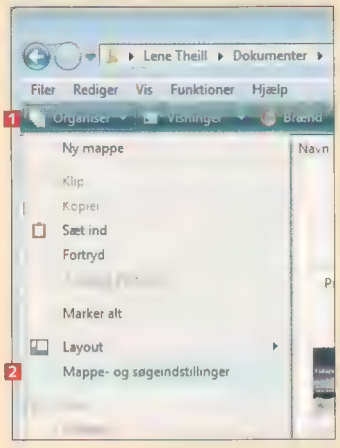

1 Klik på **Organiser**-knappen 1, og vælg **Mappe- og søgeindstillinger** 2.

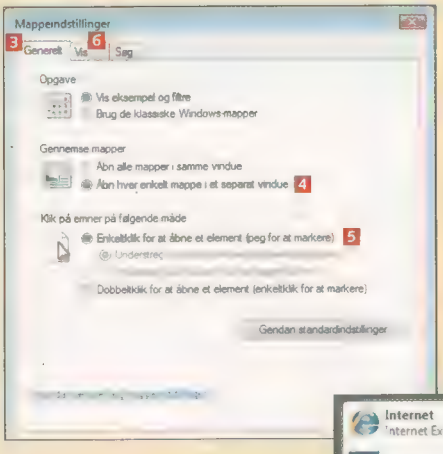

2 Klik på fanebladet **Generelt** 3. Som i *XP* kan du åbne hver enkelt mappe i et separat mappevindue 4. Du kan også åbne dine filer med et enkeltklik frem for et dobbeltklik 5. Klik på fanebladet **Vis** 6 for at finde flere indstillinger til mappevisningen.

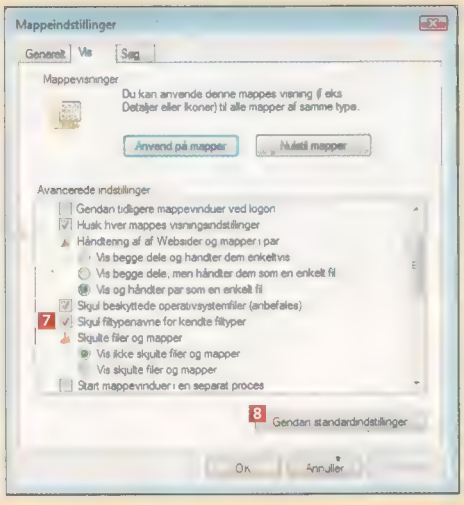

3 Som i *XP* kan du få vist filernes efternavne 7 – så et *Word*-dokument fx hedder .doc til sidst. Hvis du fortryder dine ændringer, kan du altid klikke på **Gendan standardindstillinger** 8, og du vil være tilbage ved udgangspunktet. I *Vista* har man fjernet fanebladet med filtyper og i stedet lagt den indstilling i kontrolpanelet. Her skal du ind, hvis du vil ændre, hvilke programmer der åbner bestemte filtyper.

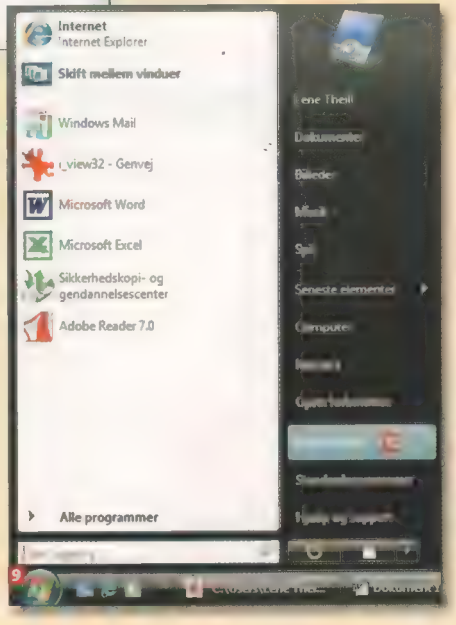

4 Klik på startknappen 9, og vælg **Kontrolpanel** 10.

5 Vælg **Standardprogrammer** 11.

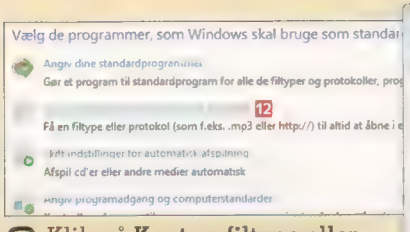

6 Klik på **Knyt en filtype eller protokol til et program** 12.

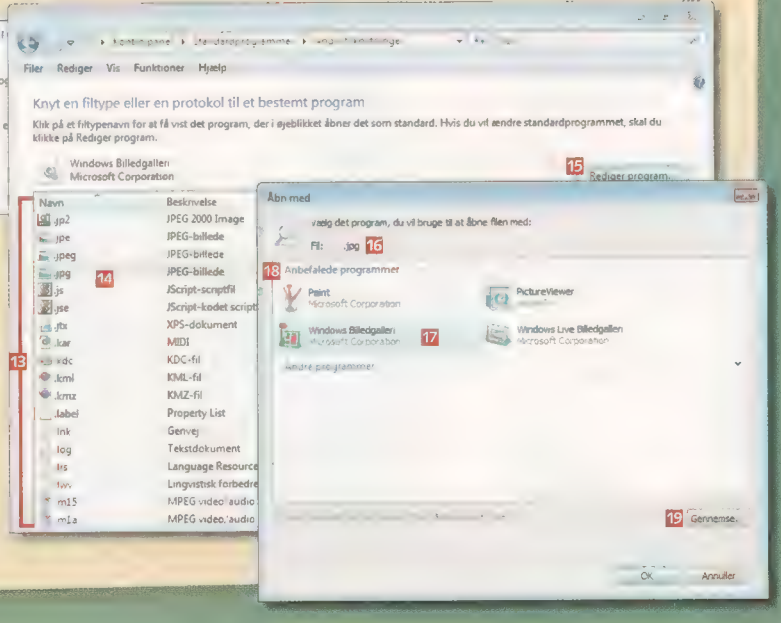

7 Du får nu en liste over, hvilke filtyper der er associeret til hvilket program 13. Marker en filtype 14, og klik på **Rediger program...** 15 for at skifte program for fx JPG-filer 16. Hvis du skifter til fx **Windows Billedgalleri** 17, vil det program starte op, næste gang du dobbeltklikker på en JPG-fil i *Stifinder*. Hvis et program ikke findes under **Anbefalede programmer** 18, kan du klikke på **Gennemse...** 19 og finde programmet der.

SMARTERE END DU TROEDE VAR MULIGT:

Få mere ud af din Gmail

Gmail er en hurtig, effektiv og gratis mailtjeneste med over 7 GB plads. Her serverer vi en stribe tips til flere af de detaljer og funktioner, der har tiltrukket millioner af brugere til tjenesten.

SÅDAN!

DET SKAL DU BRUGE

UDGIFTER

TIDSFORBRUG

20 min.

SVÆRHEDSGRAD

LIGGER PÅ CD 3

Gmail Backup og gAttach!

VIRKER MED:

Windows XP

Windows Vista

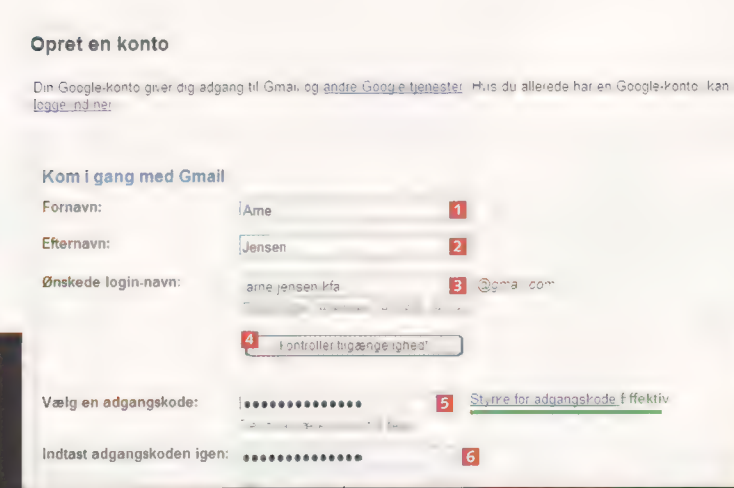

Sådan får du en Gmail-konto

1 Du opretter en *Gmail*-konto på tjenestens hjemmeside, hvor du først skal vælge knappen **Tilmeld dig Gmail** nederst til højre. Indtast nu dit fornavn 1, efternavn 2 og det navn, der skal indgå i din mailadresse foran @gmail.com 3. Klik på knappen **Kontroller tilgængelighed** 4 for at se, om adressen er ledig, eller om der allerede er nogen, der bruger den. I så fald må du finde på et andet brugernavn. Indtast en adgangskode 5, og gentag den 6. Herefter skal du indtaste en række øvrige oplysninger, før du til sidst klikker på knappen **Jeg accepterer. Opret min konto.**

www.gmail.com

Af Torben B. Sørensen. Illustration: Claus Lunau

Tag backup af Gmail

Gmail Backup
ligger under
Aktuelle programmer
LIGGER PÅ CD'EN

Med *Gmail* ligger alle dine mails på Googles servere. Skønt der ikke er den store risiko for, at de bliver slettet, eller serverne går i stykker, kan det alligevel være rart at sikre sig. Til det formål har nogle folk udviklet et fint lille program, *Gmail Backup*. Det tager en kopi af dine mails og gemmer den på din harddisk. Så kan du senere sende dem til *Gmail* igen, hvis du fx er kommet til at slette dem. Du finder programmet på cd'en, der følger med bladet.

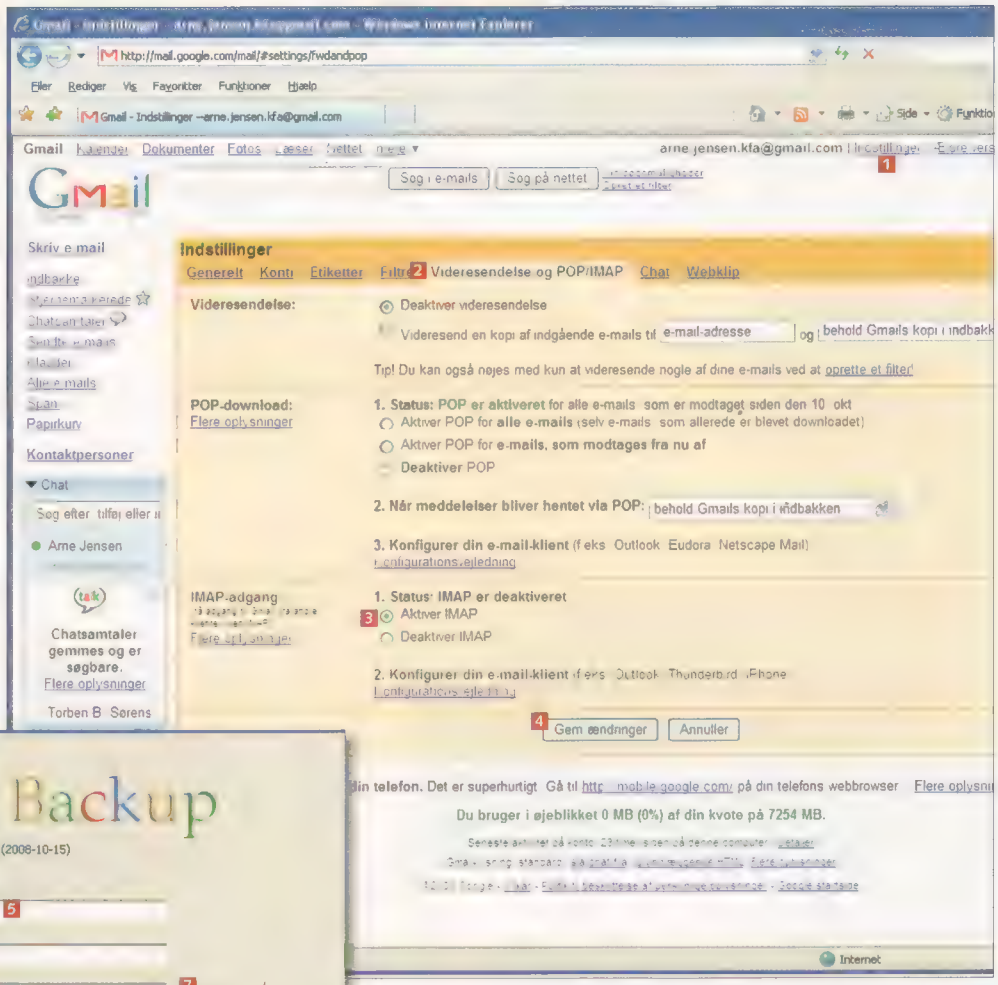

1 For at *Gmail Backup* kan virke, skal du først aktivere den såkaldte IMAP i din *Gmail*-konto. IMAP er den kommunikationsprotokol, som *Gmail Backup* bruger til at kommunikere med *Gmail*. Gå ind i **Indstillinger** 1 i din *Gmail*, og klik på fanebladet **Videresendelse og POP/IMAP** 2. Vælg **Aktiver IMAP** 3. Klik på knappen **Gem ændringer** 4.

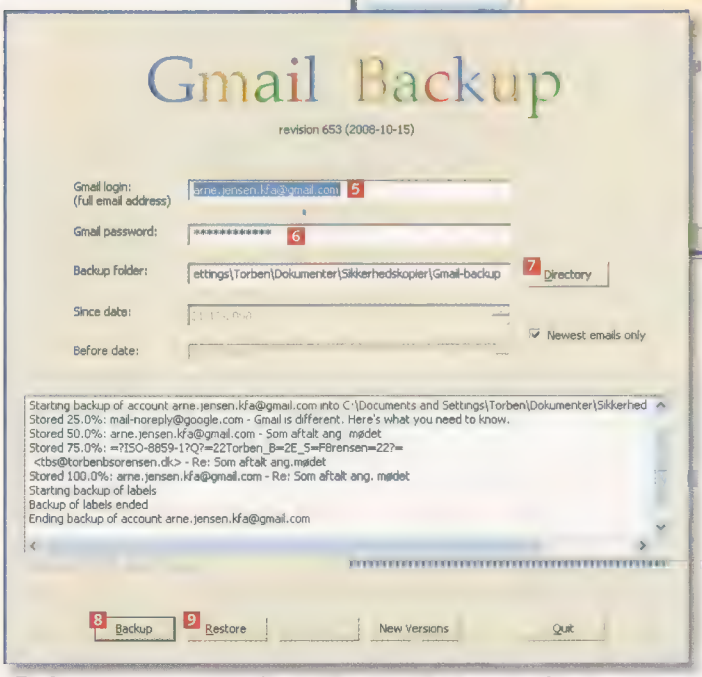

2 Start programmet *Gmail Backup*. Indtast dit brugernavn (din *Gmail*-adresse) 5 og dit kodeord 6. Klik på knappen **Directory** 7 for at vælge, hvor din backup skal gemmes. Klik på knappen **Backup** 8 for at hente mails fra *Gmail* til din pc. Hvis du senere vil sende mails retur til *Gmail*, skal du i stedet klikke på knappen **Restore** 9.

Undgå spam med ekstra adresser

Det er ikke kun mails, som bliver sendt til din normale *Gmail*-adresse, der når frem til dig. Du kan tilføje et "+" og forskellige tal eller bogstaver til din mailadresse, og mails sendt til denne afledte adresse vil stadig dukke op. Brug tricket, når du oplyser din adresse til et firma: Du kan fx indtaste adressen som dinadresse+spam@gmail.com. Hvis du senere modtager spam sendt til den adresse, ved du, hvem der har givet din adresse videre. Du kan også oprette et filter, der slotter mails til din særlige adresse.

Vedhæft mange filer nemmere

gAttach!
ligger under
Aktuelle programmer
LIGGER PÅ CD 3

Gmails vedhæftning af filer er noget omstændelig, men med det ekstra program *gAttach!*, som du finder på cd'en, bliver det simpelt at vedhæfte flere filer. Foruden at styre vedhæftede filer kan *gAttach!* også sørge for, at alle links til mailadresser på hjemmesider åbnes i din *Gmail* i stedet for i fx *Outlook Express*.

1 Når du kører *gAttach!* første gang, vil programmet automatisk åbne et programvindue, hvor du skal sige ja til at gøre programmet til standard mailprogram i Windows. Ellers virker det ikke. Indtast dit brugernavn (din e-mail-adresse) 1 og din adgangskode til *Gmail* 2. Sørg desuden for, at du har markeret feltet ud for **I'm happy to let gAttach! log into Gmail for me** 3. Klik afslutningsvis på knappen **OK**.

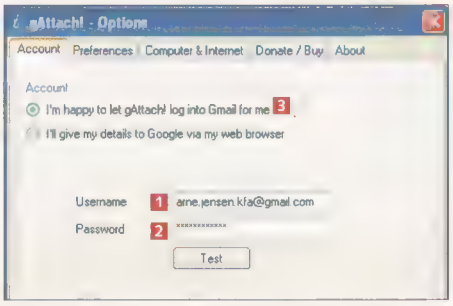

2 Marker flere filer, og højreklik på dem i Stifinder. Vælg **Send til** 4 og derefter **Postmodtager** 5. Så sender *gAttach!* filen til *Gmail*, hvor den placeres i en mail i mappen med kladder. Åbn mappen **Kladder** for at tilføje en modtager og sende mailen.

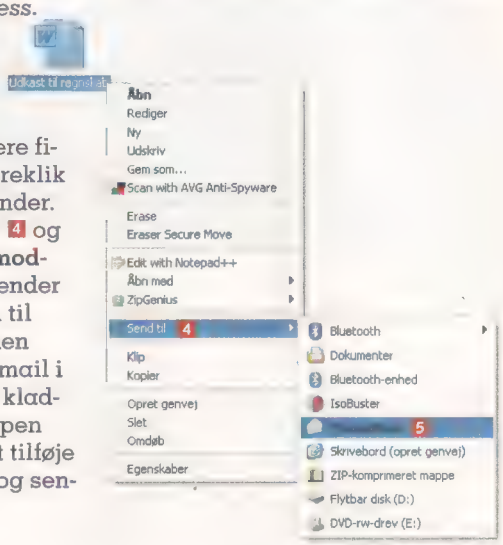

Vis kun ulæste

Hvis du kun vil se de ulæste mails i indbakken, kan du indtaste følgende tekst i søgefeltet: "label:unread label:inbox". Klik på knappen **Søg i e-mails**.

Tilføj kontaktbillede

Hvis du tilføjer et billede til dine kontaktinformationer, kan andre se det, når de mailer med dig eller chatter med dig i *Gmails* indbyggede chat. Gå ind i **Indstillinger** fulgt af **Generelt**, og klik på **Skift billede** 1.

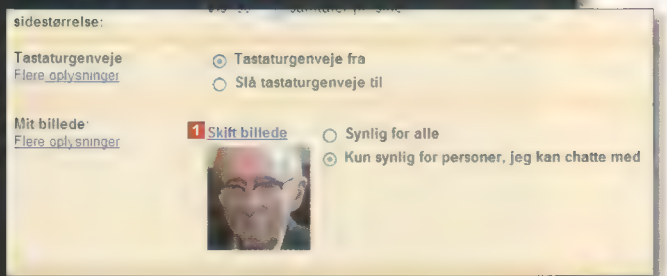

Hold styr på dokumentversioner

Du kan bruge *Gmail* til at dele filer med andre. Det er især smart, når I er to eller flere, der arbejder på samme dokument. Så kan I nemlig bruge *Gmail* til at gemme tidligere versioner, så I altid har mulighed for at vende tilbage til dem.

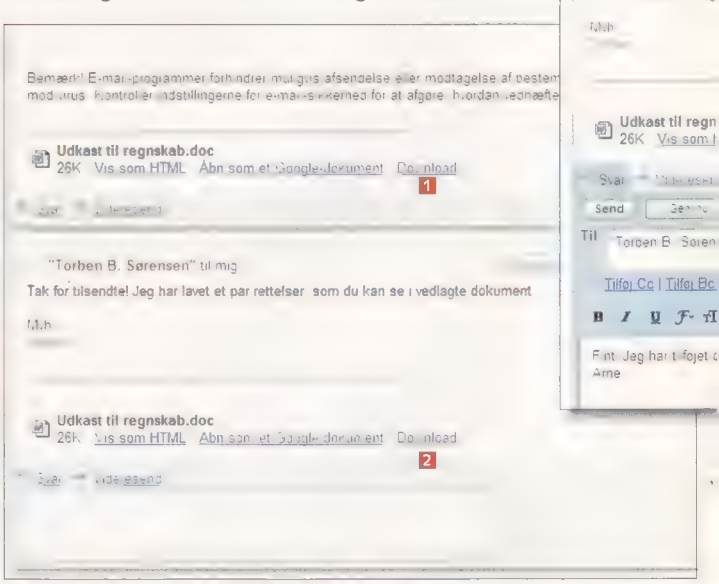

1 Send en mail til din samarbejdspartner, og vedlæg den første version af dokumentet som en vedhæftet fil. Din samarbejdspartner svarer med en ny mail med en ny udgave af dokumentet vedhæftet. I oversigten over mailkorrespondancen kan du altid vælge at åbne en gammel version af filen 1 eller den nyeste 2.

Brug tastaturgenveje

Det kan tage tid at flytte musen, hver gang man skal skrive en mail eller åbne en samtale. Hvis du er flittig bruger af *Gmail*, kan du med fordel slå tastaturgenveje til. Så skal du blot taste **C** for at oprette en ny mail eller **O** for at åbne en samtale. Tastaturgenveje slås til eller fra under **Indstillinger** fulgt af **Generelt**.

Nyttige genveje	
/	Anbring markøren i søgefeltet
N	Spring til næste meddelelse
P	Spring til forrige meddelelse
Ctrl + S	Gem en kladde
Shift + R	Besvar en mail i et nyt vindue
Shift + F	Videresend en mail i et nyt vindue
A	Besvar mails til alle modtagere
Y	Luk mailen ned

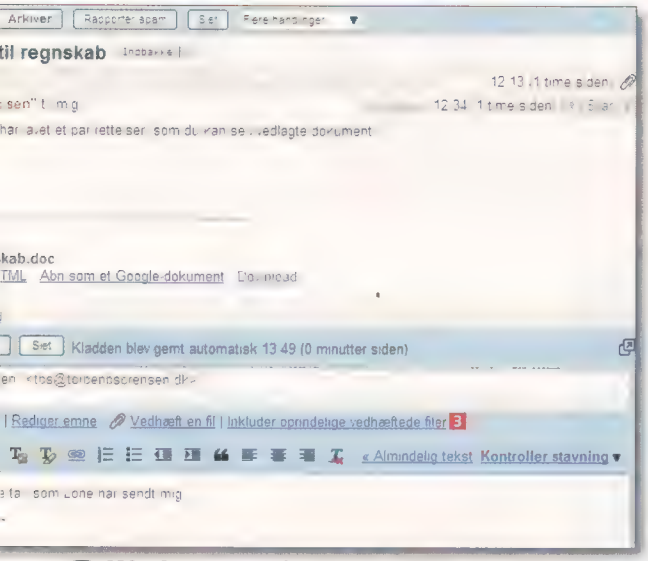

2 Når du svarer, skal du altid klikke på **Inkluder oprindelige vedhæftede filer** 3 foruden at vedhæfte den nyeste udgave. På den måde har I altid adgang til tidligere versioner.

Papirkurv slettes

ADVARSEL!

Selv om du har slettet en mail, har du stadig adgang til den. Klik på mappen **Papirkurv** for at finde den. Men du skal være hurtig – Efter 30 dage slettes mails i papirkurven. Er du i tvivl, er det derfor bedre at arkivere end at slette.

Hold styr på mails med etiketter

I mailprogrammer som *Outlook Express* kan man organisere mails i mapper. Det fungerer fint nok, men en enkelt mail kan kun ligge i en enkelt mappe. *Gmail* bruger i stedet etiketter. Enhver mail kan udstyres med en eller flere etiketter, der beskriver den.

1 Gå i **Indstillinger**, og klik på fanebladet **Etiketter** 1 for at oprette en ny etiket. Indtast dens navn, og klik på knappen **Opret** 2.

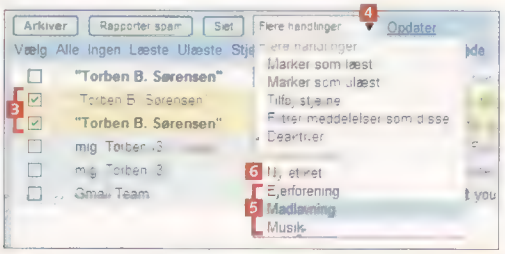

2 Sæt et flueben ud for de mails, du vil give en etiket 3. Klik på **Flere handlinger** 4, og vælg en etiket fra listen 5 – eller **Ny etiket ...** 6, hvis du ikke har oprettet en passende etiket.

3 Du kan se alle mails med en bestemt etiket ved at klikke på etiketten 7. Hver etiket kan få sin egen farve, så de er lette at kende fra hinanden. Det gør du ved at klikke på et af de firkantede grå felter ud for etiketterne 8.

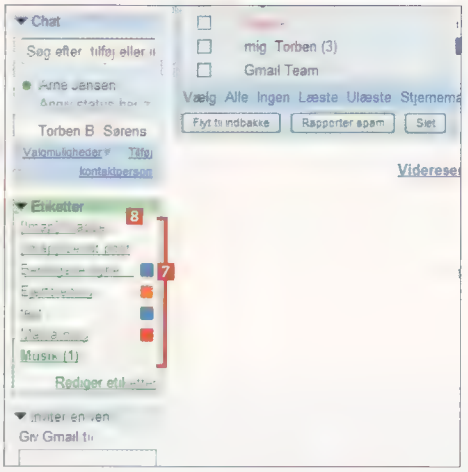

Arkiver mails

Din indbakke kan hurtigt blive fyldt med mails. Men du behøver ikke at slette dem for at bevare overblikket. Brug i stedet funktionen **Arkiver**. Når en mail er arkiveret, vises den ikke længere i indbakken. Men du kan se den i mappen **Alle e-mails**. Du arkiverer ved at vælge en eller flere mails i indbakken og klikke på knappen **Arkiver**, der ligger over indbakken.

Filtrer nye mails

Nogle mails ved du, hvad du vil gøre ved, allerede før de kommer. Hvis du abonnerer på et nyhedsbrev, skal det fx have en passende etiket (se tippet på forrige side) og fjernes fra indbakken. Det kan *Gmail* gøre automatisk ved hjælp af filtre. Et filter består af en beskrivelse af de mails, der skal filtreres, og en anvisning på, hvor de skal hen.

1 Klik på linket **Opret et filter**, som du finder ved søgeboksen øverst i programmets hovedvindue. Indtast kriterier, der beskriver de mails, som filteret skal arbejde med. Det kan være afsenderens mailadresse 1, hvad der står i feltet **Til** 2, ord fra emnefeltet 3 eller ord, som findes 4 eller ikke findes 5 i mailens tekst. Klik på knappen **Næste trin** 6.

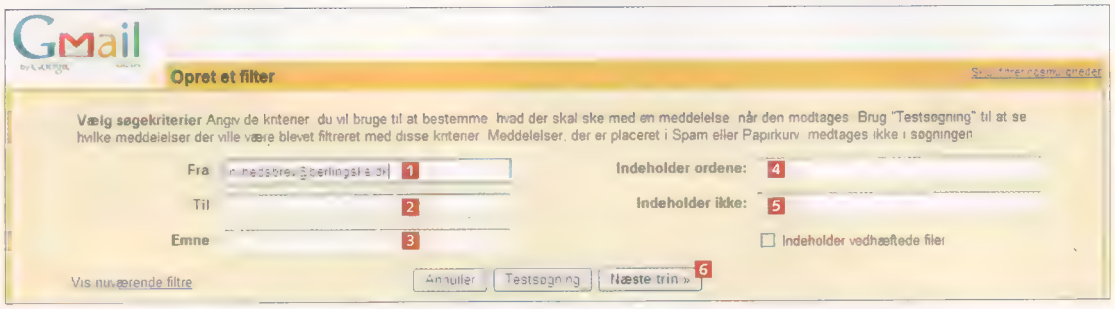

2 Vælg nu, hvad *Gmail* skal gøre ved mails, der opfylder kriterierne. Du kan springe indbakken over, så mailen arkiveres med det samme 7, markere den som læst 8 eller med en stjerne 9, give den en bestemt etiket 10, videresende den til en anden mailadresse 11 eller slette den 12. Endelig kan du give besked om, at denne type mail aldrig skal regnes for spam 13 – det er nyttigt, da nyhedsbreve ofte ligner spam og risikerer at ende i spam-mappen. Nedenfor kan du se, om der er mails, som opfylder kriterierne 14. Klik til sidst på knappen **Opret filter** 15.

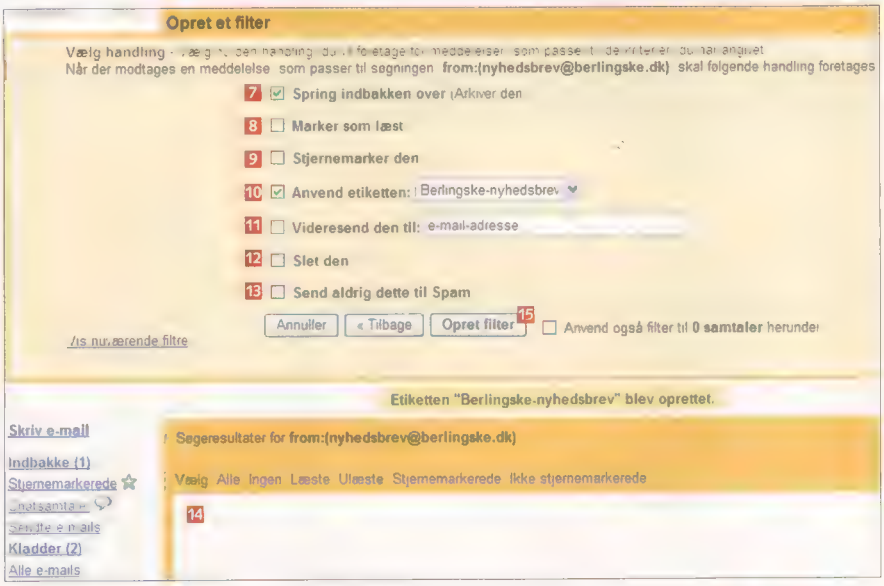

Brug https for en sikkerheds skyld

Hvis en hacker får adgang til de data, der sendes mellem din pc og *Gmail*, kan han læse dine mails. Det kan du undgå ved at slå kryptering til. Så kodes kommunikationen, så uvedkommende ikke kan bruge den til noget. Du gør det ganske enkelt ved at taste "https:" i stedet for "http:" i din browsers adressefelt. Endvidere kan du gå ind i **Indstillinger** fulgt af **Generelt**. Gå ned til **Browserforbindelse**, og vælg **Brug altid https**.

Feriesvar

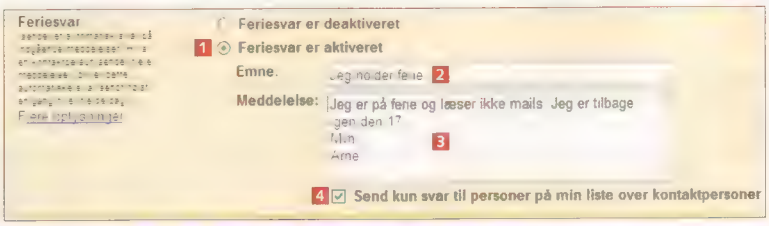

Du kan sætte *Gmail* til at give besked, hvis du holder ferie og ikke vil besvare mails. Gå ind i **Indstillinger** fulgt af **Generelt**. Vælg **Feriesvar er aktiveret** 1, og skriv emne 2 og tekst 3 til den mail, som folk skal få retur, når de sender mails til dig. Det kan være en god idé at begrænse funktionen til kun at sende besked til folk, der optræder på din liste over kontaktpersoner 4. Så undgår du, at uvedkommende, fx tyveknægte, får at vide, at du ikke er hjemme. Husk at klikke på knappen **Gem ændringer**.

Brug Outlook Express med Gmail

Selv om det er praktisk at have adgang til sine mails fra en webbrowser, er der også fordele ved almindelige mailprogrammer som *Outlook* og *Outlook Express*, fx at du ikke behøver at have internetforbindelse for at bruge dem. Den gode nyhed er, at du sagtens kan kombinere dem med *Gmail*. Her viser vi opsætning af *Outlook Express*. Du finder anvisninger til andre mailprogrammer under **Hjælp** øverst til højre i *Gmails* hovedvindue.

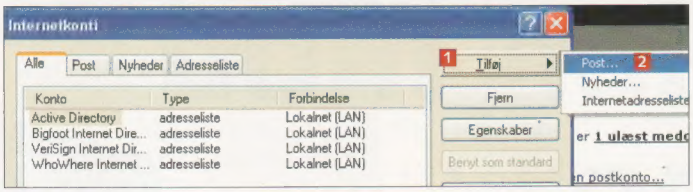

1 Aktiver allerførst IMAP på din *Gmail*-konto (se tippet om at bruge *Gmail Backup*). Start *Outlook Express*. Gå ind i menuen **Funktioner**, og **Vælg Konti ...**. Vælg **Tilføj** 1 fulgt af **Post ...** 2. Indtast dit navn i feltet **Vist navn**, og klik på knappen **Næste**. Indtast din *Gmail*-adresse i feltet **E-mail-adresse**, og klik på knappen **Næste**.

2 Vælg nu **IMAP** som servertype 3. Tast "imap.gmail.com" under **Server til indgående post** 4 og "smtp.gmail.com" under **Server til udgående post** 5. Klik på knappen **Næste**. Indtast din *Gmail*-adresse i feltet **Kontonavn** og dit password i feltet **Adgangskode**, og klik på **Næste** og så på knappen **Udfør**.

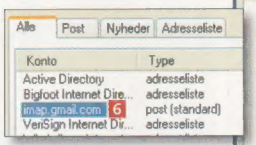

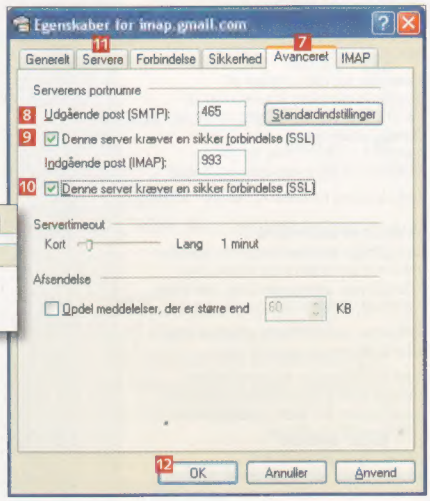

3 Marker nu **imap.gmail.com** i kolonnen **Konto** 6, og klik på knappen **Egenskaber**. Klik så på fanebladet **Avanceret** 7. Tast **465** i feltet **Udgående post** 8, og sæt flueben ud for **Denne server kræver en sikker forbindelse** 9 og 10. Tallet i feltet **Indgående post** ændres automatisk til **993**. Klik på fanebladet **Servere** 11, og sæt et flueben ud for **Min server kræver godkendelse**. Klik på knappen **OK** 12. Så er *Outlook Express* klar til at hente mails fra *Gmail*. Selv om du henter mails ned til pc'en, bliver der stadig en kopi af dem liggende i *Gmail*.

Åbn en mail i nyt vindue

Hvis du holder Shift-tasten nede, mens du klikker på en mail, bliver den åbnet i et nyt browservindue. Det kræver, at du ikke har blokeret for pop-up-vinduer.

Ofte anvendte kontaktpersoner

Hver gang du sender en mail til en ny adresse, bliver modtageren tilføjet til din liste over kontaktpersoner. På den måde bliver listen hurtigt meget lang. Du kan begrænse visningen, så listen kun viser de kontaktpersoner, du oftest mailer med. Klik på **Kontaktpersoner**, og klik på **Oftest anvendte kontaktpersoner**.

Svar med chat

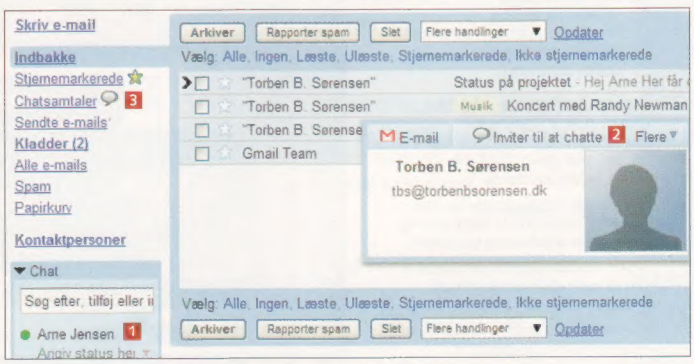

Gmail har en indbygget chatfunktion, som du kan bruge til at tale med andre. Det kræver, at de selv bruger enten *Gmail* eller programmet *Google Talk*. Hvis du får en mail fra Peter, og han stadig er online, kan du klikke på **Svar Peter ved hjælp af chatmeddelelse** under mailen, hvorefter I kan chatte løs. Du kan også holde musemarkøren over en kontaktperson 1, så dukker der et vindue op 2, hvor du kan invitere til en chat. Du kan læse tidligere samtaler, der gemmes i mappen **Chatsamtaler** 3.

KOMPUTER FOR ALLE

Chefredaktør: Leif Jonasson
Redaktionschef: Rasmus Udsholt
Layoutchef: Elisabeth S. von Eyben
Redaktion: Morten Skeldal Østergaard, Anders Rasmus Daugaard, Henning Rasmussen, Steffen Slumstrup Nielsen, Hans Lauring, Lene Theill og Erik Christensen.
Layout: Mia Jensen, Casper G. Thomsen, Marianne Burkhardt og Carsten Bøwig.
Administration og produktion: Linda Hall og Jane Lindholm.
Annoncer: Lars Grindsted, tlf.: 39 17 20 00
e-mail: lars.grindsted@bp.bonnier.dk
Ansvarshavende udgiver: Jens Henneberg

Komputer for alle udgives af
Bonnier Publications International AS
PB 433 Sentrum, 0103 Oslo, Norge
Besøgsadresse:
Kirkegata 20, 0153 Oslo, Norge
© Bonnier Publications International AS
Tryk: Norprint Rotasjon AS, Norge

ABONNEMENT

Komputer for alles kundeservice besvarer henvendelser vedrørende abonnement, indbetalinger, adresseændring, hvervning, klubtilbud, tidligere udkomne numre m.m.

Ændringer skal meddeles, senest 5 dage efter at du har modtaget dit blad.

Husk altid at opgive dit abonnementsnummer både ved mundtlige og skriftlige henvendelser. Du finder abonnementsnummeret på dit girokort.

Bestilling af abonnement:
Bestilling sker ved henvendelse til vores kundeservice. Bladet leveres i løbende abonnement, og kun så længe du ønsker. Hver tredje uge modtager du det nye nummer portofrit på udgivelsesdagen. Abonnementsprisen er 69,95 kr. med forbehold for moms- og prisændringer. Bestilling af udlandsabonnement: Udlandsabonnement – også til Grønland og Færøerne – leveres kun som forudbetalt årsabonnement med tillæg af ekspeditionsgebyr + porto.

KUNDESERVICE

Internet
www.komputer.dk/kundeservice
Åben døgnet rundt.

Telefon
Automatisk telefonservice:
Tlf.: 39 10 30 72
Åben døgnet rundt for kunder med trykknaptelefon.
Personlig telefonservice:
Tlf.: 39 10 30 72
Mandag-torsdag 9-16, fredag 9-14.30.

Skriftlig henvendelse
Vi beder dig benytte servicekuponen bag på girokortet.
Bonniers Kundeservice,
0900 København C

HENVENDELSE TIL REDAKTIONEN

Strandboulevarden 130, 2100 Kbh. Ø.
Tlf.: 39 17 20 00
E-mail: red@komputer.dk

• Komputer for alle påtager sig intet ansvar for manuskripter, fotografier og tegninger, som indsendes uopfordret.

• Stof fra Komputer for alle må kun citeres med tydelig kildeangivelse.

• Artikler og billeder fra Komputer for alle må ikke uden forlagets skriftlige tilladelse anvendes i erhvervsøjemed.

Kontrolleret nettooplag ifølge Dansk Oplagskontrol for 1. halvår 2008: 47.238 eks.
ISSN 1396-0342

PROBLEMER med **CD**'en?
Der er gratis support vedrørende programmer på den medfølgende cd. Send dit spørgsmål via **SPØRG OS SERVICE** på **www.komputer.dk**

Kun for abonnenter!

LÆS I NÆSTE

De 5 største trusler mod din pc

Hvis du ikke passer på, kan din pc komme grueligt galt af sted. Vi har skuet i afgrunden og fundet de fem faktorer, der lettest kan spolere idyllen på hjemmecomputeren. I artiklen viser vi, hvordan du afværger dem.

STORTEST

Masser af tommer for pengene

Priserne styrtdykker, og for under 2.000 kroner kan du nu få en knivskarp skærm på hele 22 tommer og med masser af ekstrafunktioner.

STOR GUIDE

Få styr på stikkene

Bagsiden af en pc er et virvar af farvede stik. Vi forklarer, hvilke ledninger der passer hvor og til hvad.

Foto: Kenneth Bo Drabæk.

NUMMER

Komputer for alle nr. 4 udkommer den 5. marts 2009

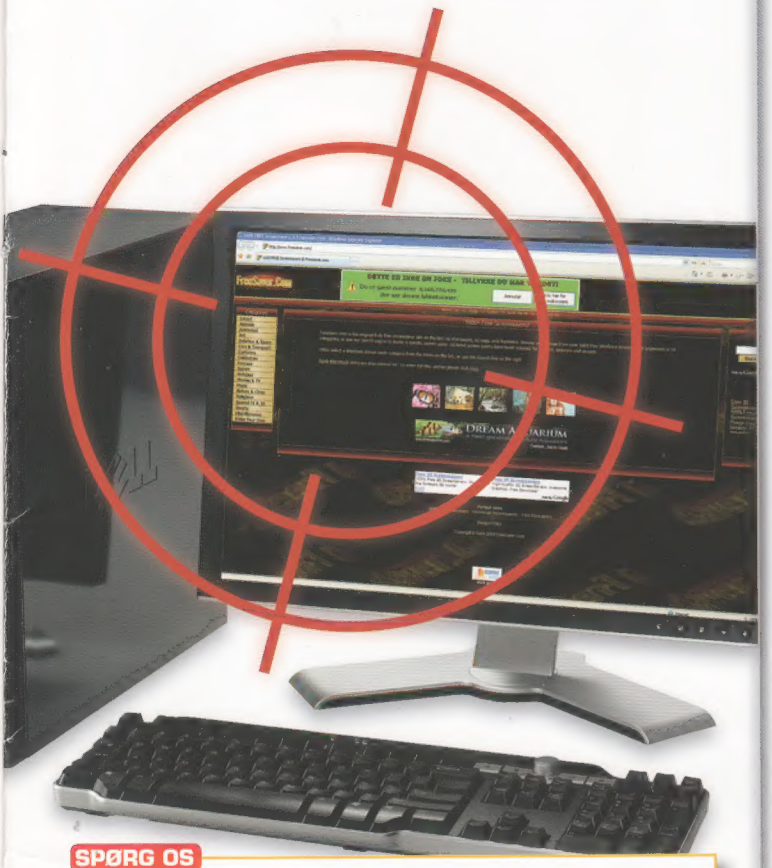

SPØRG OS

"Jeg har købt 4 gigabytes hukommelse til min pc, men har kun 3,3 GB til rådighed. Hvor er resten af min ram blevet af?"

Få svar på dette og mange andre gode spørgsmål i næste nummer.

FIKSE VÆRKTØJER

Værktøj til fingerspidserne

Til musens højreklik-menu får du fem nyttige værktøjer, som det er svært at undvære, når de først er installeret.

Fuld tilfredshed med dit abonnement

"Vi ønsker, at du skal være tilfreds med dit abonnement. Hvis dit abonnement på noget tidspunkt kræver vores opmærksomhed på nogen måde, så lad os det straks vide, og vi vil tage os af det."

Her på siden kan du se, hvordan du kommer i kontakt med os.

Jens Henneberg
ansvarshavende udgiver

Online kundeservice: www.komputer.dk/kundeservice

Her kan du nemt og bekvemt selv ordne de fleste ting vedrørende dit abonnement, fx:

- Se status på dit abonnement
- Se saldo på dit abonnement
- Foretage adresseændring
- Ændre betalingsperiode
- Få svar på de spørgsmål, der oftest bliver stillet til kundeservice
- Sende e-mails til kundeservice

Telefonisk henvendelse: 39 10 30 72

Mandag-torsdag mellem kl. 9.00 og 16.00 og fredag mellem kl. 9.00 og 14.30.

Skriftlig kundeservice:

Komputer for alle,
Bonniers Kundeservice,
0900 København C.
Husk altid at opgive abonnementsnummer.

A3 farve alt-i-én

A3 PRINT A3 KOPI A3 SCAN PHOTOCAPTURE CENTRE

Brother DCP-6690CW

A3 farve alt-i-én med trådløst netværk & touchscreen

Vejl. pris inkl. moms kr. **2686,-**

bg WiFi CERTIFIED® Wi-Fi PROTECTED SETUP AOSS™ Secure Easy Setup CERTIFIED FOR Windows Vista® Designed for Microsoft® Windows® XP Mac

Do More

Find nærmeste forhandler på www.brother.dk

brother®
at your side